VĮ VALSTYBINIŲ MIŠKŲ URĖDIJOS PATIKĖJIMO TEISE VALDOMŲ JONIŠKIO REGIONINIO PADALINIO (NUO 2018 M. SAUSIO 8 D. IKI 2019 M. SAUSIO 1 D. BUVUSIO PAKRUOJO REGIONINIO PADALINIO) ADMINISTRUOJAMŲ MIŠKŲ

VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO
SUDEDAMOJI DALIS

GAMTOSAUGINIŲ PRIEMONIŲ PLANAS

KAUNAS, 2019 m.

TURINYS

Psl.

1. DARBO OBJEKTAS, TEISINIS PAGRINDAS, TIKSLAI IR METODIKA..... 5
2. DARBO SUDĖTIS..... 7
3. VALSTYBĖS SAUGOMOS TERITORIJOS IR OBJEKTAI..... 8
   - 3.1. Nacionalinių saugomų teritorijų bendra apžvalga..... 8
     - 3.1.1. Valstybiniai draustiniai..... 9
     - 3.1.2. Savivaldybių draustiniai..... 12
     - 3.1.3. Valstybiniai biosferos poligonai..... 12
   - 3.2. Europos ekologinio tinklo „NATURA 2000“ teritorijos..... 13
     - 3.2.1. Paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST)..... 14
     - 3.2.2. Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST)..... 14
   - 3.3. Valstybės saugomi objektai..... 16
     - 3.3.1. Gamtos paveldo objektai..... 16
     - 3.3.2. Lietuvos Respublikos saugomos gyvūnų, augalų ir grybų rūšys..... 16
4. REGIONINIO PADALINIO ĮSIPAREIGOJIMU SAUGOMI PLOTAI..... 19
   - 4.1. Kertinės miško buveinės..... 19
   - 4.2. Miško plotai saugomi pagal miškų sertifikavimo reikalavimus..... 20
5. NAUJAI INVENTORIZUOTI EKOLOGIŠKAI VERTINGI MIŠKO PLOTAI..... 23
   - 5.1. Ekologiškai vertingi miško sklypai..... 23
     - 5.1.1. Pelkiniai miškai paliktini natūraliai raidai..... 24
     - 5.1.2. Saugotinos nuo apaugimo sumedėjusia augalija miško pelkės..... 25
     - 5.1.3. Saugotinos nuo apaugimo sumedėjusia augalija miško laukymės..... 26
     - 5.1.4. Šlaitų medynai..... 28
   - 5.2. Miško sklypai su pavieniais ekologiškai vertingais medžiais (senmedžiais)..... 29
6. MIŠKŲ ŪKINIS REŽIMAS..... 32
7. GAMTOSAUGINĖS ŪKINĖS PRIEMONĖS MIŠKUOSE..... 33
   - 7.1. Miško kirtimų ribojimas prie saugomų paukščių lizdaviečių..... 33
   - 7.2. Rekomenduojamos retųjų augalų apsaugos priemonės..... 34
   - 7.3. Pavienių paliekamų bioįvairovės medžių atranka ir išdėstymas..... 34
   - 7.4. Kertinių miško buveinių tvarkymas ir apsauga..... 37
   - 7.5. Biotechninės priemonės..... 37
8. GAMTOTVARKOS PLANUOSE NUMATYTOS PROJEKTUOJAMOS GAMTOSAUGINĖS TVARKYMO PIRMEONĖS..... 39
   - 8.1. Gedžiūnų miško biosferos poligono PAST gamtotvarkos planas..... 39

LITERATŪROS SĄRAŠAS..... 43

PRIEDAI..... 45

1 priedas. Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraščiai..... 46

2 priedas. Europos ekologinio tinklo „NATURA 2000“ teritorijų žiniaraščiai..... 53

3 priedas. Nacionalinių saugomų teritorijų ir „NATURA 2000“ tinklo teritorijų pasiskirstymo saugomų teritorijų direkcijoms sąrašas..... 57

4 priedas. Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių radaviečių žiniaraščiai..... 59

5 priedas. Kertinių miško buveinių sąrašas valstybinės reikšmės miškuose..... 65
6 priedas. Bendrieji kertinių miško buveinių nuostatai..... 70
7 priedas. Saugotinų nuo apaugimo sumedėjusia augalija miško pelkių žiniaraštis..... 80
8 priedas. Saugotinų nuo apaugimo sumedėjusia augalija miško laukymių žiniaraštis..... 82
9 priedas. Miško sklypų su pavieniais ekologiškai vertingais medžiais (senmedžiais) žiniaraštis..... 85
10 priedas. Gedžiūnų miško biosferos poligone esančių mažojo erelio rėksnio lizdaviečių ir jų apsaugos zonų išdėstymo schemos regioninio padalinio administruojamuose valstybinės reikšmės miškuose..... 93
11 priedas. Gamtotvarkos plane numatytų tvarkymo plotų lokalizacija regioninio padalinio administruojamuose valstybinės reikšmės miškuose..... 101
12 priedas. „NATURA 2000“ tinklo teritorijų, kurioms parengtas gamtotvarkos planas, Europinės svarbos gamtinių buveinių lokalizacija regioninio padalinio administruojamuose valstybinės reikšmės miškuose..... 106
13 priedas. EB svarbos natūralių buveinių lokalizacija regioninio padalinio administruojamuose valstybinės reikšmės miškuose (*Buveinių apsaugai svarbių teritorijų valstybinės reikšmės miškuose*)..... 110

1. DARBO OBJEKTAS, TEISINIS PAGRINDAS, TIKSLAI IR METODIKA

Darbo objektas: valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos (toliau – VĮ VMU) patikėjimo teise valdomi Joniškio regioninio padalinio (dalies nuo 2018 m. sausio 8 d. iki 2019 m. sausio 1 d. priklausiusios Pakruojo regioniniam padaliniui) administruojami miškai (toliau – regioninio padalinio administruojami miškai).

Teisinis pagrindas. Darbas parengtas pagal regioninio padalinio užsakymą. Gamtosauginių priemonių plano parengimą sąlygojo naujo regioninio padalinio vidinės miškotvarkos projekto rengimas. Šiame darbe pateikiama gamtosauginių, gamtotvarkinių ir miško biologinę įvairovę praturtinančių specialių priemonių visuma, darbas parengtas atsižvelgiant į besikeičiančius šalies valstybinių miškų aplinkosauginius reikalavimus.

Gamtosauginių priemonių planas yra sudedamoji regioninio padalinio vidinės miškotvarkos projekto dalis. Rengiant planą, regioninio padalinio administruojamuose miškuose suprojektuotos gamtosauginės priemonės, kurių laikymasis padės išsaugoti ir praturtinti biologinę įvairovę. Suprojektuotos priemonės suderintos su regioniniu padaliniu, atsižvelgiant ne tik į gamtosauginius, bet ir į socialinius bei ekonominius visuomenės interesus šioje teritorijoje. Informacija apie suderintas su regioniniu padaliniu gamtosaugines priemones pateikiama atskiruose žiniaraščiuose (pagal girininkijas).

Darbo tikslai:

1. Parengti specialų regioninio padalinio gamtosauginių priemonių žemėlapį, kuriame būtų pažymėtos teritorijoje esančios valstybės saugomos teritorijos, Europos Sąjungos svarbos teritorijos (NATURA 2000), Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų, samanų, kerpių ir grybų rūšių radavietės, regioninio padalinio įsipareigotos saugoti kertinės miško buveinės, naujai inventorizuotos kitos ekologiškai vertingos teritorijos.

2. Gamtotvarkos planuose numatytų gamtinių vertybių atkūrimo ir tolimesnio jų palaikymo priemonių pagrindu suprojektuoti biologinės įvairovės palaikymo kirtimus, specialiuosius miško kirtimus, kitas priemones.

Darbo metodika. Darbas atliktas naudojant naują (lauko darbai – 2017 m.) miškotvarkos taksacinę medžiagą, saugomų teritorijų planavimo dokumentus, atliktų bioįvairovės tyrimų bei vykdytų projektų medžiagą. Darbe remtasi regioninio padalinio, Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos, Žagarės regioninio parko direkcijos specialistų pateikta medžiaga ir informacija bei Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos saugomų rūšių informacinėje sistemoje (SRIS) esančiais duomenimis. Visi šie duomenys suvesti į

atributinių ir grafinių duomenų bazes. Naudojant atributinę duomenų bazę rengiami gamtosauginių priemonių žiniaraščiai, o naudojant grafinę duomenų bazę paruošiami gamtosauginių priemonių žemėlapiai. Visi žemėlapiai gaminami regioninio padalinio administruojamų miškų išdėstymo planų pagrindu.

Tolimesni projektiniai sprendimai priimti vadovaujantis galiojančiais saugomų teritorijų nuostatais, gamtotvarkos, miškotvarkos darbų vykdymo instrukcijos ir miško kirtimų taisyklių reikalavimais, taip pat tvaraus, gamtai artimo ir subalansuoto miškų ūkio principais.

Projekto rengėjai:

- *tekstinę dalį parengė* – kraštotvarkos skyriaus specialistė **Gerda Junevičiūtė**;
- *grafinę dalį parengė* – **Gerda Junevičiūtė** ir kraštotvarkos skyriaus vyr. specialistas **Linas Juozaitis**;
- *lauko projektinius darbus atliko*: kraštotvarkos skyriaus vadovė **Viliūnė Naureckaitė**, **Gerda Junevičiūtė** ir **Linas Juozaitis.**

2. DARBO SUDĖTIS

Gamtosauginių priemonių planas susideda iš dviejų atskirų dalių – grafinės informacijos (žemėlapio) ir gamtosauginių priemonių plano – Aiškinamojo rašto. Grafinė informacija lokalizuota planinėje medžiagoje, parengiant regioninio padalinio bendrą gamtosauginių priemonių žemėlapį (M 1:50 000) (1 pav.) ir visų girininkijų gamtosauginių priemonių žemėlapius (M 1:20 000). Gamtosauginių priemonių plano Aiškinamajame rašte pateikiami žiniaraščiai sudaryti visoms Gamtosauginių priemonių žemėlapyje pažymėtoms saugomoms teritorijoms ir objektams bei naujai inventorizuotiems ekologiškai vertingiems miško sklypams. Taip sukuriamas vieningas dokumentas, kuriame sukoncentruotos visos saugomos ir teritorijos, kuriose veikla ribojama, bei objektai su jų palaikymui reikalingo nustatyto ūkinio režimo ypatybėmis. Gamtosauginių priemonių aprašymai pateikiami atskiruose žiniaraščiuose pagal girininkijas.

Iš viso parengti šeši komplektai gamtosauginių priemonių planų girininkijoms (po vieną aiškinamųjų raštų ir žemėlapių komplektą kiekvienai girininkijai) ir vienas bendras regioninio padalinio aiškinamojo rašto ir žemėlapio komplektas regioninio padalinio administracijai. Po vieną aiškinamojo rašto egzempliorių taip pat teikiama centrinei VĮ VMU administracijai ir Valstybinei miškų tarnybai.

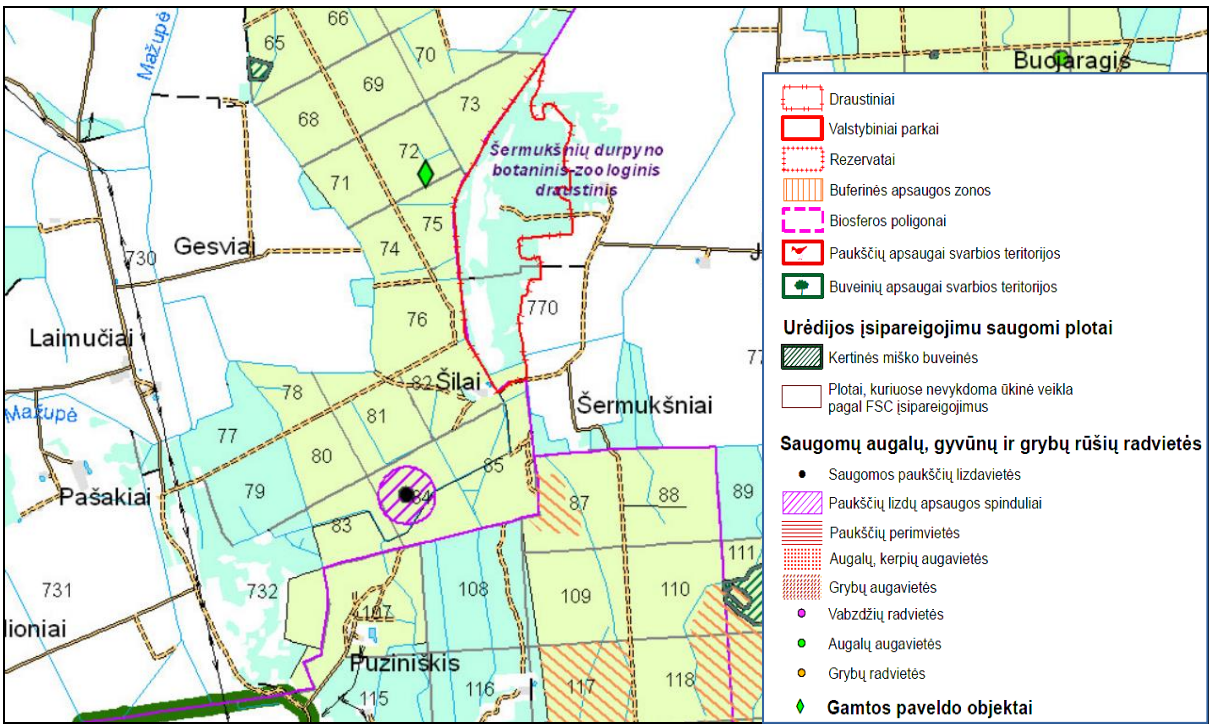

1 pav. **Gamtosauginio žemėlapio (M 1:50 000) fragmentas**

3. VALSTYBĖS SAUGOMOS TERITORIJOS IR OBJEKTAI

Visos saugomos teritorijos yra Lietuvos gamtinio karkaso dalis. Gamtinio karkaso teritorijose saugoma kraštovaizdžio erdvinė teritorinė struktūra ir gamtinis pobūdis, ekologinis stabilumas, kraštovaizdžio estetinė vertė. Gamtinio karkaso teritorijos turi būti tvarkomos vadovaujantis darnios plėtros principais. Teritorijose, turinčiose istorinę, kultūrinę vertę, svarbiose estetiniu atžvilgiu, gamtinio karkaso teritorijos, tvarkomos atsižvelgiant ir derinant tarpusavyje ekologinius, kultūrinius bei estetinius kraštovaizdžio formavimo reikalavimus.

3.1. Nacionalinių saugomų teritorijų bendra apžvalga

Lietuvoje saugomos teritorijos steigiamos norint išsaugoti gamtos ir paveldo teritorinius kompleksus bei objektus, kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę. Saugomose teritorijose palaikoma kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra, gamtos išteklių subalansuotas naudojimas ir atkūrimas, sudaromos sąlygos pažintiniam turizmui, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams. Šalies saugomų gamtinių teritorijų apskaitą, apsaugą bei tvarkymą reglamentuoja Lietuvos Respublikos Saugomų teritorijų įstatymas (1993 m. lapkričio 9 d. Nr. I-301). Veiklą saugomose teritorijose reglamentuoja:

1) Saugomų teritorijų įstatymas, Aplinkos apsaugos, Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, Saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių, Laukinės gyvūnijos, Laukinės augalijos, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo, Miškų, Teritorijų planavimo, Statybos bei kiti įstatymai;
2) saugomų teritorijų nuostatai;
3) saugomų teritorijų planavimo dokumentai;
4) saugomų teritorijų tipiniai apsaugos reglamentai;
5) apsaugos sutartys, kurias Vyriausybės įgaliotos institucijos jos nustatyta tvarka sudaro su žemės savininkais ir valdytojais ir įregistruoja Nekilnojamojo turto registre, kai su žemės savininkais ir valdytojais individualiai susitariama dėl kraštovaizdžio, gamtos vertybių papildomų apsaugos ir naudojimo priemonių nustatymo arba tvarkymo priemonių įgyvendinimo jų valdomoje žemėje.

Pagal saugomų vertybių pobūdį regioninio padalinio teritorijoje įsteigti draustiniai skirstomi į gamtinius (botaniniai-zoologiniai, botaniniai, ichtiologiniai, telmologiniai, hidrografiniai, geomorfologiniai), kompleksinius (kraštovaizdžio) ir genetinius draustinius.

Bendras miškų plotas regioninio padalinio teritorijoje yra **30268,4 ha**, iš jų regioninio padalinio administruojami miškai užima **18494,8 ha** plotą (teritorijos miškingumas – **21,2%**). Regioninio padalinio teritorijoje valstybės saugomos teritorijos iš viso užima **8960,7 ha** arba

29,6% bendro regioninio padalinio miškų ploto. Regioninio padalinio administruojamuose miškuose saugomos teritorijos užima **7042,4 ha** arba **38,1%** bendro regioninio padalinio administruojamų miškų ploto (1 lentelė, 1 priedas).

1 lentelė. *Valstybės saugomų teritorijų pasiskirstymas girininkijų miškuose*

Girininkija	***Visi miškai***			***Regioninio padalinio administruojami miškai***		
	Girininkijos plotas, ha	***Saugomų teritorijų plotas, ha***	***Bendro miškų ploto %***	***Bendras miškų plotas, ha***	***Saugomų teritorijų plotas, ha***	***Bendro miškų ploto %***
Linkuvos	6090,3	775,8	12,7	3777,3	578,4	15,3
Sukmedžio	5141,1	3305,0	64,3	2916,7	2487,4	85,3
Gedžiūnų	3746,5	2860,1	76,3	2630,1	2336,4	88,8
Pakruojo	4432,0	1633,3	36,9	2719,5	1380,8	50,8
Klovainių	6205,1	80,3	1,3	3663,8	2,9	0,1
Rozalimo	4653,4	305,6	6,6	2787,4	256,5	9,2
Iš viso:	**30268,4**	**8960,7**	**29,6**	**18494,8**	**7042,4**	**38,1**

Valstybės saugomų teritorijų miškų regioninio padalinio administruojamuose miškuose daugiausiai yra Sukmedžio (2487,4 ha ir tai sudaro 85,3% bendro regioninio padalinio administruojamų girininkijos miškų ploto) ir Gedžiūnų (2336,4 ha ir tai sudaro 88,8% bendro regioninio padalinio administruojamų girininkijos miškų ploto) girininkijose.

Gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų (BAST) ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų (PAST) plotai į bendrą regioninio padalinio valstybės saugomų teritorijų plotą nesumuojami, kadangi didžiąja ploto dalimi jie jau apima valstybės saugomas teritorijas.

Valstybės įsteigtų saugomų teritorijų neturinčių direkcijų ir Europos ekologinio tinklo „NATURA 2000“ teritorijų, nepatenkančių į valstybinius parkus, rezervatus ar biosferos rezervatą, priskyrimo saugomų teritorijų direkcijoms sąrašas pateikiamas 3 priede.

3.1.1. Valstybiniai draustiniai

Regioninio padalinio teritorijoje įsteigti 8 valstybiniai draustiniai: 2 genetiniai, 1 kraštovaizdžio, 1 geomorfologinis, 1 hidrografinis, 1 pedologinis, 1 botaninis ir 1 botaninis-zoologinis draustiniai. Valstybiniai draustiniai tvarkomi vadovaujantis nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. balandžio 2 d. nutarimu Nr.318 „Dėl gamtinių ir kompleksinių draustinių nuostatų patvirtinimo“.

Pagal Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo nuostatas draustinių steigimo tikslai yra:

1) išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus (vertybes), vietoves;

2) užtikrinti kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę bei ekologinę pusiausvyrą;

3) išsaugoti laukinių augalų, gyvūnų bei grybų buveines ir rūšis, genetiniu požiūriu vertingas jų populiacijas;

4) sudaryti sąlygas moksliniams tyrimams;

5) sudaryti sąlygas pažintiniam turizmui;

6) propaguoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus (vertybes), vietoves.

Regioninio padalinio teritorijoje įsteigti valstybiniai draustiniai:

- ***Draumėnų kraštovaizdžio draustinis;***
- ***Linkuvos geomorfologinis draustinis;***
- ***Daugyvenės hidrografinis draustinis;***
- ***Glėbavo pedologinis draustinis;***
- ***Laumekių botaninis draustinis;***
- ***Laumenio botaninis-zoologinis draustinis;***
- ***Draumėnų miško beržo valstybinis genetinis draustinis;***.
- ***Glebavo miško drebulės valstybinis genetinis draustinis.***

Bendras miškų plotas visuose valstybiniuose draustiniuose yra 1085,2 ha, iš jų regioninio padalinio administruojami miškai užima 834,9 ha. (2 lentelė, 1 priedas).

2 lentelė. *Valstybiniai draustiniai*

Draustinio pavadinimas	*Bendras plotas, ha	Girininkija	Bendras miškų plotas, ha	Regioninio padalinio administruojami miškai, ha		Adresas	Kada ir kieno įsteigta	Steigimo tikslas
				bendras	*iš jo miško žemė*			
Draumėnų kraštovaizdžio draustinis	262,4	Rozalimo	248,7	233,2	229,7	Pakruojo raj. savivaldybė	LR AT 1992-09-24 nutarimas Nr. I-2913	Išsaugoti moreninėms Šiaurės Lietuvos lygumoms būdingą kraštovaizdį
Linkuvos geomorfologinis draustinis	708,2	Gedžiūnų	3,8	0	0	Pakruojo raj. savivaldybė	LR AT 1992-09-24 nutarimas Nr. I-2913	Išsaugoti Linkuvos pakraštinio moreninio gūbrio fragmentą
Daugyvenės hidrografinis draustinis	181,3	Rozalimo	33,6	0	0	Pakruojo raj. savivaldybė	LR AT 1992-09-24 nutarimas Nr. I-2913	Išsaugoti negilaus salpinio slėnio stipriai vingiuotą Daugyvenės vidurupio atkarpą
Glėbavo pedologinis draustinis	83,4	Linkuvos	84,6	84,6	84,6	Pakruojo raj. savivaldybė	LTSR Ministrų Tarybos 1988-02-29 nutarimas Nr. 57	Išsaugoti Mūšos-Nevėžio lygumos velėninių glėjinių priemolio dirvožemių dangos etaloną
Laumekių botaninis draustinis	44,1	Linkuvos	44,1	44,1	44,1	Pakruojo raj. savivaldybė	LR AT 1992-09-24 nutarimas Nr. I-2913	Išsaugoti Mūšos-Nemunėlio lygumų plačialapių miškų augalijos kompleksą su retų rūšių augalų augimvietėmis
Laumenio botaninis-zoologinis draustinis	644,8	Linkuvos	633,7	436,3	436,3	Pakruojo raj. savivaldybė	LR AT 1992-09-24 nutarimas Nr. I-2913	Išsaugoti retus plėšriuosius paukščius ir būdingus jų biotopus bei nendrinių rupūžių populiaciją
Draumėnų miško beržo valstybinis genetinis draustinis	23,3	Rozalimo	23,3	23,3	23,3	Pakruojo raj. savivaldybė	LRV 2014 m. lapkričio 12 d. nutarimas Nr. 1246	Išsaugoti Draumėnų miško karpotojo beržo (*Betula pendula* Roth.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atsikūrimą arba atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
Glebavo miško drebulės valstybinis genetinis draustinis	13,5	Linkuvos	13,4	13,4	13,4	Pakruojo raj. savivaldybė	LRV 2014 m. lapkričio 12 d. nutarimas Nr. 1246	Išsaugoti Glebavo miško drebulės (*Populus tremula* L.) populiacijos genetinę įvairovę kintančios aplinkos sąlygomis ir užtikrinti šios populiacijos atsikūrimą arba atkūrimą jos dauginamąja medžiaga
Iš viso:	**1961,0**		**1085,2**	**834,9**	**831,4**			

**Plotas, remiantis Saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenimis*

SANTRUMPŲ IR SUTARTINIŲ ŽENKLŲ REIKŠMĖS:

LTSR – Lietuvos Tarybų Socialistinė Respublika;
LRV – Lietuvos Respublikos Vyriausybė;
LR AT – Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba – Atkuriamasis Seimas.

3.1.2. Savivaldybių draustiniai

Šermukšnių durpyno botaninis-zoologinis draustinis įsteigtas Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2000 m. spalio 18 d. sprendimu Nr. 56 „Dėl draustinių ir saugomų kraštovaizdžio objektų“. *Draustinio steigimo tikslas* – išsaugoti vertingą ekosistemos atkūrimui ir išvystymui teritoriją, taip pat į Raudonąją knygą įrašytus paukščius: tetervinus, griežles, vapsvaėdžius, mažuosius erelius rėksnius, kitus retus paukščius – vištvanagius, nendrinukes. Teritorija priskirta Klovainių girininkijai.

Bendras draustinio miškų plotas regioninio padalinio teritorijoje yra 80,3 ha, iš jų regioninio padalinio administruojami miškai užima – 2,9 ha (1 priedas).

3.1.3. Valstybiniai biosferos poligonai

Regioninio padalinio teritorijoje Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. D1-629 „Dėl Adutiškio–Guntauninkų miškų, Gedžiūnų miško, Gubernijos miško, Padauguvos miško, Plinkšių miško, Rūdininkų girios, Šimonių girios, Taujėnų–Užulėnio miškų ir Žaliosios girios biosferos poligonų įsteigimo, jų nuostatų ir ribų patvirtinimo“ įsteigtas ***Gedžiūnų miško biosferos poligonas*** *(toliau – Biosferos poligonas).*

Biosferos poligono steigimo tikslas – išsaugoti Gedžiūnų miško ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti mažojo erelio rėksnio (*Aquila pomarina*) populiaciją teritorijoje, kuri atitinka Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. D1-358 „Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijų patvirtinimo“ nustatytus kriterijus.

Biosferos poligono paskirtis:

- būti sudėtine nacionalinės kompleksinės ekologinės bei specializuotos biologinės įvairovės būklės stebėsenos sistemos bei Europos ekologinio tinklo „NATURA 2000“ dalimi, kurioje stebimi, kontroliuojami bei prognozuojami gamtinių sistemų pokyčiai;
- išsaugoti Gedžiūnų miško ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti mažojo erelio rėksnio populiaciją teritorijoje;
- vykdyti mažojo erelio rėksnio monitoringą, mokslinius tyrimus, kaupti informaciją apie lizdavietes bei kitų rūšių ir buveinių įvairovę;
- atlikti gamtosaugos eksperimentus natūraliuose gamtiniuose kompleksuose ir jų aplinkinėse teritorijose; propaguoti biologinės įvairovės išsaugojimo idėjas ir būdus;
- analizuoti žmogaus veiklos poveikį natūralioms ekosistemoms bei užtikrinti gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą.

Bendras Gedžiūnų miško biosferos poligono plotas regioninio padalinio teritorijoje yra 7795,2 ha, iš jų regioninio padalinio administruojami miškai – 6204,6 ha *(1 priedas).*

Miškų ūkio ir kita veikla Biosferos poligone negali bloginti mažojo erelio rėksnio buveinių apsaugos būklės. Biosferos poligono nuostatai reglamentuoja tokius ūkinės veiklos principus:

1. hidrologinis režimas negali būti keičiamas, jei dėl to sumažėtų maitinimuisi tinkamų buveinių ar pablogėtų jų kokybė;
2. skatinama kertant mišką plynaisiais ar atvejiniais pagrindiniais miško kirtimais didesnėse nei 1 ha biržėse 1 hektare palikti ne mažiau kaip 15 buvusio pagrindinio ardo žalių biologinės įvairovės medžių (pirmenybė teikiama ąžuolams);
3. skatinama reguliuoti kiaunių gausą;
4. skatinama įrengti mažiesiems ereliams rėksniams dirbtinius lizdus esamų prastos būklės lizdaviečių vietoje arba šalia jų;
5. skatinama didinti pievų ir ganyklų plotą, taip pat ekologiškai ūkininkauti;
6. skatinama prie lizdaviečių riboti transporto eismą miško keliais balandžio–rugpjūčio mėn.

Mažojo erelio rėksnio (Aquila pomarina) apsaugos tikslais:

- aplink kiekvieną mažojo erelio rėksnio lizdavietę nustatoma 150 m spindulio veisimosi vieta;
- aplink veisimosi vietą nustatoma 150 m pločio juosta – veisimosi vietos apsaugos zona. Derinant veisimosi vietos ir jos apsaugos zonos ribas su natūraliomis gamtinėmis ribomis ir taksacinių miško sklypų ribomis, nurodytus atstumus leidžiama didinti arba mažinti iki 25%. Veisimosi vietos apsaugos zonoje visi miško kirtimai ir medienos ištraukimas draudžiami nuo balandžio 1 d. iki rugsėjo 1 d.

Gedžiūnų miško biosferos poligone esančių mažojo erelio rėksnio lizdaviečių ir jų apsaugos zonų lokalizacija (pagal Gedžiūnų miško biosferos poligono PAST gamtotvarkos planą) regioninio padalinio administruojamuose miškuose pateikiama 10 priede (žr. 8.1 skyrelį).

3.2. Europos ekologinio tinklo "NATURA 2000" teritorijos

Ekologinis tinklas yra gamtinio karkaso dalis. Biologinės įvairovės apsaugai gamtinio karkaso teritorijoje išskiriamas ekologinis tinklas, jungiantis didžiausią bioekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką, gyvūnų ir augalų migracijos koridorius.

Europos ekologinis tinklas "NATURA 2000" – bendras Europos bendrijos svarbos saugomų teritorijų tinklas, skirtas išsaugoti, palaikyti ir prireikus atkurti iki tinkamos apsaugos būklės natūralius buveinių tipus, gyvūnų ir augalų rūšis natūraliame areale. Tinklą sudaro buveinių apsaugai svarbios teritorijos (toliau – BAST) ir paukščių apsaugai svarbios teritorijos (toliau – PAST). Šiose teritorijose draudžiama arba ribojama veikla, galinti daryti neigiamą poveikį saugomoms augalų ir gyvūnų rūšims. Veikla gali būti vykdoma tik atsižvelgiant į konkrečius buveinių tipus ar rūšis, vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentais ir (ar) gamtotvarkos planais. Dauguma nacionalinių saugomų teritorijų dėl jų gamtinės vertės ir atitikties nustatytiems atrankos kriterijams paskelbtos "NATURA 2000" teritorijomis.

Regioninio padalinio teritorijoje įsteigta visa eilė Europos ekologinio tinklo „NATURA 2000“ teritorijų. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 24 straipsniu, saugomoms teritorijoms arba jų dalims, kuriose yra tarptautinės svarbos buveinių, augalų ir gyvūnų rūšių ar jų bendrijų bei populiacijų, gali būti suteikiamas tarptautinės svarbos saugomos teritorijos statusas. „NATURA 2000“ tinklo sudarymą ir „NATURA 2000“ tinklo teritorijų apsaugą reglamentuoja minėto įstatymo 24^1 straipsnis.

Regioninio padalinio administruojamuose miškuose esančiose „NATURA 2000“ teritorijose inventorizuotų EB svarbos natūralių buveinių lokalizacija pateikiama 12 priede.

3.2.1. Paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST)

Regioninio padalinio teritorijoje paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST) statusas suteiktas – ***Gedžiūnų miškui*** .

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 30 d įsakymu Nr. D1-795 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymo Nr. D1-629 „Dėl Adutiškio–Guntauninkų miškų, Gedžiūnų miško, Gubernijos miško, Padauguvos miško, Plinkšių miško, Rūdninkų girios, Šimonių girios, Taujėnų–Užulėnio miškų ir Žaliosios girios biosferos poligonų įsteigimo, jų nuostatų ir ribų patvirtinimo“ pakeitimo buvo patvrtinti nauji Šimonių girios biosferos poligono nuostatai.

Gedžiūnų miško PAST (Joniškio raj. ir Pakruojo raj. savivaldybėse; Sukmedžio, Gedžiūnų ir Pakruojo girininkijose) įsteigtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 20 d. nutarimu Nr. 431. Gedžiūnų miško PAST ribos sutampa su Gedžiūnų miško biosferos poligono ribomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. D1-629 „Dėl Adutiškio–Guntauninkų miškų, Gedžiūnų miško, Gubernijos miško, Padauguvos miško, Plinkšių miško, Rūdininkų girios, Šimonių girios, Taujėnų–Užulėnio miškų ir Žaliosios girios biosferos poligonų įsteigimo, jų nuostatų ir ribų patvirtinimo“. *Steigimo tikslas*: mažojo erelio rėksnio (*Aquila pomarina*) apsaugai.

Bendras Gedžiūnų miško PAST plotas regioninio padalinio teritorijoje yra 7623,1 ha, iš jų regioninio padalinio administruojami miškai sudaro 6072,7 ha (2 priedas).

3.2.2. Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST)

Regioninio padalinio teritorijoje yra šios buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST): ***Kruojos upės slėnis*** ir ***Laumenio miškas.***

Bendras BAST miškų plotas regioninio padalinio teritorijoje užima – 676,9 ha, iš jų regioninio padalinio administruojami miškai sudaro – 427,1 ha (3 lentelė, 2 priedas).

3 lentelė. *Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST)*

BAST pavadinimas	*Bendras plotas, ha	Girininkija	Bendras miškų plotas, ha	Regioninio padalinio administruojami miškai, ha		Adresas	Kada ir kieno nutarimu nustatyta	Gamtinės vertybės	Pastabos
				bendras	*iš jo miško žemė*				
Kruojos upės slėnis	194,8	Gedžiūnų, Pakruojo	57,9	0	0	Pakruojo raj. sav.	LR aplinkos ministro 2009-11-03 įsakymas Nr. D1-654	6430 Eutrofiniai aukštieji žolynai; 6450 Aliuvinės pievos; 6510 Šienaujamos mezofitų pievos	
Laumenio miškas	644,8	Linkuvos	619,0	427,1	427,1	Pakruojo raj. sav.	LR aplinkos ministro 2009-11-03 įsakymas Nr. D1-654	9020 Plačialapių ir mišrūs miškai; 9080 Pelkėti lapuočių miškai	Ribos sutampa su Laumenio valstybinio botaninio-zoologinio draustinio ribomis
Iš viso:	**839,6**		**676,9**	**427,1**	**427,1**				

**Plotas, remiantis Saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenimis*

SANTRUMPŲ IR SUTARTINIŲ ŽENKLŲ REIKŠMĖS:

LR – Lietuvos Respublika

**Žagarės regioninio parko direkcijos siūlymu, siekiant EB svarbos natūralių buveinių atsikūrimo „NATURA 2000“ tinklo buveinių apsaugai svarbiose teritorijose, rekomenduojama želdavietėse atsisakyti dirvos ruošimo arba jį naudoti minimaliai tik ten, kur būtina.*

3.3. Valstybės saugomi objektai

Švari ir sveika aplinka, neužteršta gamta, augalų, gyvūnų, gamtos paminklų ir kitų saugomų objektų rūšių įvairovė – tai pats didžiausias žmonijos turtas, būtina sąlyga žmonijai išlikti ir egzistuoti. Nuo to kaip mes saugome gamtą, naudojamės jos teikiamomis gėrybėmis, priklauso mūsų visų ateitis. Todėl gamtinės aplinkos saugojimas nuo fizinio, cheminio, biologinio ir kitokio neigiamo poveikio ar pasekmių, atsirandančių įgyvendinant planus ir programas, vykdant ūkinę veiklą ar naudojant gamtos išteklius, yra mūsų Lietuvos aplinkos apsaugos esminis tikslas ir uždavinys. Lietuvos Respublikos Konstitucijoje yra įtvirtinta nuostata, kad valstybės ir kiekvieno Lietuvos Respublikos teritorijoje esančio subjekto pareiga – saugoti aplinką.

3.3.1. Gamtos paveldo objektai

Gamtos paveldo objektai skelbiami saugomais vadovaujantis gamtos paveldo objektų vertinimo ir reikšmingumo nustatymo kriterijų aprašu, patvirtintu 2009 m. liepos 8 d. aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-393 „Dėl gamtos paveldo objektų vertinimo ir reikšmingumo nustatymo kriterijų aprašo patvirtinimo“. Gamtos paveldo objektų apsaugos ir tvarkymo ypatumus nustato saugomų teritorijų įstatymas ir gamtos paveldo objektų nuostatai.

Regioninio padalinio administruojamuose valstybinės reikšmės miškuose yra du valstybės saugomi gamtos paveldo objektai (4 lentelė): **1 botaninis (*medžiai*) ir 1 geologinis (*rieduliai*).** Gamtos paveldo objektai išsidėstę Linkuvos ir Klovainių girininkijose. Visų gamtos paveldo objektų vietos pažymėtos regioninio padalinio ir girininkijų gamtosauginiuose žemėlapiuose.

4 lentelė. *Valstybės saugomi gamtos paveldo objektai*

Eil. Nr.	Pavadinimas (*rūšis*)	Girininkija	Miško kvartalas	Taksacinis miško sklypas
Botaniniai objektai				
1.	Šilų ąžuolas (*medžiai*)	Klovainių	72	17
Geologiniai objektai				
2.	Bulotiškio akmuo (*rieduliai*)	Linkuvos	21	16

3.3.2. Lietuvos Respublikos saugomos gyvūnų, augalų ir grybų rūšys

Lietuvos Respublikos saugomomis gyvūnų, augalų, kerpių, samanų ir grybų rūšimis skelbiamos nykstančios, pažeidžiamos, retos arba endeminės rūšys, kurios tokiomis pripažįstamos vadovaujantis mokslinių tyrimų duomenimis apie jų natūralius arealus, rūšių buveines, populiacijų dydžius ir jų kaitos tendencijas. Iš saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašo yra išskiriamos griežtai saugomos rūšys, kurių išlikimo tendencijos yra nepalankiausios ir šių rūšių radaviečių ar augaviečių išsaugojimo poreikis yra didžiausias. Lietuvos raudonosios knygos komisijos siūlymu sudaromą Lietuvos Respublikos griežtai saugomų gyvūnų, augalų ir

grybų rūšių sąrašą tvirtina Lietuvos Aplinkos ministerija.

Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų, kerpių ir grybų rūšių, įrašytų į Lietuvos raudonąją knygą, radaviečių pasiskirstymas regioninio padalinio girininkijų teritorijose pateikiamas 5 lentelėje, 4 priede. Apibendrinti duomenys apie saugomus objektus gauti iš Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos saugomų rūšių informacinės sistemos (SRIS) ir Žagarės regioninio parko direkcijos.

Informacija apie Lietuvos Respublikos saugomas gyvūnų, augalų, kerpių, samanų ir grybų rūšių radavietes daugiau atspindi jų ištirtumo lygį, o ne faktinę šių objektų padėtį. Detalūs tyrimai atlikti ne visose girininkijų teritorijose.

5 lentelė. *Saugomų gyvūnų, augalų, samanų, kerpių ir grybų rūšių radaviečių (vnt.) pasiskirstymas regioninio padalinio administruojamuose miškuose*

Girininkija	**Augalai**	**Kerpės**	**Gyvūnai**		**Iš viso:**
			paukščių lizdavietės	***paukščių perimvietės***	
Linkuvos	2	-	1	-	**3**
Sukmedžio	4	-	11	-	**15**
Gedžiūnų	3	1	17	-	**21**
Pakruojo	2	-	15	-	**17**
Klovainių	1	-	4	4	**9**
Rozalimo	-	-	1	-	**1**
Iš viso:	**12**	**1**	**49**	**4**	**66**

Remiantis 5 lentelės duomenimis, matome, kad iš viso regioninio padalinio administruojamuose miškuose užfiksuotos šešiasdešimt šešios saugomų rūšių radavietės, kurios lokalizuotos iki taksacinių miško sklypų ribų. Sklypų su radavietėmis daugiausia nustatyta Gedžiūnų (21 vnt.), Pakruojo (17 vnt.) ir Sukmedžio (15 vnt.) girininkijose. Visų šių objektų išsidėstymas pagal girininkijas pateiktas gamtosauginių priemonių plano 4 priede, girininkijų aiškinamuosiuose raštuose ir žemėlapiuose. Dauguma Lietuvos raudonosios knygos gyvūnų ir augalų radaviečių yra regioninio padalinio administruojamuose miškuose, o už jų apsaugą yra atsakingas regioninis padalinys ir valstybinių parkų direkcijos.

Į svarbiausių griežtai saugomų rūšių radaviečių ir augaviečių sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 26 d. įsakymu Nr. D1-76 „Dėl svarbiausių griežtai saugomų rūšių radaviečių ir augaviečių sąrašo patvirtinimo“, įrašyta Pakruojo rajone Klusiškių miške (*Sukmedžio girininkija*) aptikta grybų rūšis – **didysis kuokas** (*Gomphus clavatus*) (2 pav.).

Didysis kuokas *(Gomphus clavatus)* – kuokinių šeimos grybas, įrašytas į Lietuvos Raudonąją knygą (1992, 2007), kurioje priskiriamas prie 1(E) kategorijos. Rūšis aptinkama mišriuose miškuose, senuose žolių turtinguose eglynuose su plačialapių medžių priemaiša. Didžiausia grėsmė grybui išlikti yra senų medžių kirtimas ar ūkinė veikla, kuri keičia augavietėms būdingą medynų struktūrą ir

samanų dangos storį. Randamas tik senuose miškuose, specifinėse mažai išlikusiose buveinėse, kurių tolydžiai mažėja. Iškirtus medžius grybas greitai išnyksta ir kitose vietose sunkiai atsikuria. Būtina išsaugoti senus medžius, negalima plynai kirsti tinkamų grybo augaviečių bei tręšti dirvožemio. Nėra galutinai nustatytas selektyvaus prašviesinančio kirtimo poveikis šiam grybui, bet tokios gerai suplanuotos ir pritaikytos atskirai kiekvienai grybo augavietei priemonės, saugant, kad nebūtų pažeista paklotė ir samanų danga, gali būti taikomos.

2 pav. **Didysis kuokas (*Gomphus clavatus*) (K.Baranauskas ir kt., 2015)**

4. REGIONINIO PADALINIO ĮSIPAREIGOJIMU SAUGOMI PLOTAI

4.1. Kertinės miško buveinės

Miško vystymosi ypatumai ir kitos priežastys lemia tai, kad ypač svarbios biologinės įvairovės vertybės telkiasi fragmentiškuose, daugeliu atvejų labai nedideliuose miško plotuose, vadinamuosiuose "karštuose taškuose". Šiuose plotuose (arba buveinėse) biologinė įvairovė yra nepaprastai didelė. Specialaus tarptautinio Lietuvos ir Švedijos vykdyto projekto metu buvo inventorizuotos tokios buveinės, Lietuvoje pavadintos kertinėmis miško buveinėmis (toliau – KMB), kurios užima tik nedidelę visų miškų dalį, tačiau jose telkiasi palyginti daug kraštovaizdyje aptinkamų biologinės įvairovės elementų, ypač retų ar nykstančių organizmų rūšių. Potencialios kertinės miško buveinės (toliau – PKMB) tai buveinės, kurios per artimiausius kelis dešimtmečius taps KMB, jei per tą laiką bus tvarkomos arba saugomos pagal bendrąsias KMB nuostatų rekomendacijas (6 priedas). Žinant, kur yra tokios buveinės, galima didelių išlaidų nereikalaujančiais metodais išsaugoti didelę biologinės įvairovės dalį.

Po pakartotinės KMB inventorizacijos, kurią 2013 m. atliko Aleksandro Stulginskio universiteto specialistai regioninio padalinio valstybinės reikšmės miškuose buvo išskirta ir su regioniniu padaliniu suderinta ***100 KMB (iš jų – 97 KMB (183,5 ha) ir 3 PKMB (5,3 ha)), kurių bendras plotas – 188,8 ha*** (6 lentelė, 5 priedas). Po pakartotinės inventorizacijos buvo aktualizuotas KMB ir PKMB sąrašas bei patikslintos jų ribos, atsižvelgiant į atnaujintų taksacinių miško sklypų ribas.

6 lentelė. *Kertinės miško buveinės valstybinės reikšmės miškuose*

Eil. Nr.	Girininkija	KMB plotas, ha		PKMB plotas, ha		*Bendras KMB ir PKMB*	
		skaičius, vnt.	*plotas, ha*	*skaičius, vnt.*	*plotas, ha*	*skaičius vnt.*	*plotas, ha*
1.	*Linkuvos*	19	46,0	0	0	***19***	***46,0***
2.	*Sukmedžio*	10	19,7	1	1,1	***11***	***20,8***
3.	*Gedžiūnų*	13	20,8	0	0	***13***	***20,8***
4.	*Pakruojo*	27	36,0	0	0	***27***	***36,0***
5.	*Klovainių*	11	35,1	0	0	***11***	***35,1***
6.	*Rozalimo*	17	25,9	2	4,2	***19***	***30,1***
Iš viso:		**97**	**183,5**	**3**	**5,3**	***100***	***188,8***
Iš viso KMB ir PKMB: 100; ***Bendras KMB ir PKMB plotas: 188,8 ha***							

4.2. Miško plotai saugomi pagal miškų sertifikavimo reikalavimus

Nepriklausomas miškų ūkio sertifikavimas – sistema, pasauliniu mastu užtikrinanti miškų išsaugojimą ir sveikų bei vientisų ekosistemų atkūrimą. Tarptautinis miškų tvarkymo sertifikatas – dokumentas, įrodantis, jog miškų valdytojas miškuose ūkininkauja atsakingai pagal tvaraus ir subalansuoto miškų ūkio principus, derindamas socialines, aplinkosaugines ir ekonomines miškų funkcijas.

Vykdydamas miškų sertifikavimo (FSC) keliamus reikalavimus, regioninis padalinys identifikuoja ir palieka natūraliai miško sukcesijai pavyzdinius ekosistemų plotus jų natūralioje būklėje. Natūraliai miško sukcesijai paliekamų ekosistemų plotas turi sudaryti ne mažiau 5,0% bendro miškų ploto.

Miškų ūkinė veikla nevykdoma regioninio padalinio saugomose 100 KMB, kurių bendras užimamas plotas yra 188,8 ha. Jokia ūkinė veikla taip pat nevykdoma ekologiniu požiūriu reikšmingose medynuose, kurie bus saugomi, paliekant juos natūraliai raidai ir biologinei įvairovei. Šių medynų užimamas bendras plotas regioninio padalinio administruojamuose miškuose yra **819,9 ha** (7 lentelė).

7 lentelė. *Natūraliai miško sukcesijai paliekamų ekosistemų plotas*

Eil. Nr.	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Plotas
Linkuvos girininkija			
1	16	1-13, 16-27	26,7
2	17	13	8,9
3	59	1-11, 202 (visas)	27,9
4	63	1-6 (visas)	27,8
5	68	1-7, 9-12	23,8
6	108	1-4, 7, 18-19	11,2
7	108	21, 22	2,1
8	123	4-6, 9-11	10,5
9	124	6	9,1
10	125	11, 12, 19-21	13,3
11	138	1, 2, 6-8, 10	8,3
12	140	2, 13, 15	6,9
13	151*	10	3,3
14	161	11, 12, 13, 16, 17, 20, 21, 22, 24, 25, 26	30,8
		Iš viso:	***210,6***
		Iš jų KMB:	***0,2***
		Plotas be KMB:	***210,4***
Sukmedžio girininkija			
1	1	22, 23, 24	3,2
2	1	28, 29	1,6
3	2	20	3,9
4	5	17, 18, 19	2,8
5	6	1-10	16,6
6	7	13, 14, 15	5,9
7	7	19, 20	3,9
8	9	22	3,6
9	14	10, 13	2,1
10	15	8, 11, 15	3,8
11	20	8, 9	5,0
12	22	1, 2	7,6
13	24	5, 6, 7	3,2

Eil. Nr.	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Plotas
14	39	3, 6, 12	4,2
15	46	5, 6, 11, 12	4,4
16	61	3	3,4
17	72	11, 15	4,4
18	73	2-7, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 21, 22, 23	25,2
19	74	3	3,0
20	77	6, 10, 18, 19	2,8
21	98	1-5, 8, 13, 14, 15, 21-24	15,1
22	99	13	0,5
23	101	6-8	0,7
24	102	1-6, 11	10,3
		Iš viso:	***137,2***
Gedžiūnų girininkija			
1	10	9	3,9
2	14	9, 11, 18	1,7
3	15	1, 2, 10, 15, 16, 17, 20	10,7
4	16	1, 2, 3, 11	3,1
5	17	1	0,6
6	26	5, 6	6,4
7	36	4	1,2
8	40	8, 13, 14, 20	4,6
9	49	2, 6	2,5
10	57	7, 15, 22, 23, 24, 29, 30, 31	8,9
11	63	12	1,1
12	68	3, 17	3,1
13	69	8, 16	3,3
14	81	5-19	17,7
15	82	1-20 (visas)	33,8
		Iš viso:	***102,6***
Pakruojo girininkija			
2	6	8	5,2
3	7	11	4,2
4	10	2	0,8
5	10	3, 7	2,9
7	14*	2	3,7
8	14	1, 3	5,3
9	21	10, 11	2,0
10	24	8-9	4,9
11	27	5, 9, 11, 16	3,9
12	33	20 d.	0,3
13	36	16	3,9
14	37	12, 22	5,5
15	41	2, 3, 5-10	7,0
16	43*	5-14	12,9
17	80	14	2,8
18	82	1-14, 16	19,1
19	89	1	3,8
20	101	14, 15, 16	3,2
21	103	7-11	5,7
22	107	1-7	7,7
23	109	1, 2, 4, 5, 7	6,2
24	110	1-12	15,7
		Iš viso:	***126,7***
		Iš jų KMB:	***0,3***
		Plotas be KMB:	***126,4***
Klovainių girininkija			
1	87	3-5, 17-19	10,0
2	110	26-27	6,8
3	111	6-14, 17-28	26,4
4	117	8-20	38,0
5	118	6-8, 13-14	14,0
6	119	1, 2, 3	17,0
7	127	1	5,1
8	137	1-14	39,0

Eil. Nr.	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Plotas
9	157	1, 2, 10, 14, 15, 17, 19	15,4
		Iš viso:	***171,7***
		Rozalimo girininkija	
1	12	14	0,2
2	24	17	4,0
3	34	5-7, 10-13	9,8
4	36	2-6, 9-13	12,9
5	114	1-6, 8, 9, 12, 14, 15	17,2
6	118	1-20, 22-30	22,5
7	128	26-30	5,0
		Iš viso:	***71,6***
		IŠ VISO:	***819,9***
		IŠ VISO KMB:	***188,8***
		VISO SAUGOMŲ PLOTŲ	***1008,7***
		% BENDRO REGIONINIO PADALINIO ADMINISTRUOJAMŲ MIŠKŲ PLOTO	***5,5***

**- pažymėtas kertinės miško buveinės plotas, ha*

Iš viso regioninio padalinio teritorijoje natūraliai miško sukcesijai paliekamas 1008,7 ha miškų teritorijos plotas, kuris sudaro 5,5% bendro regioninio padalinio administruojamų miškų ploto (pagal FSC reikalavimus turi būti ne mažiau 5%).

5. NAUJAI INVENTORIZUOTI EKOLOGIŠKAI VERTINGI MIŠKO PLOTAI

5.1. Ekologiškai vertingi miško sklypai

Vertinant mišką, kaip geografinį reiškinį, būtina atsižvelgti, kad beveik $^1/_3$ Lietuvos miškų yra dirbtinės kilmės, o turint galvoje kitokią žmonių ūkinę veiklą (ypač ugdomuosius kirtimus, oro ir dirvožemio taršą bei rekreacinį naudojimą) žymesnio antropogeninio poveikio nepaliestų miškų bendrijų galima ieškoti nebent pelkiniuose ekotopuose ir stačiuose bei labai stačiuose šlaituose (Navys, 2001). Vykdant miškotvarkos suprojektuotas ūkines priemones, didelis dėmesys skiriamas teritorijoms, kuriose siekiama palaikyti, gausinti bei išsaugoti biologinę įvairovę. Tai ekologiškai vertingi miško sklypai: paliktini natūraliai raidai pelkiniai miškai ir šlaitų medynai, saugotinos nuo apaugimo sumedėjusia augalija atviros miško aikštelės, laukymės bei pelkės.

Regioninio padalinio teritorijoje nustatyti ekologiškai vertingi miško sklypai užima 87,2 ha arba 0,5% bendro regioninio padalinio administruojamų miškų ploto. *Daugiausia ekologiškai vertingų miško sklypų nustatyta Gedžiūnų (72,2 ha arba 2,7% bendro regioninio padalinio administruojamų girininkijos miškų ploto) girininkijoje* (8 lentelė, 7-9 priedai.). Žymi dalis šių ekologiškai vertingų miško sklypų patenka į valstybės saugomas teritorijas ir kertines miško buveines.

8 lentelė. *Ekologiškai vertingų miško sklypų pasiskirstymas regioninio padalinio administruojamuose miškuose*

Girininkija	Bendras regioninio padalinio administruojamų miškų plotas, ha	Miško pelkės saugotinos nuo apaugimo sumedėjusia augalija, ha	Miško laukymės saugotinos nuo apaugimo medžiais ir krūmais, ha	Bendras ekologiškai vertingų miško sklypų plotas, ha	% bendro miškų ploto
Linkuvos	3777,3	0	3,2	***3,2***	***0,1***
Sukmedžio	2916,7	0	3,8	***3,8***	***0,1***
Gedžiūnų	2630,1	51,2	21,0	***72,2***	***2,7***
Pakruojo	2719,5	0	6,0	***6,0***	***0,2***
Klovainių	3663,8	0	0	***0***	***0***
Rozalimo	2787,4	2,0	0	***2,0***	***0,1***
Iš viso:	**18494,8**	**53,2**	**34,0**	***87,2***	***0,5***

Ekologiškai vertingiems miško sklypams šiame darbe buvo priskirtos tik saugotinos nuo apaugimo menkaverte sumedėjusia augalija miško pelkės ir nedidelės miško laukymės, kuriose kaip salelėse prieglobstį randa atvirų vietų augalai ir juos apdulkinantys vabzdžiai, kiti gyvūnai, vengiantys tankių ištisinių miško masyvų.

5.1.1. Pelkiniai miškai paliktini natūraliai raidai

Pelkiniai miškai paliktini natūraliai raidai **–** nedidelio ploto aukštapelkiniai pušynai ir beržynai, augantys pelkių pakraščiuose ir kitose užmirkusiose vietose. Pelkinių pušynų, augančių Pa ir Pb augavietėse, eksploatavimas galėtų duoti minimalią naudą, o kartais būtų netgi ekonomiškai nuostolingas. Pelkinių pušynų natūralios raidos išlaikymas jų nenukertant bei nesausinant yra labai svarbus, siekiant užtikrinti teritorijų ekologinį stabilumą. Tokios teritorijos, kuriose natūraliai raidai paliekami pelkiniai medynai, galėtų sudaryti zoną tarp aukštapelkių telmologiniuose draustiniuose ir ūkinių miškų bei atvirų palaukių.

Pelkinius pušynus (3 pav.) reikalinga palikti natūraliam vystymuisi ir nevykdyti jokių kirtimų, miško želdinimo bei melioravimo darbų, išskyrus stichinių nelaimių pasekmių likvidavimo atvejus. Pelkiniuose pušynuose gali būti vykdomos tik miškų apsaugos priemonės, susijusios su gaisrų gesinimu, apsauga nuo masinių ligų ir vabzdžių antplūdžių. Pelkiniams pušynams nepriskiriami nusausinti medynai, augantys Pa^n ir Pb^n augavietėse, kur keičiasi ne tik hidrologinės sąlygos, bet ir medžių bei krūmų augimas, jų rūšinė sudėtis, skalsumas. Toks procesas yra nekontroliuojamas (prasideda negrįžtami sukcesijos procesai).

3 pav. **Pelkinis pušynas**

Regioninio padalinio administruojamuose miškuose ekologiškai vertingų pelkinių pušynų, kuriuos būtų tikslinga palikti natūraliai raidai, nėra.

5.1.2. Saugotinos nuo apaugimo sumedėjusia augalija miško pelkės

Pelkių buveinių ir augalijos atkūrimas ir priežiūra. Pelkių ekosistemų pokyčius sukelia arti jų iškasti melioravimo kanalai, nes, nukritus vandens lygiui, pradeda augti krūmai bei medžiai. Pelkių atkūrimo ir priežiūros metodai yra krūmų ir medžių šalinimas (pjovimas ir rovimas), šienavimas, ganymas, šienavimas ir ganymas, nendrynų pjovimas. Pažeisto hidrologinio režimo pelkės ima užaugti krūmais, medžiais ir dažnai nendrėmis, todėl tokių pelkių atkūrimo darbai yra nereikalingos ir netipinės augalijos šalinimas.

Krūmų ir medžių šalinimas. Natūraliose pelkėse su nepažeistu hidrologiniu režimu nedidelis medžių kiekis yra būdinga augalijos dalis. Aukštapelkėse, kur yra rūgšti terpė ir mažai maisto medžiagų, krūmams ir medžiams augti sunku. Iškasus aukštapelkėje ar šalia jos drenavimo kanalų, vandens lygis joje nukrinta, durpės pradeda mineralizuotis ir tai sudaro geresnes sąlygas augti krūmams ir medžiams. Esant normaliam vandens lygiui aukštapelkėje auga negausiai pušaičių, beržų, eglių, o vidurinėje dalyje tyvuliuoja plynė, taigi apsausinus ar nusausinus aukštapelkę, pradeda sparčiai augti ne tik pušys, eglės, beržai, bet ir netipiniai aukštapelkei lapuočiai. Medžiams ir krūmams tankiai padengus pelkių paviršių, jų šaknys plačiai padengia pelkės paviršių pro augalus išgarinama daug vandens, pelkė sausėja. Dėl tų priežasčių pradeda nykti tipiniai pelkių augalai, o jų vietoje įsivyrauja netipinės augalų rūšys.

Pelkėse ar jų dalyse, kur yra saugomos Europos svarbos tipinės tilvikinių paukščių rūšys, formuojami atviri pelkių plotai, o tose vietose, kur reikia saugoti plėšriąsias medšarkes ar startsakalius ir pan., reikia palikti grupelę medžių.

Saugotinų nuo apaugimo menkaverte sumedėjusia augalija pelkių nustatyta Gedžiūnų (79 kv. 22 skl.; 155 kv. 7 skl.; 171 kv. 10, 14, 16, 24 skl.; 172 kv. 12, 13, 19, 24, 32, 36 sklypuose, kurie sudaro 51,2 ha) ir Rozalimo (16 kv. 4, 5, 6, 7, 8, 22 sklypuose, kurie sudaro 2,0 ha) girininkijose (7 priedas).

Pelkių šienavimas. Seniau pelkės būdavo šienaujamos rankiniu būdu, o žolė iš pelkių išnešama džiūti. Šiuo metu retai kur naudojamas rankinis pelkių pjovimas net ir gamtotvarkos tikslams, nes paprastai naudojama atitinkama technika. Šienavimo ir ganymo kombinavimas yra efektyvi pelkių tvarkymo priemonė tarpinėms pelkėms, žemapelkėms, kur auga *šakotosios ratainytės*, šarmingoms žemapelkėms, bet retai kur taikoma aukštapelkėms. Pelkės nepageidaujama augalija užauga lėčiau nei pievos ir gali ilgesnį laiką būti neprižiūrimos bei išlikti vertingos (Brooks, Stoneman, 1997).

Pelkės gali būti šienaujamos, kai išsiperi paukščiai ir augalai subrandina sėklas. Pelkių šienavimo terminai yra įvairūs, bet Lietuvoje geriausia šienauti nuo liepos 15 d. iki rugpjūčio pabaigos, o konkretūs terminai priklauso ir nuo svarbiausių saugomų rūšių gyvenimo ciklo fazių

(žydėjimo, sėklų barstymo), paukščių perėjimo terminų. Vėlyvas šienavimas (rugpjūtį–rugsėjį) yra tinkamesnis aukštiems žolynams nei žemiems, žolinėms bendrijoms, augančioms neturtinguose maisto medžiagų dirvožemiuose (Mierauskas ir kt., 2005). Nušienauta žolė turi būti pašalinama iš pelkės. Nepašalinta žolė padengia žemaūgius augalus ir jie gauna mažiau šviesos, skatina mineralinių medžiagų kaupimąsi, pelkėje lieka nepageidaujamų augalų sėklos. Šienavimui naudojama įprasta technika: žoliapjovės, žolės smulkintuvai ir pan., tačiau technika turi būti paruošta naudoti šlapiame dirvožemyje.

Dėl natūralios augalijos sukcesijos nusausėjusių šlapynių ir pelkių biotopai ilgainiui apauga medžiais ir krūmais, todėl jų plotas palaipsniui mažėja. Regioninio padalinio administruojamuose miškuose esančias natūralias miško pelkes siūloma saugoti nuo apaugimo menkaverte sumedėjusia augalija, palaikant ekologiškai vertingas atviras pelkių buveines (siūloma reguliariai šalinti medžius ir krūmus bei jų atžalas) (9 lentelė).

9 lentelė. *Miško pelkių saugotinų nuo apaugimo medžiais ir krūmais pasiskirstymas regioninio padalinio administruojamuose miškuose*

Girininkija	Regioninio padalinio administruojami miškai, ha	Miško pelkės, iš viso	
		plotas, ha	*% bendro miškų ploto*
Linkuvos	3777,3	0	0
Sukmedžio	2916,7	0	0
Gedžiūnų	2630,1	51,2	2,0
Pakruojo	2719,5	0	0
Klovainių	3663,8	0	0
Rozalimo	2787,4	2,0	0,1
Iš viso:	**18494,8**	**53,2**	**0,3**

Regioninio padalinio administruojamuose miškuose saugotinų nuo apaugimo medžiais ir krūmais ekologiškai vertingų pelkių iš viso nustatyta 53,2 ha, kurios sudaro 0,3% bendro regioninio padalinio administruojamų miškų ploto. *Saugotinų nuo apaugimo menkaverte sumedėjusia augalija pelkių nustatyta Gedžiūnų (51,2 ha arba 2,0% bendro regioninio padalinio administruojamų girininkijos miškų ploto) ir Rozalimo (2,0 ha arba 0,1% bendro regioninio padalinio administruojamų girininkijos miškų ploto) girininkijose* (9 lentelė, 7 priedas).

Gamtotvarkinių priemonių įgyvendinimas „NATURA 2000“ teritorijose (siekiant palaikyti atviras pelkių buveines) turi būti finansuojamos iš tarptautinių fondų ar kitų Lietuvos biudžeto lėšų, atsižvelgiant į turimų lėšų kiekį bei darbų prioritetus.

5.1.3. Saugotinos nuo apaugimo sumedėjusia augalija miško laukymės

Miško laukymės – natūralios miško pievos, buvusios šienaujamos pievos ir ganyklos, upių, upelių ir ežerų pakrančių pievos (4 pav.). Miško laukymes, kurios sparčiai apželia medžiais ir krūmais, tikslinga reguliariai valyti bei šienauti, norint išsaugoti ir palaikyti atvirus vertingus biotopus ir juose įsikūrusias retai aptinkamas rūšis.

4 pav. **Natūrali miško laukymė**

Regioninio padalinio teritorijoje iš viso nustatyta 34,0 ha ekologiškai vertingų miško laukymių, kurios sudaro 0,2% bendro regioninio padalinio administruojamų miškų ploto.

*Daugiausia saugotinų nuo apaugimo menkaverte sumedėjusia augalija laukymių nustatyta Gedžiūnų (21,0 ha arba 0,8% bendro regioninio padalinio administruojamų girininkijos miškų ploto) ir Pakruojo (6,0 ha arba 0,2% bendro regioninio padalinio administruojamų girininkijos miškų ploto) girininkijose (*10 lentelė, 8 priedas).

10 lentelė. *Miško laukymės saugotinos nuo apaugimo sumedėjusia augalija regioninio padalinio administruojamuose miškuose*

Girininkija	Regioninio padalinio administruojami miškai, ha	Miško laukymės, iš viso	
		plotas, ha	*% bendro miškų ploto*
Linkuvos	3777,3	3,2	0,1
Sukmedžio	2916,7	3,8	0,1
Gedžiūnų	2630,1	*21,0	0,8
Pakruojo	2719,5	*6,0	0,2
Klovainių	3663,8	0	0
Rozalimo	2787,4	0	0
Iš viso:	**18494,8**	**34,0**	**0,2**

**Suprojektuoti biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai 6,3 ha plote (Gedžiūnų girininkijoje 2,3 ha ir Pakruojo girininkijoje – 4,0 ha), siekiant palaikyti atviras buveines pagal Gedžiūnų miško biosferos poligono gamtotvarkos planą (plačiau žr. 8.1 skyrelyje)*

Miško laukymių tvarkymas ir išsaugojimas. Natūralios miško laukymės, apaugdamos sumedėjusia augalija, praranda savo išskirtinę vertę bei tinkamumą atviras miško erdves besirenkančioms augalijos ir gyvūnijos rūšims. Išlikusios atviros miško laukymės, kaip ir miško pievos, padidina miškų masyvų mozaikiškumą ir jų dėka kompaktiškuose miškų masyvuose padaugėja vietų, pasižyminčių pamiškės efektu. Šiose pamiškių vietose medžių struktūra yra ypatinga, pamiškės ekotonas ryškesnis, jose kuriasi specifinės, retos rūšys. Panašų vaidmenį atlieka ir atviros miško pelkės, kuriose miško mozaikiškumas didėja dėl specifinių pelkinių augaviečių.

Saugotinų nuo apaugimo menkaverte sumedėjusia augalija laukymių nustatyta ***Linkuvos*** *(109 kv. 32 skl.; 149 kv. 15 skl.; 151 kv. 28 skl.; 166 kv. 6 ir 11 sklypuose, kurie sudaro 3,2),*

***Sukmedžio** (68 kv. 4 skl.; 107 kv. 6 skl.; 111 kv. 2 skl., kurie sudaro 3,8 ha), **Gedžiūnų** (3 kv. 12 skl.; 22 kv. 13 skl.; 57 kv. 7 ir 29 skl.; 65 kv. 12 skl.; 68 kv. 13 skl.; 82 kv. 6, 8, 9, 10 skl.; 86 kv. 28 skl., kurie sudaro 21,0 ha) ir **Pakruojo** (39 kv. 17 skl.; 43 kv. 14 skl. ir 48 kv. 2 skl., kurie sudaro 6,0 ha) girininkijų miškuose (8 priedas).*

Svarbu palaikyti atvirą plotą, neįrengti pašarinių aikštelių. Miško laukymių ir pelkių apaugimas suintensyvėjo paskutiniais dešimtmečiais, kada didelė dalis buvusių žemės ūkio naudmenų liko dirvonuoti, pievos, o vietomis ir pelkės tapo nebešienaujamos, nebeganomos. Kad buvusios atviros pelkės, pievos, miško laukymės ir toliau išliktų atviros, neužaugtų medžiais ir krūmais bei nesuvešėtų tankia žoline augalija, užtenka vieną kartą per sezoną nušienauti žolę, nendres, išpjauti krūmų ir medžių atžalas. Geriausia tai daryti antroje vasaros pusėje – rugpjūčio mėn., kada jau būna pabaigę žydėti reti žoliniai augalai ir kada nupjautos medžių bei krūmų atžalos turi mažiausiai potencialo ataugti ir atlaikyti žiemos šalčius.

Netikslinga ir nerekomenduotina keisti šių ekologiškai vertingų teritorijų natūralų hidrologinį režimą arba užsodinti jas mišku. Sumedėjusia augalija apaugančiose miško laukymėse turėtų būti vykdomos specialios gamtosauginės priemonės (reguliarus šienavimas, ganymas siekiant palaikyti atviras buveines) įgyvendinant suderintuose ir patvirtintuose gamtotvarkos planuose numatytas veiklas.

Saugomose teritorijose ir Europos ekologinio tinklo „NATURA 2000“ teritorijose esančios miško laukymės arba pelkės turi būti valomos, įgyvendinant gamtotvarkos planuose numatytas priemones bei vykdant įvairias kitas programas.

5.1.4. Šlaitų medynai

Šlaitų medynai – medynai augantys stačiuose šlaituose ir griovose bei kitose ypatingose reljefo formose. Dėl didelių nuolydžių antropogeninės veiklos nepaliesta šlaitų sumedėjusi augalija per visą holoceną puikiai prisitaikė prie aplinkos ir atspindi natūralų gamtinį procesą. Šlaitų reljefo ir augalijos morfogenezės procese galima įžvelgti dvi puses: visų pirma, šlaitų sąlygomis susiformavusias stabilias miško bendrijas; antra, augalijos stabilizuotą žemės paviršių pačiose jautriausiose stataus ir labai stataus polinkio reljefo vietose. Šlaitų medynų bioįvairovei būdinga ne tik rūšių mišrumas, bet ir įvairiaamžiškumas. Šlaitų medynai yra atsparūs, gyvybingi ir gerai sutvirtinantys šlaitus.

Svarba biologinei įvairovei. Miškai, augantys ant šlaitų, pasižymi didele biologine įvairove ir retųjų rūšių gausa. Šlaitai gali būti susiję su atviro vandens telkiniais arba nesusiję. Pirmuoju atveju medynai auga ant šlaitų, esančių upių, upelių ir ežerų pakrantėse, antruoju atveju – ant šlaitų, veikiamų dirvožemio erozijos su atsidengusiomis dirvodarinėmis uolienomis, kurios sukuria papildomas ekologines nišas. Šlaitų medynuose neretai aptinkama šaltinių ir

šaltiniuotų vietų bei tufų. Pasitaiko ir gana stambių nuošliaužų. Šiaurės ekspozicijos šlaituose augantys medynai dažnai būna nuolat drėgni arba užmirkę. Pietų ekspozicijos šlaitai nuolat būna saulėkaitoje ir miškai čia sausi. Miško upelių pakrančių šlaituose augantys medžiai paprastai būna aukštesni ir gyvybingesni, negu aplinkiniuose miškuose. Dėl palankesnių medžiams augti drėkinimo sąlygų medynų rūšinė sudėtis taip pat skiriasi. Pavyzdžiui, eglės ir lapuočiai medžiai gali būti dažniau aptinkami vandens telkinių pakrančių šlaituose, negu aplinkiniuose aukščiau įsikūrusiuose miško masyvuose. Eglės, beržai ir kiti lapuočiai medžiai, retai aptinkami pelkiniuose pušynuose, gali vyrauti iš pelkės ištekančio upelio pakrantėse.

Šlaituose daugeliu atvejų susidaro palankios sąlygos išlikti biologinėms miško vertybėms ir retosioms rūšims, kadangi tokiose vietose dažnai yra sunkiau ūkininkauti. Drėgnus šlaitus dažniausiai aplenkia ir miško gaisrai. Kadangi šlaitų medynuose ilgiau išlieka tinkamos retųjų rūšių gyvenamosios sąlygos, upių ir kitų vandens telkinių šlaitai gali būti įvairių retųjų rūšių plitimo koridoriais. Šių rūšių organizmai taip pat gali čia rasti prieglobstį, jeigu jų gyvenamosios vietos sunaikinamos kitose kraštovaizdžio dalyse. Palankiausias tokių teritorijų tvarkymo būdas – jokios ūkinės veiklos. Siekiant išlaikyti drėgną mikroklimatą, aplink šlaitų medynus turėtų būti paliekama 20–40 m papildoma apsaugos zona.

Šlaitų medynuose sanitariniai kirtimai turėtų būti vykdomi tik susiklosčius ypatingai grėsmingoms aplinkiniams medynams sąlygoms – po stichinių nelaimių, gaisrų ir pan. Kitais atvejais reikėtų vadovautis miško kirtimų taisyklėmis bei tinkamai pasirinkti tokių darbų prioritetus.

Regioninio padalinio administruojamuose miškuose ekologiškai vertingų šlaitų medynų nėra.

5.2. Miško sklypai su pavieniais ekologiškai vertingais medžiais (senmedžiais)

Bioįvairovei ypač svarbūs yra plynose kirtavietėse paliekami pavieniai medžiai (4 pav.) bei išlikę seni antros ar net trečios kartos medžiai. Dažniausiai tai ąžuolai, uosiai ir kiti medžiai, kurie yra labai vertingi daugeliui su jais susijusių retųjų augalų ir gyvūnų rūšių egzistavimui. Tokie ekologiškai vertingi pavieniai medžiai yra visose regioninio padalinio girininkijose. Bioįvairovei svarbūs yra seni – antros, trečios kartos miško medžiai, kurių kiekvienas gali būti atskira buveine daugumai retųjų augalų ir gyvūnų rūšių. Šiame skyriuje tokie medžiai pavadinti senmedžiais ir duomenys apie juos pateikiami pagal girininkijas, nurodant tik sklypus, kuriuose jie surasti.

Regioninio padalinio administruojamuose miškuose seniausieji miško medžiai (senmedžiai) ar jų grupės, išlikę nuo buvusių sengirių laikų, buvo inventorizuoti kaip kertinės miško buveinės, priskiriant jas KMB tipams: pavienis medis milžinas ir medžių milžinų grupė. Jei senmedžiai dėl įvairių priežasčių nebuvo aptikti ir nepateko į KMB, jie gali būti išsaugomi

miško kirtimų metu. Svarbu išsaugoti ne tik senmedį, bet ir jam būdingą aplinką. Jei senmedis pasižymi plačia, neaukštai nuo žemės išsišakojusia laja ir auga vietoje, kuri anksčiau buvo atvira, reikalinga palaipsniui atidengti tokį medį, nepaliekant kitų augančių medžių nei po laja, nei lajoje, nei kelių metrų (5 m) spinduliu apie lają. Miške augusio senmedžio, turinčio aukštutinę lają, negalima atidengti pilnai – apie jį turi būti palikta nenukirsta apsauginė miško juosta, kurią sudaro bent du tokių medžių aukščiai.

Svarbiausias biologinei įvairovei yra paprastasis ąžuolas (5 pav.), su kuriuo yra susijusios 284 bestuburių, 324 kerpių bei daugelis paukščių ir žinduolių rūšių. Ąžuolai natūraliai gali sulaukti 600 ir daugiau metų, todėl svarbu palikti seniausius šiuos medžius nenukirstus. Su paprastąją pušimi susiję apie 90 rūšių bestuburių ir 130 kerpių rūšių. Pušys gali sulaukti iki 400 metų. Su beržu susijusios 229 bestuburių ir 126 kerpių rūšys. Beržai gali sulaukti virš 100 metų, juodalksniai – virš 200 metų amžiaus. Spygliuočių medynuose biologinei įvairovei ypatingai svarbios yra drebulės. Su drebule susijusios 97 bestuburių rūšys, dalis miško paukščių ir žinduolių. Pavienės drebulės gali sulaukti 150 ir daugiau metų.

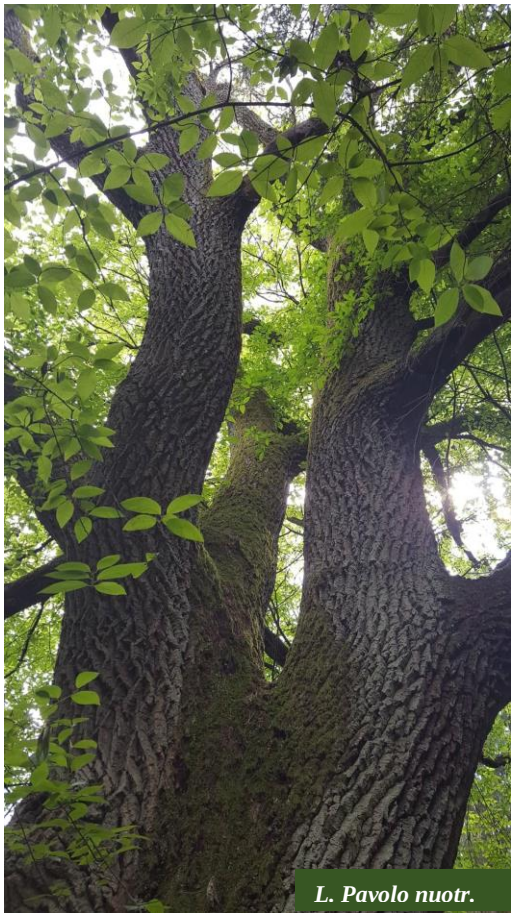

5 pav. **Vertingas pavienis senmedis – paprastasis ąžuolas *(Quercus robur)***

Medynuose augantys senmedžiai turi likti nenukirsti ir neišgabenti iki visiško savo nudžiūvimo ir nuvirtimo bei natūralaus sunykimo, nes visose irimo stadijose šių senųjų medžių mediena būna labai svarbi vis kitoms retosioms organizmų rūšims.

Svarba biologinei įvairovei. Svarba biologinei įvairovei gali būti nustatoma įvairiai, tačiau rekomenduojama naudoti paprasčiausią skalę – vertę nustatyti pagal vertingus medžio elementus (Read H., 2000, 6 pav):

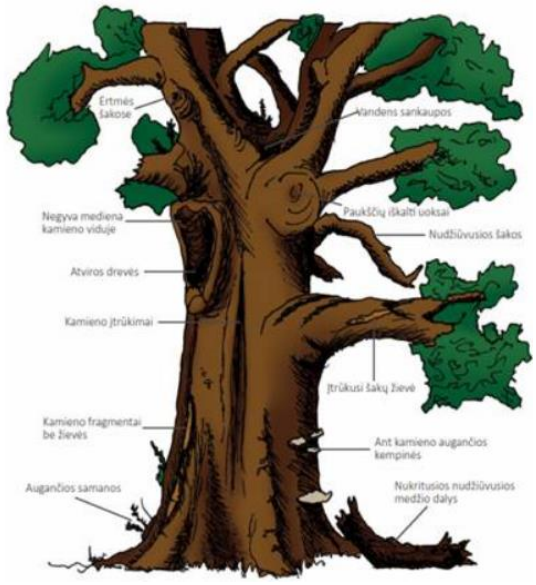

- Ertmės šakose,
- Negyva mediena kamieno viduje,
- Nudžiuvusios šakos,
- Nukritusios nudžiūvusios medžio dalys,
- Drevės,
- Paukščių iškalti uoksai,
- Kamieno įtrūkimai,
- Žievės įtrūkimai ant šakų,
- Bežievės kamieno dalys,
- Vandens sankaupos,
- Samanos ir kempinės ant kamieno

6 pav. **Bioįvairovei svarbūs medžio elementai (Read H., 2000)**

Nustačius bent 4 elementus galima teigti, kad medis yra vertingas biologinės įvairovės požiūriu, o kuo daugiau elementų nustatoma – tuo vertingesnis medis yra.

Regioninio padalinio administruojamuose miškuose surasti biologinės įvairovės požiūriu vertingi 378 sklypai su pavieniais senmedžiais (11 lentelė, 9 priedas).

11 lentelė. *Miško sklypai su pavieniais senmedžiais*

Girininkija	Regioninio padalinio administruojami miškai, ha	Sklypų su senmedžiais skaičius, vnt.
Linkuvos	3777,3	33
Sukmedžio	2916,7	17
Gedžiūnų	2630,1	52
Pakruojo	2719,5	87
Klovainių	3663,8	28
Rozalimo	2787,4	161
Iš viso:	**18494,8**	**378**

Daugiausia pavienių ekologiškai vertingų medžių (senmedžių) yra Rozalimo (161 vnt.) ir Pakruojo (87 vnt.) girininkijose. Pagal senmedžių rūšis taksacinių sklypų skaičius pasiskirsto taip: sklypai su ąžuolu – 200; sklypai su uosiu – 126; sklypai su klevu – 36; sklypai su egle – 15; sklypai su juodalksniu – 7; sklypai su pušimi – 6; sklypai su liepa – 5.

Atskirai nepateikiami plotiniai duomenys apie miško sklypus su pavieniais bioįvairovės medžiais ir saugotinais senmedžiais, taip pat nenurodomas vertingų medžių tikslus skaičius.

Siūloma saugoti bioįvairovės medžius ir senmedžius, o duomenys apie tokius sklypus neįtraukiami į bendrą ekologiškai vertingų teritorijų sąrašą.

6. MIŠKŲ ŪKINIS REŽIMAS

Miškų ūkinis režimas miško žemėse apibūdinamas miškus suskirstant į miškų grupes. Regioninio padalinio administruojami miškai didesne dalimi priskirti IV miškų grupei (ūkiniai miškai), kuri sudaro 93,3% bendro miškų teritorijos ploto, II miškų grupei (specialios paskirties miškai) priskirta 5,2% (ekosistemų apsaugos IIA grupės – 4,0% ir rekreaciniai miškai IIB grupės sudaro 1,2%), III (apsauginiai miškai) – 1,5% (vandens telkinių apsaugos zonų miškai sudaro 0,6%, o miško sėkliniai medynai – 0,5%) miškų teritorijos ploto. Regioninio padalinio teritorijoje I miškų grupės (gamtinių rezervatų) miškų nėra.

Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių radavietėms atskiros miškų grupės ar pogrupiai neišskiriami, o miško sklypai su saugomais objektais lieka priskirti toms miškų grupėms, kuriose jie buvo aptikti. Tokiems nedideliems objektams gali būti nustatomas specialus apsaugos režimas, kurio reikalavimai yra griežtesni, nei aplink esančios miškų grupės. Tokiais gali būti nekertamo miško spinduliai aplink retųjų paukščių lizdus, kuriuose draudžiami pagrindinio naudojimo miško kirtimai, retųjų augalų augaviečių sklypai, kuriuose nerekomenduojami pagrindinio naudojimo arba kiti miško kirtimai.

Jei toje pačioje saugomoje teritorijoje nustatyti skirtingi ūkinio režimo reikalavimai, galioja to vienodo lygmens teisinio akto reikalavimai, kuriame nurodyti griežtesni apribojimai.

Regioninio padalinio įsipareigojimu saugomose kertinėse miško buveinėse ūkinio režimo reikalavimai turėtų būti tokie, kokie taikomi I arba II grupių miškams. Šie reikalavimai kiekvienai KMB skiriasi ir yra nurodyti KMB kortelėse, Valstybinės miškų tarnybos duomenų bazėje bei KMB sąrašuose. Taikytino ūkinio režimo skirtumai nėra esminiai: KMB apsaugai dažniausiai rekomenduotinas rezervatinis režimas (arba I miškų grupė), siekiant kad paliekami medynai ir senieji medžiai natūraliai suirtų. Net ir tuomet, kai senmedžiai lūžta ar išvirsta, jie turi likti gulėti, nešalinant negyvos medienos iš KMB. Nustatyta, kad išvirtęs beržas suyra per 20 metų, o ąžuolas – per 50 metų ir daugiau. Atskirais atvejais kertinėse miško buveinėse reikalingi trako ir pomiškio kirtimai, kai reikia iškirsti menkavertes medžių ir krūmų rūšis arba kirtimai apie pavienius senmedžius, siekiant pašalinti medžius, augančius po šių senmedžių lajomis ir šalia jų. KMB apsaugai ir palaikymui reikalingos gamtosauginės priemonės ir rekomendacijos pagal atskirus KMB tipus pateiktos 6 priede.

7. GAMTOSAUGINĖS ŪKINĖS PRIEMONĖS MIŠKUOSE

7.1. Miško kirtimų ribojimas prie saugomų paukščių lizdaviečių

Saugomų paukščių rūšių lizdų duomenų aktualizacija regioninio padalinio teritorijoje vykdyta kartu su miškotvarkos lauko darbais. Visa informacija apie naujai aptiktus lizdus įtraukiama į SRIS duomenų bazę ir perduodama valstybinei miškų tarnybai. Visiems nustatytiems saugomų paukščių lizdams pritaikomi nekertamo miško apie juos spinduliai, remiantis miško kirtimų taisyklėmis patvirtintomis 2010 m. sausio 27 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-79 „Dėl miško kirtimų taisyklių patvirtinimo“ (12 lentelė).

Norint užtikrinti geresnę saugomų paukščių lizdaviečių apsaugą, reikia kasmet vykdyti žinomų šių paukščių lizdų apžiūrą, nustatant lizdų užimtumą ir juose perinčių paukščių rūšis. Lizdai turi būti tikrinami vieną kartą pavasarį – balandžio, gegužės mėn. ir vieną kartą vasarą – birželio, liepos mėn. Pirmą kartą patikrinus, galima nustatyti, ar lizdas užimtas, antrą kartą patikrinus galima nustatyti kokios rūšies paukštis perėjo ir ar užaugo jaunikliai. Apžiūrėti reikėtų ne tik žinomus lizdus, bet ir biržių atvedimo metu aptiktus naujus lizdus. Jei neaiški perinčio paukščio rūšis arba reikia patikslinti naujų lizdų apsaugos spindulį bei kitas apsaugos priemones, galima kreiptis į vietos nacionalinio parko arba regioninio parko specialistus, ornitologus. Atlikus lizdų vertinimą natūroje, patikslinama kokios paukščių rūšys peri naujai rastuose lizduose ir kokios reikalingos jų apsaugos priemonės.

Labai svarbu prieš atrėžiant biržes įvertinti ar nėra numatytose kirtavietėse ir jų aplinkoje retųjų paukščių lizdų ar veisimosi vietų. Norint sumažinti galimą trikdymą prie lizdų, reikia vasarą numatytas kirsti biržes rinktis kiek didesniu atstumu nei numatyta pagrindinių miško kirtimų taisyklėse – nuo žinomų saugomų plėšriųjų paukščių ir juodųjų gandrų lizdų bent 300 metrų atstumu. Miško sodinimo darbų pavasario metu nevykdyti kirtavietėse, esančiose šalia lizdų apsauginių spindulių ribos, jas užsodinant rudenį.

12 lentelė. *Miško kirtimų apribojimai aplink retųjų paukščių lizdavietes*

Spindulys nuo lizdavietės, m	Saugomos paukščių lizdavietės
200	Kilniojo ir jūrinio erelių, žuvininko, juodojo gandro, didžiojo apuoko
150	Gyvatėdžio, didžiojo erelio rėksnio, sakalo keleivio, žalvarnio
100	Juodojo ir rudojo peslio, vapsvaėdžio, vištvanagio, uralinės pelėdos, mažojo erelio rėksnio
50	Startsakalio, pelėsakalio, sketsakalio, lututės

** Šaltinis: Miško kirtimų taisyklės, 2015*

Miško sklypuose, kuriuose naujai randamos retųjų pelėdų lizdavietės, reikalinga riboti miško kirtimo darbus vasario – gegužės mėnesiais.

7.2. Rekomenduojamos retųjų augalų apsaugos priemonės

Saugomų augalų ir grybų rūšių konkrečios apsaugos priemonės nėra numatytos miško kirtimų taisyklėse. Minėtų grupių augavietėse pagal galimybes turi būti taikomos jų apsaugos priemonės vadovaujantis Raudonojoje knygoje pateiktomis rekomendacijomis. Viena iš pasirinktų apsaugos priemonių yra retųjų rūšių augaviečių lokalizavimas nurodytuose miško sklypuose pagal galimybes neprojektuojant miško kirtimo ir atkūrimo darbų, nepažeidžiant nei šių augaviečių nei pačių augalų. Miško sklypuose su augalijos rūšių, kurioms optimalus medyno skalsumas yra 0,5, gali būti vykdomi miško retinimo darbai, atliekant juos žiemos metu, įšalus gruntui. Prie tokių rūšių priskiriamas meškinis česnakas, rūteniai ir k.t., kartais gali būti paliekami ir seni pavieniai medžiai, formuojamos tokių paliekamų medžių biogrupės su ant jų augančiais retų rūšių individais (pvz., *plunksninė pliusnė*).

Regioninio padalinio administruojamuose girininkijų miškuose nustatytų retų augalijos rūšių radaviečių ir jų apsaugos priemonių detalūs žiniaraščiai pateikiami 3 priede ir atskiruose raštuose pagal girininkijas.

7.3. Pavienių paliekamų bioįvairovės medžių atranka ir išdėstymas

Remiantis miško kirtimų taisyklių nuostatomis, plynose ir kitose kirtavietėse turi būti paliekami pavieniai medžiai (7 pav.), ypatingai svarbūs bioįvairovės apsaugai. Tai gali būti įvairūs stuobriai, uoksiniai medžiai, potencialūs plėšriųjų paukščių lizdiniai medžiai su patogia lizdui krauti laja bei medžiai iš buvusio medyno pagrindinio ardo. Mišriuose spygliuočių-lapuočių medynuose labai svarbūs yra lapuočiai medžiai, kuriuos pirmiausia reikia palikti. Bioįvairovei svarbūs yra ąžuolai, klevai, uosiai, liepos, guobiniai medžiai.

7 pav. **Pavienis bioįvairovės medis – paprastoji drebulė (*Populus tremula*)**

Rėžiant biržes atrenkami paliekami bioįvairovės medžiai, turi atitikti šiuos kriterijus:

1. Sengirių biologinei įvairovei svarbūs medžiai – augantys su natūraliomis drevėmis ir paukščių iškaltais uoksais, medžiai milžinai, nudžiūvę medžiai ir jų liekanos (stuobriai; 8 pav.);
2. Būsimų sengirių biologinei įvairovei vertingi medžiai – augantys vidutinio ir brandaus amžiaus, ilgaamžiai ir lėtai bręstantys medžiai (pušis, ąžuolas, uosis), vidutinio amžiaus ir senesni trumpaamžiai greitai bręstantys medžiai (beržas, drebulė, liepa, juodalksnis, baltalksnis);
3. Biologinės įvairovės didinimui vertingi medžiai: eglė, klevas, guobiniai medžiai, taip pat šermukšnis ir kiti.

8 pav. **Paprastojo buko (*Fagus sylvatica*) stuobrys (mokomoji praktika; Vokietija)**

Vadovaujantis miško kirtimų taisyklėmis, regioninio padalinio administruojamuose ūkiniuose III ir IV miškų grupės miškuose kertant mišką plynai, 1 ha turi būti paliekama ne mažiau 7-10 buvusio pagrindinio ardo sėklinių ir biologinės įvairovės palaikymui skirtų medžių.

Bioįvairovės medžiai įprastai paliekami, stengiantis juos tolygiai išdėstyti kirtavietėse (9 pav.). Tokie medžiai turėtų būti paliekami tiek pavieniui tiek ir biogrupėmis – po kelis ar net keliolika medžių (10 pav.). Vienoje didesnėje biogrupėje gali būti palikti visi toje biržėje esantys nekertami medžiai. Biogrupėse turėtų būti palikti ne tik pagrindinio ardo medžiai, bet ir senesni medžiai bei jauni plačialapiai medžiai, o taip pat ir trakas bei žolinė augalija. Grupėmis paliktus medžius mažiau verčia vėjas, jie auga gyvybingesni ir galės sudaryti ateities medyno seniausiųjų medžių pagrindą. Suformuotoje biogrupėje gali perėti paprastasis suopis, kranklys ir sketsakalis, jei medžiai su šių paukščių lizdais po plyno kirtimo bus palikti kartu su kitais biržėje paliekamais bioįvairovės medžiais. Perėjimui tokias vietas rinksis ir uoksiniai paukščiai – įvairūs geniai, meletos bei smulkieji paukščiai. Tokiose miško salelėse telksis ir žinduoliai.

9 pav. **Tolygus bioįvairovės medžių (paprastosios pušies) išdėstymas kirtavietėje**

10 pav. **Bioįvairovės medžiai palikti biogrupėje**

Paliekamų bioįvairovės medžių negalima nužievinti, nes tada jie greitai nudžiūsta ir nebetinka nei uoksiniams, nei kitiems miško paukščiams ar gyvūnams.

7.4. Kertinių miško buveinių tvarkymas ir apsauga

Regioninio padalinio administruojamuose valstybinės reikšmės miškuose saugomos kertinės miško buveinės turėtų būti tvarkomos, remiantis „Bendraisiais kertinių miško buveinių nuostatais“, parengtais pagal „KMB inventorizavimo metodiką“ (6 priedas). Kiekvienai KMB tipų grupei ir atskirai kiekvienam KMB tipui yra numatytos skirtingos priemonės, kurių reikia laikytis, norint kuo ilgiau išsaugoti šias kertines miško buveines nepakitusias. Esant reikalui, specifinės apsaugos ir galimo tvarkymo priemonės gali būti pateikiamos iš Valstybinės miškų tarnybos duomenų bazės atskirai kiekvienai KMB.

Kertinės miško buveinės gali būti saugomos tiesiogiai, nevykdant jose jokių ūkinių priemonių arba vykdant numatytas specialias ūkines priemones. KMB gali būti saugomos, nustatant jose I arba II miškų grupę, KMB koncentracijų vietose įsteigiant draustinius arba “NATURA 2000” teritorijas, skirtas buveinių apsaugai, bet tai jau ne vidinės miškotvarkos projekto kompetencija.

7.5. Biotechninės priemonės

Prie papildomų gamtosauginių priemonių priskiriamos ir šios reikalingos vykdyti biotechninės priemonės:

Inkilų gamyba, kėlimas ir priežiūra. Įvairių tipų inkilai yra labai svarbi biotechninė priemonė. Inkilus reikia kelti vietose, kur trūksta natūralių uoksų arba medžių tinkamų jiems kalti – jaunuolynuose bei pusamžiuose medynuose. Tradiciškai nemažai inkilų keliama smulkiesiems uoksiniams paukščiams: zylėms, musinukėms, taip pritraukiant juos į pageidaujamas perėti vietas. Dalį inkilų reikėtų iškelti ir pelėdoms – retosioms žvirblinėms pelėdoms, lututėms bei įprastoms mūsų miškuose naminėms pelėdoms. Į pelėdoms keliamų inkilų vidų svarbu įberti stambių lapuočių medžių pjuvenų, nes kitaip pelėdos neperės. Pelėdų pritraukimas yra biologinė kovos priemonė su peliniais graužikais, ypatingai naujai pasodintose miško želdiniuose ir jau augančiuose jaunuolynuose. Keliant inkilus, ypač stambesniems paukščiams, svarbu taikyti apsaugos priemones nuo kiaunių (arba paties inkilo viduje, arba apie medį, kuriame iškeltas inkilas).

Paukščių inkilus užima retieji žinduoliai - miegapelės, įvairių rūšių šikšnosparniai ir vabzdžiai – širšės, vapsvos, kamanės. Šie gyvūnai yra ne tik naudingi miškui, bet daugelis jų yra reti ir saugomi.

Tikslinga kiekvienoje girininkijoje kasmet iškelti vidutiniškai bent po 20 – 30 inkilų smulkiesiems uoksiniams paukščiams ir iki 5 inkilų pelėdoms. Prieš inkilų kėlimą labai svarbu surasti, atrinkti ir pažymėti natūralius uoksinius medžius bei medžius su drevėmis. Tokių medžių su paukščių natūraliais uoksais ir drevėmis atrinkimas labai svarbus išsaugant natūralią šių paukščių ir kitų gyvūnų gyvenamąją aplinką.

Dar iki paukščių perėjimo sezono pradžios reikia apžiūrėti ir išvalyti bei suremontuoti anksčiau iškeltus inkilus.

Tupėjimo vietų plėšriesiems paukščiams ir pelėdoms įrengimas. Tai svarbi biotechninė priemonė, pritraukianti daugumą plėšriųjų paukščių, ypatingai paprastuosius suopius bei didžiąsias pelėdas. Specialios tupėjimo vietos turėtų būti įrengiamos pamiškėse, šalia laukymių ir naujai iškirstose plynose kirtavietėse. Įrengta tupėjimo vieta yra "T" formos dviguba kartis, kurios vienas galas įkasamas į žemę, kad būtų nuo 1,5 iki 3 m aukščio. Tokių tupėjimo vietų įrengimas labai nesudėtingas, tačiau labai efektyvus, nes iš karto pritraukia paukščius, kurie medžioja pelinius graužikus. Tokiu būdu tupėjimo vietos kartu su netoliese iškeltais inkilais veikia kaip biologinių kovos priemonių su peliniais graužikais kompleksas. Tikslinga įrengti tokias tupyklas daugelyje plynų kirtaviečių, o sklypuose netoli jų iškelti inkilų pelėdoms. Jei kirtavietėse bus įrengtos tupyklos, didesnė tikimybė, kad greta jų perės suopiai ir kiti plėšrieji paukščiai.

Kiekvienoje plynoje kirtavietėje, jei joje trūksta natūralių tupyklų, reikia įrengti bent po 2-3 tokias tupėjimo vietas.

Kiaunių, mangutų, lapių, kanadinių audinių ir varninių paukščių sezoninis skaičiaus reguliavimas. Sugriežtintos šių plėšrūnų medžioklės regioninio padalinio teritorijoje nenumatytos. Kranklių medžioklės Lietuvoje yra uždraustos.

Skruzdėlynų aptvėrimas. Biotechninė priemonė, skirta biologinei kovai su miško kultūras, jaunuolynus ir kitus medynus puolančių vabzdžių rūšių invazijomis. Skruzdėlynai gali būti tveriami nuo šernų. Toks sprendimas priklauso nuo teritorijoje esamų skruzdėlynų kiekio, medynų struktūros, metų sezono bei invazinių vabzdžių rūšių aktyvumo.

Regioninio padalinio administruojamų miškų teritorijoje (laikotarpyje nuo 2007 m. iki 2017 m.) įgyvendintos biotechninės priemonės pateikiamos 13 lentelėje.

13 lentelė. *Įgyvendintos biotechninės priemonės (2007-2017 m.)*

Eil. Nr.	Biotechninės priemonės pavadinimas	Kiekis (Vnt.)
1.	Pagaminta ir iškabinta inkilų	957
2.	Išvalyta, suremontuota inkilų	1045
3.	Aptverta skruzdėlynų	495
4.	Atrinkta ir paženklinta uoksinių medžių miške	506

Remiantis 13 lentelėje pateiktais duomenimis, matome, kad regioninio padalinio administruojamuose miškuose (laikotarpyje nuo 2007 m. iki 2017 m.) *pagaminta ir iškabinta 957 vnt. inkilų, išvalyta ir suremontuota 1045 vnt. inkilų, aptverta 495 vnt. skruzdėlynų, atrinkta ir paženklinta 506 vnt. uoksinių medžių.*

Pastaruoju metu atrėžiant pagrindinių miško kirtimų biržes ypač didelis dėmesys skiriamas senų, storų, plačiašakių (pirmenybė teikiama plačiašakiams kietiesiems lapuočiams ar pušims) lizdams krauti tinkamų medžių bei uoksinių medžių atrinkimui ir išsaugojimui miško masyvuose.

8. GAMTOTVARKOS PLANUOSE NUMATYTOS PROJEKTUOJAMOS GAMTOSAUGINĖS TVARKYMO PRIEMONĖS

Gamtotvarkos planas – strateginio planavimo dokumentas, kuriame įvertinta ir apibūdinta saugomos teritorijos arba jos dalies ekologinė būklė, kraštovaizdžio apsaugos ir tvarkymo problemos ir galimybės, saugomos nykstančių gyvūnų, augalų ir grybų rūšys, jų buveinės ir natūralios buveinės, nustatyti teritorijos tvarkymo tikslai, tvarkymo ir apsaugos priemonės, joms įgyvendinti reikalingos lėšos ir vykdytojai (*http://gamtotvarka.am.lt*).

Regioninio padalinio administruojamuose valstybinės reikšmės miškuose gamtotvarkos plane numatytos tvarkymo priemonės vykdomos, Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui patvirtinus gamtotvarkos planą ir gavus numatytų tvarkymo priemonių vykdymui reikalingą finansavimą.

Regioninio padalinio administruojamai teritorijai yra parengti 2 gamtotvarkos planai – **Kruojos upės slėnio** (*valstybinės reikšmės miškų nėra, todėl šis planas toliau nebus nagrinėjamas*) ir **Gedžiūnų miško biosferos poligono gamtotvarkos planai.**

Gedžiūnų miško biosferos poligono gamtotvarkos planas šiuo metu yra derinimo procese (dar nepatvirtintas). Po Gedžiūnų miško PAST gamtotvarkos plano galutinio suderinimo ir patvirtinimo, regioninio padalinio administruojamuose valstybinės reikšmės miškuose numatytos tvarkymo priemonės galės būti įgyvendinamos gavus šių tvarkymo priemonių vykdymui reikalingą finansavimą.

8.1. Gedžiūnų miško biosferos poligono PAST gamtotvarkos planas

Šiuo metu derinimo stadijoje yra ***Gedžiūnų miško biosferos poligono gamtotvarkos planas*** (toliau – Gamtotvarkos planas). Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui patvirtinus Gamtotvarkos planą, regioninis padalinys (turint lėšų; esant finansavimui) įsipareigoja įgyvendinti gamtotvarkos plane numatytas gamtotvarkines priemones. Gedžiūnų miško biosferos poligonui (toliau – Gedžiūnų miško BP) suteiktas paukščių apsaugai svarbios teritorijos (PAST) statusas. Gedžiūnų miško BP įsteigtas 2004 m. gruodžio 10 d. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-629, siekiant išsaugoti Gedžiūnų miško ekosistemą, ypač siekiant išlaikyti mažojo erelio rėksnio (*Aquila pomarina*) populiaciją teritorijoje.

Gedžiūnų miško BP kartografuotos 5 tipų buveinės, įrašytos į Buveinių direktyvos I priedą ir atitinkančios apsaugos kriterijus: *6270*Rūšių gausios ganyklos ir ganomos pievos, 6450Aliuvinės pievos, 9020*Plačialapių ir mišrūs miškai, 9050Žolių turtingi eglynai ir 9080*Pelkėti lapuočių miškai.*

Europos svarbos gamtinių buveinių lokalizacija Gedžiūnų miško biosferos poligono valstybinės reikšmės miškuose pateikiama 12 priede.

Gamtotvarkos plano tikslai:

1) užtikrinti palankią mažojo erelio rėksnio populiacijų apsaugos būklę, išsaugant veisimosi ir maitinimosi buveines;
2) atkurti ir išsaugoti Europos Bendrijos svarbos gamtinių buveinių gerą būklę: *6270*Rūšių gausių ganyklų ir ganomų pievų* ir *6450 Aliuvinių pievų*, kartu su dėmėtosios gegūnės populiacijoms, *9020*Plačialapių ir mišrių miškų, 9050 Žolių turtingų eglynų* ir *9080*Pelkėtų lapuočių miškų*.

Gamtotvarkos plano tikslams pasiekti numatomi 4 uždaviniai:

1. *Sudaryti palankias veisimosi ir maitinimosi sąlygas mažiesiems ereliams rėksniams.*
   - *Atrėžiant pagrindinių miško kirtimų biržes, turi būti atrinkti ir pažymėti seni, stori, plačiašakiai lizdams krauti tinkami medžiai, kurie neturi būti iškirsti*.
   - *Mažųjų erelių rėksnių veisimosi vietose įrengti 10 dirbtinių lizdaviečių* (rekomenduojama kelti rudenį ir žiemą).
   - *Mažojo erelio rėksnio maitinimosi vietų (pievų, ganyklų ir miško aikštelių) atrinkimas ir atrinktų sklypų saugojimas nuo apaugimo sumedėjusia augalija (biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai).*
2. *Atkurti ir palaikyti gerą 9020*Plačialapių ir mišrių miškų, 9050 Žolių turtingų eglynų, 9080*Pelkėtų lapuočių miškų buveinių būklę.*
   - Vadovaujantis „*Bendraisiais buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatais*“, patvirtintais LR Vyriausybės 2004 m. kovo 15 d. nutarimu Nr. 276, *9020*Plačialapių ir mišrių miškų, 9050 Žolių turtingų eglynų* bei *9080* Pelkėtų lapuočių miškų* buveinėse negali būti kertami brandūs plačialapių rūšių medžiai, šalinama negyva (stambesnė kaip 30 cm skersmens) mediena, vykdomi miško kirtimai, išskyrus:
     - *specialiuosius kirtimus* siekianat suformuoti ir palaikyti įvairiaamžį, būdingos rūšinės sudėties ir vertikaliosios struktūros medyną;
     - *sanitarinius kirtimus*, jeigu kyla masinio ligų ir kenkėjų išplitimo grėsmė;
     - *9050 Žolių turtingų eglynų, 9080* Pelkėtų lapuočių miškų* buveinėse *atrankinius kirtimus,* siekiant formuoti ir palaikyti būdingos rūšinės sudėties ir vertikaliosios struktūros medyną.
   - *Smulkiažiedės sprigės židinių naikinimas raunant (birželio - liepos mėn.) ir neleidžiant augalams subrandinti sėklų (Pakruojo girininkijos 41 ir 43 miško kvartaluose prie kelio).* Priemonė taikoma pirmuosius tris metus iš eilės kasmet, vėliau priemonę taikyti pagal poreikį.
3. *Atkurti ir palaikyti gerą 6270*Rūšių gausių ganyklų ir ganomų pievų ir 6450Aliuvinių pievų buveinių būklę kartu su dėmėtosios gegūnės populiacijomis. Šio uždavinio įgyvendinimui išskirti tvarkymo plotai Nr. 1 ir 10 (plotas – 6,3 ha) (žr. 14 lentelė, 11 priedas).*

- *Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai* (sumedėjusios augalijos šalinimas) suprojektuoti tvarkymo plotuose: Nr. 1 (*Gedžiūnų girininkijos 57 kv. 7 ir 29 skl.*) ir Nr. 10 (*Pakruojo girininkijos 43 kv. 14 skl.*). Medžių ir krūmų kirtimo darbai gali būti vykdomi nuo rugpjūčio mėn. iki kovos pradžios (rekomenduojama kirsti nesant sniego dangos, kad būtų paliekami ne didesni kaip 5 cm aukščio kelmeliai). Nukirsta biomasė turi būti pašalinama iš tvarkymo plotų. Vėliau turi būti vykdomas *periodiškas medžių ir krūmų atžalų šalinimas:* siekiant susilpninti juodalksnių ir karklų žėlimą, atžalas rekomenduojama šalinti birželio mėn. pirmus tris metus iš eilės kasmet, vėliau – kas antrus metus. Biomasė turi būti išvežama iš teritorijos.
- Siekiant palaikyti gerą *6450Aliuvinės pievos* buveinės apsaugos būklę turi būti vykdomas *periodiškas pievų šienavimas (po liepos 15 d. ne rečiau kaip kas antrus metus) bei nušienautos biomasės pašalinimas iš tvarkymo plotų Nr. 1 ir 10 (6,3 ha plote).*

4. *Informuoti visuomenę apie teritorijos gamtines vertybes, jų apsaugos poreikius, vykdomą gamtotvarką, galimybėmis dalyvauti gamtosaugoje.* Įrengti 2 informacinius stendus: *Pakruojo girininkijoje (36 kv. 30 skl.)* ir *Sukmedžio girininkijoje (84 kv. 19 skl.).*

Gedžiūnų miško biosferos poligono gamtotvarkos plane numatytų tvarkymo plotų ir stendų lokalizacija regioninio padalinio administruojamuose miškuose pateikiama 11 priede.

14 lentelė. *Projektuojamos gamtosauginės priemonės pagal Gedžiūnų miško BP gamtotvarkos planą*

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	Rūšinė sudėtis	Auga-vietė	Tvarkymo plotas, ha	Tvarkymo ploto Nr.	Projektuojama tvarkymo priemonė
Gedžiūnų girininkija							
57	7	1,4	Miško laukymė Pavieniai medžiai: 7E(35) 1Ą(35) 1U(30) 1J(45) Trakas: Kr, Št, retas	Uds	**2,3**	**1**	**Biologinės įvairovės palaikymo miško kirtimai.** Medžių ir krūmų kirtimas nuo rugpjūčio mėn. iki kovos pradžios. Dalį stambių medžių galima palikti (iki 10% buveinės užimamo ploto). **Sumedėjusių augalų atžalų šalinimas.** Juodalksnio ir karklo atžalas šalinti pirmus tris metus iš eilės kasmet (birželio mėn.), vėliau – kas antrus metus. **Aliuvinių pievų šienavimas.** Šienavimo darbai turi būti vykdomi po liepos15 d. ne rečiau kaip kas antrus metus.
57	29	0,9	Miško laukymė Pavieniai medžiai: 7E(35) 1Ą(35) 1U(35) 1J(45) Trakas: Kr, Št, retas	Uds			
Pakruojo girininkija							
43	14	4,0	Miško laukymė Pavieniai medžiai: 5B(40) 2J(60) 1B(65) 1Gl(50) 1Ą(110) Trakas: Kr, retas	Lds	**4,0**	**10**	*Tas pats*
Bendras plotas, kuriame planuojama įgyvendinti gamtotvarkos priemones: 6,3 ha							

LITERATŪROS SĄRAŠAS

1. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (2012). Regioniniai parkai. [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-06-26]. Prieiga per internetą: *http://www.vstt.lt/VI/index.php#r/132*
2. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba. Saugomų teritorijų sistema. Dėl nacionalinių saugomų teritorijų „NATURA 2000“ tinklo teritorijų priskyrimo saugomų teritorijų direkcijoms (2016 m. spalio 26 d. įsakymo Nr. V-180 priedas). [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-06-26]. Prieiga per internetą: *http://www.vstt.lt/VI/index.php#a/143*
3. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba (2017). Apie Lietuvos gamtos paveldo objektus [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-06-26]. Prieiga per internetą: *http://www.vstt.lt/VI/index.php#r/159*
4. Valstybės saugomų gamtos paveldo objektų sąrašas (2017). Patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio mėn. 20d. įsakymu Nr. 652 [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-06-26]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.8D1886F9EC8B/zflUHinFrH*
5. Dėl gamtos paveldo objektų nuostatų patvirtinimo (2005). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. balandžio 19 d. įsakymas Nr. D1-214. [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-06-26]. Prieiga per internetą: *https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.255354*
6. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba. Draustiniai (2017). [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-06-26]. Prieiga per internetą: *http://www.vstt.lt/VI/index.php#r/10*
7. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba. Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) (2011). [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-06-26]. Prieiga per internetą: *http://www.vstt.lt/VI/index.php#r/55*
8. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba. Buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) (2011). Vietovių, atitinkančių gamtinių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašas skirtas pateikti Europos Komisijai. [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-06-26]. Prieiga per internetą: *http://www.vstt.lt/VI/index.php#r/55*
9. Dėl paukščių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo (2015 suvestinė redakcija). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 14 d. patvirtintas įsakymas Nr. D1-281. [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-06-26]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/b7b0bdd0e59811e39ea8c7e1dfdc4b5c/qOzcpDdvxz*
10. Dėl regioninių parkų ir draustinių įsteigimo (1992). Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimas Nr. I–2913 (Žin., 1992, Nr. 30–913). [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-06-26]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.521C168AE507*
11. Dėl regioninių parkų nuostatų patvirtinimo (1999). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. balandžio 29 d. nutarimas Nr. 490. [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-11-28]. Prieiga per internetą*:* *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.47E403AE007A*
12. Dėl Žagarės regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo (2002). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. patvirtintas įsakymas Nr. 436. [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-11-28]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.57F147547E85*

13. Dėl Žagarės regioninio parko ir jo zonų bei buferinės apsaugos zonos ribų plano patvirtinimo (2008). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. lapkričio 19 d. patvirtintas įsakymas Nr. 1232. [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-11-28]. Prieiga per internetą: https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.44461B7F2CAF

14. Dėl Žagarės regioninio parko apsaugos reglamento patvirtinimo pakeitimo (2012). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. lapkričio 30 d. įsakymas Nr. D1-1032 [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-11-28]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.CF996EB7C90B*

15. Dėl Žagarės regioninio parko tvarkymo plano patvirtinimo (2009). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. balandžio 7 d. nutarimas Nr. D1-147 [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-11-28]. Prieiga per internetą: https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.F48CAE1B1E39

16. Dėl griežtai saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių sąrašo patvirtinimo (2010). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. balandžio 1 d. įsakymas Nr. D1-263. [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-11-28]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.E866AA0A696C*

17. Dėl Svarbiausių griežtai saugomų rūšių radaviečių ir augaviečių sąrašo patvirtinimo (2015). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 26 d. įsakymas Nr. D1-76. [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-11-27]. Prieiga per internetą: *http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=1006125&p_tr2=2*

18. Dėl miško kirtimų taisyklių patvirtinimo (2010). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymas Nr. D1 – 79. [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-11-27]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/9903de00674511e58e1ab2c84776483b*

19. Saugomų teritorijų įstatymas (1993). Lietuvos Respublikos Prezidento 1993 m. lapkričio 9 d. nutarimas Nr. I – 301. [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-11-27]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.FF1083B528B7*

20. Dėl gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo (2007). Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymas Nr. D1-96. [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-11-27]. Prieiga per internetą*: https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.06D8BEFFEE32*

21. Dėl regioninių parkų ir draustinių įsteigimo (1992). Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1992 m. rugsėjo 24 d. nutarimas Nr. I-2913. [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-11-28]. Prieiga: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.521C168AE507*

22. Dėl regioninių parkų nuostatų patvirtinimo (1999). Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. balandžio 29 d. nutarimas Nr. 490. [interaktyvus]. [žiūrėta 2018-11-28]. Prieiga per internetą: *https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.47E403AE007A*

23. K.Baranauskas, M.Dagys, Z.Gudžinskas, R.Iršėnaitė, P.Ivinskis, I.Jukonienė, R.Juškaitis, V.Kesminas, E.Kutorga, D.Matulevičiūtė, J.Motiejūnaitė, D.Patalauskaitė, V.Rašomavičius, J.Rimšaitė, Z.Sinkevičienė, D.Uogintas*. Lietuvos griežtai saugomos rūšys.* 2015. Vilnius, P. 113

PRIEDAI

1 PRIEDAS

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraščiai

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(visi miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsauginiai	rekreaciniai		
013 Draumėnų kraštovaizdžio draustinis							
Pakruojo regioninis padalinys							
07 Rozalimo girininkija							
8, 11-13, 14(19, 20, 22, 23), 15(1-3, 6, 8-15), 16-18, 19(1-10, 16), 20, 21, 28, 29, 36, 37, 821(56-64)	248,7	243,8		177,8		65,9	0,1
013 Draumėnų kraštovaizdžio draustinis iš viso:	**248,7**	**243,8**		**177,8**		**65,9**	**0,1**
085 Linkuvos geomorfologinis draustinis							
Pakruojo regioninis padalinys							
04 Gedžiūnų girininkija							
480	3,8	3,8				3,8	
085 Linkuvos geomorfologinis draustinis iš viso:	**3,8**	**3,8**				**3,8**	
116 Daugyvenės hidrografinis draustinis							
Pakruojo regioninis padalinys							
07 Rozalimo girininkija							
852(1, 6-9), 857(11, 13, 14, 17, 18), 862(4, 7-9, 15-20, 22, 30-37), 863	33,6	33,3				32	1,3
116 Daugyvenės hidrografinis draustinis iš viso:	**33,6**	**33,3**				**32**	**1,3**
188 Glėbavo pedologinis draustinis							
Pakruojo regioninis padalinys							
02 Linkuvos girininkija							
59, 63, 68	84,6	84,6		84,6			
188 Glėbavo pedologinis draustinis iš viso:	**84,6**	**84,6**		**84,6**			
209 Laumekių botaninis draustinis							
Pakruojo regioninis padalinys							
02 Linkuvos girininkija							
16	44,1	44,1		44,1			
209 Laumekių botaninis draustinis iš viso:	**44,1**	**44,1**		**44,1**			
233 Laumenio botaninis-zoologinis draustinis							
Pakruojo regioninis padalinys							
02 Linkuvos girininkija							
108, 111, 112, 114-117, 119-125, 126(1-22)	633,7	633,3		633,1			0,2
233 Laumenio botaninis-zoologinis draustinis iš viso:	**633,7**	**633,3**		**633,1**			**0,2**

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(visi miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsau-giniai	rekrea-ciniai		
611 Gedžiūnų miško biosferos poligonas							
Pakruojo regioninis padalinys							
03 Sukmedžio girininkija							
1-14, 15(1-24), 16-63, 68, 69, 71-79, 80(17-21), 81-84, 107, 109(37-43), 110(2-4, 7-16), 111(1-10, 15-26), 518, 520(1-49), 522, 523, 526(17-29), 527-531, 533, 535, 538, 539(23-39), 540, 541	3305,6	3266,3				12,6	3253,7
04 Gedžiūnų girininkija							
1-16, 17(1-12), 18(1-25), 19(1-17), 20(1-20), 21, 22(1-19), 23, 24(1-4), 25(1-22), 26(1-20), 27-32, 33(1-25), 34, 35(1-26), 36-40, 41(1-39), 42-45, 46(1-3, 7-27), 47-49, 53, 57-59, 60(1-13, 15), 61, 62(1-21), 63-68, 69(1-16), 70(1-17, 19), 71(1-18), 72-77, 79-83, 86, 87, 490(1), 581(5-8), 582(17-52), 583(1-56), 584-588, 591-594, 595(1-12), 598, 599	2856,3	2819,2				106,1	2713,1
05 Pakruojo girininkija							
1-36, 37(1-23), 38-44, 45(1-17, 19-24), 46(1-6), 604, 605, 619-622, 634(5-10, 16-30), 644(1, 2)	1633,3	1624,8			26	165	1433,8
611 Gedžiūnų miško biosferos poligonas iš viso:	**7795,2**	**7710,3**			**26**	**283,7**	**7400,6**
647 Draumėnų miško beržo valstybinis genetinis draustinis							
Pakruojo regioninis padalinys							
07 Rozalimo girininkija							
9	23,3	23,3				23,3	
647 Draumėnų miško beržo valstybinis genetinis draustinis iš viso:	**23,3**	**23,3**				**23,3**	
652 Glebavo miško drebulės valstybinis genetinis draustinis							
Pakruojo regioninis padalinys							
02 Linkuvos girininkija							
53(3-5, 8-12, 18, 19)	13,4	13,4		13,4			
652 Glebavo miško drebulės valstybinis genetinis draustinis iš viso:	**13,4**	**13,4**		**13,4**			
6701 Šermukšnių durpyno botaninis-zoologinis draustinis							
Pakruojo regioninis padalinys							
06 Klovainių girininkija							
82(26, 27), 763(1-53), 770	80,3	79,1		79,1			
6701 Šermukšnių durpyno botaninis-zoologinis draustinis iš viso:	**80,3**	**79,1**		**79,1**			

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(visi miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsauginiai	rekreaciniai		
Iš viso valstybiniuose draustiniuose:	**1165,5**	**1158,7**		**1032,1**		**125**	**1,6**
Iš jų:							
kraštovaizdžio draustinis	248,7	243,8		177,8		65,9	0,1
geomorfologinis draustinis	3,8	3,8				3,8	
hidrografinis draustinis	33,6	33,3				32	1,3
pedologinis draustinis	84,6	84,6		84,6			
botaninis draustinis	44,1	44,1		44,1			
botaninis-zoologinis draustinis	714	712,4		712,2			0,2
valstybinis genetinis draustinis	36,7	36,7		13,4		23,3	
Iš viso saugomose teritorijose:	**1165,5**	**1158,7**		**1032,1**		**125**	**1,6**
Iš viso biosferos poligonuose:	**7795,2**	**7710,3**			**26**	**283,7**	**7400,6**

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsauginiai	rekreaciniai		
013 Draumėnų kraštovaizdžio draustinis							
Pakruojo regioninis padalinys							
07 Rozalimo girininkija							
8, 11-13, 14(19, 20, 22, 23), 15(1-3, 6, 8-14), 16(1-11, 15-17, 20, 22), 17, 18, 19(1-9, 16), 20, 21, 28(1-12), 29, 36(2-13), 37	233,2	229,7		165,2		64,5	
013 Draumėnų kraštovaizdžio draustinis iš viso:	**233,2**	**229,7**		**165,2**		**64,5**	
188 Glėbavo pedologinis draustinis							
Pakruojo regioninis padalinys							
02 Linkuvos girininkija							
59, 63, 68	84,6	84,6		84,6			
188 Glėbavo pedologinis draustinis iš viso:	**84,6**	**84,6**		**84,6**			
209 Laumekių botaninis draustinis							
Pakruojo regioninis padalinys							
02 Linkuvos girininkija							
16	44,1	44,1		44,1			
209 Laumekių botaninis draustinis iš viso:	**44,1**	**44,1**		**44,1**			
233 Laumenio botaninis-zoologinis draustinis							
Pakruojo regioninis padalinys							
02 Linkuvos girininkija							
108, 112, 116, 117, 120, 121, 122(1-29, 37), 123(1-15), 124(1-17, 23-34), 125(1-3, 11-31), 126(8-22)	436,3	436,3		436,1			0,2
233 Laumenio botaninis-zoologinis draustinis iš viso:	**436,3**	**436,3**		**436,1**			**0,2**
611 Gedžiūnų miško biosferos poligonas							
Pakruojo regioninis padalinys							
03 Sukmedžio girininkija							
1(19-29), 2-4, 5(11, 13-29), 6-8, 9(1-26), 10-14, 15(1-24), 16-20, 21(1-20), 22-25, 26(16), 27-30, 31(7-11), 32-41, 42(1-8, 16), 43-63, 68, 71-75, 76(1-12), 77-79, 80(17-21), 81-84, 107, 109(37-43), 110(2-4, 7-15), 111(1-10, 15-26), 520(47, 48), 523(14-19, 54-66), 533(17-19)	2487,4	2473,4				6,5	2466,9
04 Gedžiūnų girininkija							
1-10, 11(29, 30), 12-16, 17(1-12), 18(1-25), 19(1-17), 20(1-20), 21, 22(1-19), 23(1-18), 24(1-4), 25(1-22), 26(1-20), 27-30, 32, 33(1-25), 34, 35(1-26), 36, 37, 38(1-4), 39, 40, 41(1-39), 42-45, 46(1-3), 47, 48, 49(1-7, 33), 53(3-14), 57-59, 60(1-13, 15), 61, 62(1-21), 63-66, 67(1-17, 31, 36), 68, 69(1-16), 70(1-17, 19), 71(1-18), 72-77, 79-83, 86, 87, 586(27-35), 593, 594(1-8, 13, 14, 16-18, 22-24, 26, 29, 38-40, 57-65)	2336,4	2329,1				51,1	2278

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsau-giniai	rekrea-ciniai		
05 Pakruojo girininkija							
1-22, 23(1-6, 8-10, 14-16, 18-20, 25, 28, 29), 24-36, 37(1-23), 38(1-4), 39(10-17), 41, 43, 46(1-6), 604(8-12), 619(4, 5, 7-12, 16, 19-24, 28), 620(1-4, 6, 7, 9-17, 19-22), 621(1-3)	1380,8	1375,1			26	86,9	1262,2
611 Gedžiūnų miško biosferos poligonas iš viso:	**6204,6**	**6177,6**			**26**	**144,5**	**6007,1**
647 Draumėnų miško beržo valstybinis genetinis draustinis							
Pakruojo regioninis padalinys							
07 Rozalimo girininkija							
9	23,3	23,3				23,3	
647 Draumėnų miško beržo valstybinis genetinis draustinis iš viso:	**23,3**	**23,3**				**23,3**	
652 Glebavo miško drebulės valstybinis genetinis draustinis							
Pakruojo regioninis padalinys							
02 Linkuvos girininkija							
53(3-5, 8-12, 18, 19)	13,4	13,4		13,4			
652 Glebavo miško drebulės valstybinis genetinis draustinis iš viso:	**13,4**	**13,4**		**13,4**			
6701 Šermukšnių durpyno botaninis-zoologinis draustinis							
Pakruojo regioninis padalinys							
06 Klovainių girininkija							
82(26, 27)	2,9	2,9		2,9			
6701 Šermukšnių durpyno botaninis-zoologinis draustinis iš viso:	**2,9**	**2,9**		**2,9**			
Iš viso valstybiniuose draustiniuose:	**837,8**	**834,3**		**746,3**		**87,8**	**0,2**
Iš jų:							
kraštovaizdžio draustinis	233,2	229,7		165,2		64,5	
pedologinis draustinis	84,6	84,6		84,6			
botaninis draustinis	44,1	44,1		44,1			
botaninis-zoologinis draustinis	439,2	439,2		439			0,2
valstybinis genetinis draustinis	36,7	36,7		13,4		23,3	
Iš viso saugomose teritorijose:	**837,8**	**834,3**		**746,3**		**87,8**	**0,2**

Nacionalinių saugomų teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas ir lokalizacija kvartalo numeris (sklypų numeriai)	Bendras plotas, ha	Miško žemės plotas, ha	Miško žemės pasiskirstymas pagal miškų grupes				
			I	II		III	IV
				apsau-giniai	rekrea-ciniai		
Iš viso biosferos poligonuose:	**6204,6**	**6177,6**			**26**	**144,5**	**6007,1**

2 PRIEDAS

Europos ekologinio tinklo „NATURA 2000“ teritorijų žiniaraščiai

„NATURA 2000“ teritorijų žiniaraštis
(visi miškai)

Pavadinimas (saugomos teritorijos, savivaldybės, girininkijos, kvartalų, jų dalių)	Kodas duomenų bazėje	Inventorizuotas plotas	iš jo		Valstybinės reikšmės miškų plotai	kiti (ne VRM) plotai	Pagal miškų grupes				
			miško žemė	medynai			I	IIA	IIB	III	IV
PAST											
Gedžiūnų miškas, Pakruojo r. sav., Pakruojo regioninis padalinys, Sukmedžio girininkija, 1d,2d,3d,4d,5d,6d,7d,8d,9d,10d,11d,12d,13d,14d,15d,16d,17d,18d,19d,20d,21d,22d,23d,24d,25d,26d,27d,28d,29d,30d,31d,32d,33d,34d,35d,36d,37d,38d,39d,40d,41d,42d,43d,44d,45d,46d,47d,48d,49d,50d,51d,52d,53d,54d,55d,56d,57d,58d,59d,60d,61d,62d,63d,68d,69d,71d,72d,73d,74d,75d,76d,77d,78d,79d,80d,81d,82d,83d,84d,107d,109d,110d,111d,518d,520d,522d,523d,526d,527d,528d,529d,530d,531d,533d,535d,538d,539d,540d,541d											
	23	3233,7	3207,3	3007,1	2434,7	799				11,6	3222,1
Gedžiūnų miškas, Pakruojo r. sav., Pakruojo regioninis padalinys, Gedžiūnų girininkija, 1d,2d,3d,4d,5d,6d,7d,8d,9d,10d,11d,12d,13d,14d,15d,16d,17d,18d,19d,20d,21d,22d,23d,24d,25d,26d,27d,28d,29d,30d,31d,32d,33d,34d,35d,36d,37d,38d,39d,40d,41d,42d,43d,44d,45d,46d,47d,48d,49d,53d,57d,58d,59d,60d,61d,62d,63d,64d,65d,66d,67d,68d,69d,70d,71d,72d,73d,74d,75d,76d,77d,79d,80d,81d,82d,83d,86d,87d,490d,581d,582d,583d,584d,585d,586d,587d,588d,591d,592d,593d,594d,595d,598d,599d											
	23	2793,6	2760,7	2531,4	2281,5	512,1				104,6	2689
Gedžiūnų miškas, Pakruojo r. sav., Pakruojo regioninis padalinys, Pakruojo girininkija, 1d,2d,3d,4d,5d,6d,7d,8d,9d,10d,11d,12d,13d,14d,15d,16d,17d,18d,19d,20d,21d,22d,23d,24d,25d,26d,27d,28d,29d,30d,31d,32d,33d,34d,35d,36d,37d,38d,39d,40,41d,42d,43d,44d,45d,46d,604d,605d,619d,620d,621d,622d,634d,644d											
	23	1595,8	1594,5	1523,3	1349,6	246,2			25,3	161,5	1409
	Iš viso Gedžiūnų miškas: 7623,1		**7562,5**	**7061,8**	**6065,8**	**1557,3**			**25,3**	**277,7**	**7320,1**
Iš viso grupėje PAST: 7623,1											
BAST											
Kruojos upės slėnis, Pakruojo r. sav., Pakruojo regioninis padalinys, Gedžiūnų girininkija, 595d,597d											
	338	18,2	17,4	17,4		18,2				17,4	0,8
Kruojos upės slėnis, Pakruojo r. sav., Pakruojo regioninis padalinys, Pakruojo girininkija, 625d,633d											
	338	39,7	35,2	35,2		39,7				29	10,7
	Iš viso Kruojos upės slėnis: 57,9		**52,6**	**52,6**		**57,9**				**46,4**	**11,5**
Laumenio miškas, Pakruojo r. sav., Pakruojo regioninis padalinys, Linkuvos girininkija, 108d,111d,112d,114d,115d,116d,117d,119d,120d,121d,122d,123d,124d,125d,126d											
	342	619	619	614,3	427,1	191,9		618,8			0,2
	Iš viso Laumenio miškas: 619		**619**	**614,3**	**427,1**	**191,9**		**618,8**			**0,2**

„NATURA 2000“ teritorijų žiniaraštis
(visi miškai)

Pavadinimas (saugomos teritorijos, savivaldybės, girininkijos, kvartalų, jų dalių)	Kodas duomenų bazėje	Inventorizuotas plotas	iš jo		Valstybinės reikšmės miškų plotai	kiti (ne VRM) plotai	Pagal miškų grupes				
			miško žemė	medynai			I	IIA	IIB	III	IV

Iš viso grupėje BAST: 676,9											

„NATURA 2000“ teritorijų žiniaraštis
(regioninio padalinio administruojami miškai)

Pavadinimas (saugomos teritorijos, savivaldybės, girininkijos, kvartalų, jų dalių)	Kodas duomenų bazėje	Inventorizuotas plotas	iš jo		Valstybinės reikšmės miškų plotai	kiti (ne VRM) plotai	Pagal miškų grupes				
			miško žemė	medynai			I	IIA	IIB	III	IV
PAST											
Gedžiūnų miškas, Pakruojo r. sav., Pakruojo regioninis padalinys, Sukmedžio girininkija, 1d,2d,3d,4d,5d,6d,7d,8d,9d,10d,11d,12d,13d,14d,15d,16d,17d,18d,19d,20d,21d,22d,23d,24d,25d,26d,27d,28d,29d,30d,31d,32d,33d,34d,35d,36d,37d,38d,39d,40d,41d,42d,43d,44d,45d,46d,47d,48d,49d,50d,51d,52d,53d,54d,55d,56d,57d,58d,59d,60d,61d,62d,63d,68d,71d,72d,73d,74d,75d,76d,77d,78d,79d,80d,81d,82d,83d,84d,107d,109d,110d,111d,520d,523d,533d											
	23	2436,3	2431,6	2315	2434,7	1,6				6	2430,3
Gedžiūnų miškas, Pakruojo r. sav., Pakruojo regioninis padalinys, Gedžiūnų girininkija, 1d,2d,3d,4d,5d,6d,7d,8d,9d,10d,11d,12d,13d,14d,15d,16d,17d,18d,19d,20d,21d,22d,23d,24d,25d,26d,27d,28d,29d,30d,32d,33d,34d,35d,36d,37d,38d,39d,40d,41d,42d,43d,44d,45d,46d,47d,48d,49d,53d,57d,58d,59d,60d,61d,62d,63d,64d,65d,66d,67d,68d,69d,70d,71d,72d,73d,74d,75d,76d,77d,79d,80d,81d,82d,83d,86d,87d,586d,593d,594d											
	23	2286,8	2282	2082,5	2281,5	5,3				50,4	2236,4
Gedžiūnų miškas, Pakruojo r. sav., Pakruojo regioninis padalinys, Pakruojo girininkija, 1d,2d,3d,4d,5d,6d,7d,8d,9d,10d,11d,12d,13d,14d,15d,16d,17d,18d,19d,20d,21d,22d,23d,24d,25d,26d,27d,28d,29d,30d,31d,32d,33d,34d,35d,36d,37d,38d,39d,41d,43d,46d,604d,619d,620d,621d											
	23	1349,6	1348,3	1278,6	1349,6					25,3	83,8	1240,5
	Iš viso Gedžiūnų miškas: 6072,7		**6061,9**	**5676,1**	**6065,8**	**6,9**				**25,3**	**140,2**	**5907,2**
	Iš viso grupėje PAST: 6072,7											
BAST											
Laumenio miškas, Pakruojo r. sav., Pakruojo regioninis padalinys, Linkuvos girininkija, 108d,112d,116d,117d,120d,121d,122d,123d,124d,125d,126d											
	342	427,1	427,1	423	427,1			426,9			0,2
	Iš viso Laumenio miškas: 427,1		**427,1**	**423**	**427,1**			**426,9**			**0,2**
	Iš viso grupėje BAST: 427,1										

3 PRIEDAS

Nacionalinių saugomų teritorijų ir „NATURA 2000“ tinklo teritorijų priskyrimo saugomų teritorijų direkcijoms sąrašas

PATVIRTINTA

Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2016 m. spalio 26 d. įsakymo Nr. V-180

Valstybės įsteigtų saugomų teritorijų, neturinčių direkcijų, ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijų, nepatenkančių į valstybinius parkus, rezervatus ar biosferos rezervatą, priskyrimas saugomų teritorijų direkcijoms

Eil. Nr.	Atsakinga institucija	Saugomos teritorijos pavadinimas	PAST / BAST pavadinimas ir kodas
1.	Žagarės RPD	Gedžiūnų miško biosferos poligonas	Gedžiūnų miškas PAST LTPAKB002
2.	Žagarės RPD	Laumenio botaninis-zoologinis draustinis	Laumenio miškas BAST LTPAK0004
3.	Kurtuvėnų RPD		Kruojos upės slėnis BAST LTPAK0001
4.	Kurtuvėnų RPD	Draumėnų kraštovaizdžio draustinis	
5.	Žagarės RPD	Linkuvos geomorfologinis draustinis	
6.	Krekenavos RPD	Daugyvenės hidrografinis draustinis	
7.	Žagarės RPD	Glėbavo pedologinis draustinis	
8.	Žagarės RPD	Laumekių botaninis draustinis	

SANTRUPŲ IR SUTARTINIŲ ŽENKLŲ REIKŠMĖS:

BAST – Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorija, svarbi buveinių apsaugai;
PAST – Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorija, svarbi paukščių apsaugai;
RPD – regioninio parko direkcija.

4 PRIEDAS

Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių radaviečių žiniaraščiai

Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų rūšių radaviečių žiniaraščiai

Saugomos paukščių lizdavietės

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo data	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės	Pastabos
Linkuvos girininkija							
1.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM083400	2016.06.30	21	18	100	
Sukmedžio girininkija							
1.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM000501	2011.08.25	3	3	150	
2.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM060303	2012.10.14	11	1	150	
3.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM060085	2012.06.07	14	20	150	
4.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM000495	2011.08.23	14	22	150	
5.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM060302	2012.10.14	61	1	150	
6.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM001877	2012.07.18	61	1	150	
7.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)			72	15	150	
8.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra* L.)			21	8	200	
9.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra* L.)			35	10	200	
10.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra* L.)			39	8	200	
11.	Paprastasis suopis (*Buteo buteo* L.)			39	9	Medžių grupė su lizdu	
Gedžiūnų girininkija							
1.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM000496	2011.08.23	3	4	150	
2.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM001881	2012.07.18	10	2	150	

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo data	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės	Pastabos
3.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM001882	2012.07.18	10	9	150	
4.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM003643	2014.08.04	16	11	150	
5.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM001883	2012.07.19	16	11	150	
6.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM000499	2011.08.24	23	9	150	
7.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)			29	11	150	
8.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM002608	2011.08.24	38	1	150	
9.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)			39	6	150	
10.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM003483	2014.04.29	39	9	150	
11.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)			49	3	150	
12.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)			49	6	150	
13.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM000497	2011.08.23	64	11	150	
14.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM060309	2012.10.14	68	10	150	
15.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM060310	2012.10.14	68	10	150	
16.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM060308	2012.10.14	68	10	150	
17.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra* L.)			61	15	200	
Pakruojo girininkija							
1.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM002607	2011.08.23	5	16	150	
2.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM060301	2012.10.14	13	6	150	

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo data	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės	Pastabos
3.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM003601	2014.08.04	18	1	150	
4.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM000502	2012.04.04	18	8	150	
5.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)	RAD-AQUPOM060088	2015.06.07	26	3	150	
6.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)			96	21	100	
7.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra* L.)			7	11	200	
8.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra* L.)			14	2	200	
9.	Paprastasis suopis (*Buteo buteo* L.)			5	26	Medžių grupė su lizdu	
10.	Paprastasis suopis (*Buteo buteo* L.)			23	19	Medžių grupė su lizdu	
11.	Paprastasis suopis (*Buteo buteo* L.)			29	17	Medžių grupė su lizdu	
12.	Paprastasis suopis (*Buteo buteo* L.)			30	10	Medžių grupė su lizdu	
13.	Paprastasis suopis (*Buteo buteo* L.)			35	2	Medžių grupė su lizdu	
14.	Vištvanagis (*Accipiter gentilis)*			7	4	100	
15.	Vištvanagis (*Accipiter gentilis)*			101	14	100	
Klovainių girininkija							
1.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)			128	3	100	
2.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra* L.)			56	3	200	
3.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra* L.)			84	4	200	
4.	Juodasis gandras (*Ciconia nigra* L.)			111	15	200	

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo data	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės	Pastabos
Rozalimo girininkija							
1.	Mažasis erelis rėksnys (*Aquila pomarina*)			233	14	100	

Saugomų paukščių rūšių perimviečių žiniaraštis

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo data	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės
Klovainių girininkija						
1.	Uldukas (*Columba oenas*)	RAD-COLOEN087096	2016.08.08	139	19	Nekirsti sanitarinių miško kirtimų; plynose biržėse palikti medžių su uoksais
2.	Baltnugaris genys (*Dendrocopos leucotos*)	RAD-DENLEU087092	2016.09.02	140	5	Nekirsti sanitarinių kirtimų
3.	Pilkoji meleta (*Picus canus*)	RAD-PICCAN086202	2016.04.01	112	13	Nekirsti sanitarinių kirtimų, palikti stuobrius
4.	Pilkoji meleta (*Picus canus*)	RAD-PICCAN087090	2016.08.12	129	2	

Saugomų augalų rūšių radaviečių žiniaraštis

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo vieta	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės
Linkuvos girininkija						
1.	Miškinis eraičinas (*Festuca altissima*)	AUG-FESALT021552	2012.07.01	2	9	Neleisti sutankėti medynui; įvairiaamžių lapuočių medynų formavimas; neveisti / neugdyti eglynų
2.	Miškinis eraičinas (*Festuca altissima*)	AUG-FESALT021553	2012.07.01	3	7	
Sukmedžio girininkija						
1.	Miškinė dirsuolė (*Bromopsis benekenii*)	AUG-BROBEN021318	2012.07.08	39	9	Neleisti sutankėti medynui, neveisti spygliuočių
2.	Miškinė dirsuolė (*Bromopsis benekenii*)	AUG-BROBEN021317	2012.07.08	41	13	
3.	Miškinė dirsuolė	AUG-BROBEN021315	2012.07.08	42	1	

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo vieta	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės
	(*Bromopsis benekenii*)					
4.	Miškinė dirsuolė (*Bromopsis benekenii*)	AUG-BROBEN021316	2012.07.08	48	1	
Gedžiūnų girininkija						
1.	Miškinė dirsuolė (*Bromopsis benekenii*)	AUG-BROBEN021319	2012.07.10	29	7	Neleisti sutankėti medynui, neveisti spygliuočių
2.	Miškinė dirsuolė (*Bromopsis benekenii*)	AUG-BROBEN021314	2012.07.08	64	11	
3.	Miškinė dirsuolė (*Bromopsis benekenii*)	AUG-BROBEN021321	2012.07.05	68	10	
Pakruojo girininkija						
1.	Miškinė dirsuolė (*Bromopsis benekenii*)	AUG-BROBEN021343	2013.07.24	86	6	Neleisti sutankėti medynui, neveisti spygliuočių
2.	Plačialapė klumpaitė (*Cypripedium calceolus*)	AUG-CYPCAL008197	2013.08.26	56	12	Nekirsti plynai, neleisti užželti miško aikštelėms
Klovainių girininkija						
1.	Miškinė dirsuolė (Bromopsis benekenii)	AUG-BROBEN021339	2013.07.04	97	13	Neleisti sutankėti medynui, neveisti spygliuočių

Saugomų kerpių rūšių radaviečių žiniaraštis

Eil. Nr.	Rūšies pavadinimas	SRIS radavietės kodas	SRIS objekto stebėjimo data	Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	Nekertamo miško spindulys (m), apsaugos priemonės
Gedžiūnų girininkija						
1.	Miltuotoji brylytė (*Sclerophora farinacea*)	AUG-SCLFAR025973	2012.04.01	57	22	Nekirsti plynai; nešalinti džiūstančių ir nudžiūvusių medžių

5 PRIEDAS

Kertinių miško buveinių sąrašas valstybinės reikšmės miškuose

Saugomų kertinių ir potencialių kertinių miško buveinių žiniaraštis valstybinės reikšmės miškuose

Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	KMB / PKMB kodas	KMB / PKMB tipas		KMB / PKMB plotas, ha
			Pavadinimas	Kodas	
Linkuvos girininkija					
13	5, 6	586601	Šlapieji juodalksnynai	C1	0,8
14	1d., 4d.	586602	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
14	14	586605	Šlapieji juodalksnynai	C1	7,4
16	14, 15	586604	Plačialapių miškai	B1	16,8
16	27d.	586603	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
17	14	586606	Šlapieji juodalksnynai	C1	0,5
64	5	606701	Šlapieji juodalksnynai	C1	3,5
70	8	606603	Plačialapių miškai	B1	1,4
108	8, 9	606501	Šlapieji juodalksnynai	C1	8,5
124	6d., 7d.	606503	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
124	32d.	606504	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
124	14	606505	Medžių milžinų grupė	K2	0,9
125	16	606506	Medžių milžinų grupė	K2	1,6
137	7d., 8d.	606401	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
138	3	606402	Šlapieji juodalksnynai	C1	1,7
140	3	606403	Plačialapių miškai	B1	2,1
151	10d.	596301	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
151	15d., 17d.	596302	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
164	4d., 10d.	616304	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
			Iš viso:	**19**	**46,0**
Sukmedžio girininkija					
9	16	556301	Šlapieji juodalksnynai	C1	3,6
10	14	556303*	Šlapieji juodalksnynai	C1	1,1
35	8	566208	Plačialapių miškai	B1	4,7
35	9d.	566209	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
35	10	566210	Plačialapių miškai	B1	4,1
39	7d., 12d., 13d.	566202	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
45	1d.	566201	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
51	7	566204	Plačialapių miškai	B1	1,6
56	4	566205	Šlapieji juodalksnynai	C1	1,5
72	20	566207	Senas parkas	L	0,9
77	4, 5	566206	Plačialapių miškai	B1	3,0
			Iš viso:	**11**	**20,8**
Gedžiūnų girininkija					
9	2d.	576202	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
13	5d., 6d.				

Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	KMB / PKMB kodas	KMB / PKMB tipas		KMB / PKMB plotas, ha
			Pavadinimas	Kodas	
9	11d., 16	576201	Seniai užžėlusi medžiais apaugusi pieva arba ganykla	J1	1,0
21	13	576206	Plačialapių miškai	B1	0,4
23	1	576207	Plačialapių miškai	B1	3,7
25	9	576208	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	0,5
29	1, 2, 7, 11, 20	576210	Plačialapių miškai	B1	7,1
29	14	576211	Plačialapių miškai	B1	2,3
37	1				
30	12	576212	Seniai užžėlusi medžiais apaugusi pieva arba ganykla	J1	0,5
36	5, 6	576213	Plačialapių miškai	B1	3,8
36	9d.	576214	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
49	3	576215	Plačialapių miškai	B1	1,1
65	11d., 12d.	576218	Medžių milžinų grupė	K2	0,1
66	9d.				
65	15d.	576217	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
Iš viso:				**13**	**20,8**
Pakruojo girininkija					
5	31d., 32d.	576102	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
10	4	576103	Plačialapių miškai	B1	4,5
14	2d.	576104	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
15	19d., 23d.	576105	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
19	11d, 13d.	576107	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
19	33	576109	Plačialapių miškai	B1	1,8
21	4	576110	Plačialapių miškai	B1	2,2
21	9	576111	Šlapieji juodalksnynai	C1	1,7
22	8	576112	Plačialapių miškai	B1	0,9
25	1d.	576113	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
25	1d.	576114	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
27	12	576115	Šlapieji juodalksnynai	C1	0,9
41	4	576001	Plačialapių miškai	B1	3,2
43	4	576002	Plačialapių miškai	B1	8,6
43	10d., 14d.	576003	Medžių milžinų grupė	K2	0,2
56	3d., 12d.	586102	Medžių milžinų grupė	K2	0,1
66	15	586001	Plačialapių miškai	B1	1,5
70	1	586002	Plačialapių miškai	B1	1,7
79	24d.	586003	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
88	4d.				
82	15	586004	Šlapieji juodalksnynai	C1	0,9

Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	KMB / PKMB kodas	KMB / PKMB tipas		KMB / PKMB plotas, ha
			Pavadinimas	Kodas	
86	11d.	576005	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
90	8d.	586005	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
90	8d.	586006	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
94	4d., 5d.	576006	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
95	2d.	576007	Medžių milžinų grupė	K2	0,2
95	16d., 17d.	576008	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
101	12, 13	586009	Šlapieji juodalksnynai	C1	6,4
103	6				
			Iš viso:	**27**	**36,0**
Klovainių girininkija					
50	6	606003	Šlapieji juodalksnynai	C1	2,4
65	10	605902	Šlapieji eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	C2	1,6
96	3d.	615901	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
111	15, 16	615808	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	18,5
120	15	615801	Medžių milžinų grupė	K2	0,2
147	3, 10, 11	615803	Plačialapių miškai	B1	9,3
147	18	615805	Plačialapių miškai	B1	2,6
148	5d.	625802	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
150	12d., 13d.	625801	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
154	9d.	615807	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
155	10d.	615709	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
			Iš viso:	**11**	**35,1**
Rozalimo girininkija					
11	14	565902*	Plačialapių miškai	B1	0,4
12	7	565904	Plačialapių miškai	B1	2,9
12	8, 9	565903	Kiti lapuočių miškai	B2	1,3
12	10, 11	565905	Plačialapių miškai	B1	1,4
13	2-5, 11, 12	565906	Plačialapių miškai	B1	4,6
25	3d.	575903	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
26	2d.				
36	7, 8	565907	Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis	A1	4,7
114	7, 10, 11	586011*	Plačialapių miškai	B1	3,8
124	18d.	585909	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
125	6d.	585910	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
131	10d.	585908	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
134	21	585902	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	0,5
138	5				
136	7	585904	Pelkiniai pušynai ir beržynai	C3	2,3

Kvartalo Nr.	Sklypo Nr.	KMB / PKMB kodas	KMB / PKMB tipas		KMB / PKMB plotas, ha
			Pavadinimas	Kodas	
136	8d.	585906	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
139	26	585901	Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis	A2	3,4
139	27, 28	585912	Šlapieji juodalksnynai	C1	1,6
221	3d., 19d.	596001	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
222	4d.	606102	Pavienis medis milžinas	K1	0,1
234	15, 16	606001	Plačialapių miškai	B1	2,5
			Iš viso:	**19**	**30,1**
			IŠ VISO: **KMB** **PKMB**	**100** **97** **3**	**188,8** **183,5** **5,3**

**- pažymėtos potencialios kertinės miško buveinės (PKMB)*

6 PRIEDAS

Bendrieji kertinių miško buveinių nuostatai

BENDRIEJI KERTINIŲ MIŠKO BUVEINIŲ NUOSTATAI

(pagal „KMB inventorizavimo metodiką“, 2002)

Miško pramonės produktai ir miško gėrybės turi ypatingai didelę socialinę ir ekonominę reikšmę Lietuvai. Pastaraisiais metais miškų sektoriaus reikšmė nuolat augo, o jo įnašas kasmet siekė 2,6–3% Lietuvos bendrojo vidaus produkto.

Lietuvos miškų valdymo institucijos prisiėmė vykdyti įsipareigojimus, kurie suformuluoti Helsinkio proceso dokumentuose, Europos kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės strategijoje, ES Buveinių direktyvoje, „Natura 2000“ saugomų teritorijų tinklo kūrimo dokumentuose, 21-ojo amžiaus darbotvarkėje Baltijos jūros regionui, kituose tarptautiniuose teisės aktuose. Biologinės įvairovės palaikymas ir didinimas yra svarbi subalansuoto miškų ūkio plėtros Lietuvoje dalis. Dalijimasis žiniomis ir patirtimi yra vienas iš svarbiausių būdų, padedančių išskirti ypatingą reikšmę aplinkai turinčias kertines buveines, taikyti jose apsaugos ir/arba specialias tvarkymo priemones.

Nacionaliniame ir tarptautiniame lygmenyse yra kuriamos miško produktų ekologinio sertifikavimo sistemos, kurių pagrindinis tikslas – biologinės įvairovės išsaugojimas. Vertingų biologinės įvairovės atžvilgiu teritorijų inventorizacija turėtų padėti patenkinti rinkos poreikį ekologiškai sertifikuotiems („žaliesiems“) miško produktams.

Centrinėje Europoje, taip pat ir Lietuvoje, pavojus išnykti gresia daugeliui miškuose gyvenančių organizmų rūšių, nes nyksta šios joms reikalingos gyvenamosios vietos:

1. Seni ir džiūstantys įvairių rūšių medžiai;
2. Įvairaus stambumo, amžiaus, apšvietimo, skirtingų rūšių medžių medienos liekanos (stovintys nudžiūvę medžiai, virtuoliai, stuobriai ir kt.);
3. Ilgai tam tikroje vietoje išliekantys miško elementai, pavyzdžiui, ilgai toje pačioje vietoje augantys nuolat drėgni šlapieji eglynai.

Saugomos teritorijos užima 11,5% visos Lietuvos teritorijos. Miškai užima 62% nacionalinių parkų ir 48% regioninių parkų teritorijos. Apie 28,6% Lietuvos miškų (I–III kategorijų miškai) saugoma arba juose taikomi tam tikri ūkininkavimo apribojimai. Daugumoje šių miškų leidžiami atrankiniai ir sanitariniai kirtimai, šalinami seni ir džiūstantys medžiai bei stambios medienos liekanos.

Miško vystymosi ypatumai ir kitos priežastys lemia tai, kad ypač svarbios biologinės įvairovės vertybės telkiasi fragmentiškuose, daugeliu atvejų labai nedideliuose miško plotuose, vadinamuosiuose „karštuose taškuose“. Šiuose plotuose, arba buveinėse, biologinė įvairovė yra nepaprastai didelė. Tai Kertinės Miško Buveinės (toliau – KMB), kurios, kaip žinoma, sudaro tik nedidelę dalį visų miškų, tačiau jose telkiasi palyginti daug kraštovaizdyje aptinkamų biologinės įvairovės elementų, ypač retų ar nykstančių rūšių. Žinant, kur yra tokios buveinės, galima didelių išlaidų nereikalaujančiais metodais išsaugoti didelę biologinės įvairovės dalį.

Būtina pabrėžti, kad biologinės įvairovės apsauga kertinėse miško buveinėse neturėtų būti laikoma galutine ir vienintele priemone, reikalinga nykstančiai miškingo kraštovaizdžio biologinei įvairovei išsaugoti.

Visų pirma, įvairių tipų KMB skaičius gali būti nepakankamas užtikrintai apsaugoti biologinės įvairovės elementams, kuriems išlikti būtinos įvairios aukštos kokybės buveinės.

Daugelis specializuotųjų rūšių priklausomos nuo ilgai toje pačioje vietoje išliekančių buveinių; kai kurioms jų yra būtinos tam tikros miško savybės, nesusijusios su pastoviomis konkrečiomis teritorijomis arba buveinėmis. Daugelį šių rūšių galima išsaugoti adaptuojant tradicinius miško ūkininkavimo metodus, pavyzdžiui, nykstančių rūšių vabalus, kuriems gyventi

reikalingos saulės atokaitoje augančios biologiškai senos pušys ir stambios medienos liekanos, būtų galima lengviausiai išsaugoti paliekant šiuos kertinius elementus tradiciniuose plynuosiuose kirtimuose. Tokių organizmų kategorijai taip pat priklauso daugelio rūšių paukščiai, kurie tik iš dalies apsaugomi sukuriant platų KMB tinklą.

Būtina pabrėžti, kad kertinės miško buveinės yra plotai, skirti nykstančiai biologinei įvairovei išsaugoti. Šiame projekte vietoves arba teritorijas su ekologiniame gradiente kintančiu rūšių gausumu (beta-įvairove).

Kertinės miško buveinės – tarsi salos erdvėje, kurioje negali gyventi daugelio specializuotųjų buveinių rūšių organizmai. Siekiant išsaugoti atsinaujinančias šių rūšių populiacijas, ateityje gali tekti suformuoti didesnių ar mažesnių kompensuojančių teritorijų tinklą bei plitimo koridorius arba tarpines plitimo salas tarp kertinių miško buveinių.

Kertinių miško buveinių inventorizacijos tikslas – suteikti informacijos nustatant teritorijų planavimo strategiją ir sprendžiant miškų tvarkymo problemas.

Galima paminėti sritis, kuriose ateityje būtų galima panaudoti kertinių miško buveinių inventorizacijos rezultatus:

- Didelės biologinės įvairovės miškų apsaugos planavimas. Pagrindas kuriant saugomų miškų tinklą;
- Nacionalinių ir regioninių parkų, valstybinių rezervatų ir kitų saugomų teritorijų ribų ir zonavimo tikslinimas bei tvarkymo planų rengimas.
- Kertinių miško buveinių inventorizacija būtina miškų sertifikavimui, siekiant subalansuoto miškų ūkio.
- Projekto rezultatai leidžia pagrįsti poreikį miškų apsaugai ir tolesniam jų atkūrimui, siekiant išsaugoti biologinę įvairovę nacionaliniame lygmenyje.
- Inventorizacija suteikia informacijos apie faunos ir floros turtingą miško buveinių lokalizaciją visiems besidomintiems fiziniams ir juridiniams asmenims.
- Inventorizacija ir jos loginis pagrindas suteikia žinių apie miško ekologijos ir miškų ūkio veiklos tarpusavio ryšius.
- Inventorizacija pagrindžia tolesnį tam tikrų biologinių vertybių monitoringą miškuose.

KERTINĖS MIŠKO BUVEINĖS IR JŲ APSAUGA

Kertinių miško buveinių svarbą apibrėžia Lietuvos Respublikos biologinės įvairovės apsaugos strategija ir veiksmų planas:

„3.1.2. Miško ekosistemų apsauga

Tiksliam miško biologinės įvairovės apsaugos priemonių nustatymui būtina sudaryti tikslius miško buveinių žemėlapius, taip pat vykdyti specializuotą miškų būklės pokyčių monitoringą“.

Buveinė yra pakankamai homogeniška teritorija, kurioje gyvena specifiniai gyvūnai, grybai ir augalai.

Šiame projekte kertinė miško buveinė apibrėžiama kaip:

„Nepažeistas miško plotas, kuriame šiuo metu didelė tikimybė neatsitiktinai aptikti nykstančių, pažeidžiamų, retų ar saugotinų buveinių specializuotųjų rūšių“.

Buveinių specializuotosios rūšys dažniausiai įrašytos į Lietuvos raudonąją knygą (saugomos buveinių specializuotosios rūšys). Šiame projekte rūšys, kurios atitinka saugomų rūšių kriterijus, tačiau dėl praktinių priežasčių nėra įtrauktos į Raudonąją knygą (pavyzdžiui,

daugelio rūšių grybai ir krūmiškos kerpės), prilyginamos saugomoms. Buveinių specializuotosios rūšys negali ilgą laiką išlikti miškuose, kuriuose vykdoma intensyvi ūkinė veikla. *Didelė tikimybė* jas aptikti yra pakankama išskirti tam tikrą miško plotą kaip kertinę miško buveinę.

Kertinės miško buveinės išskiriamos iš kitų miško buveinių pagal jų biologiškai vertingas savybes, pavyzdžiui: labai senus medžius, gausias stambios medienos liekanas arba pagal tam tikrus miško raidos pobūdžio nulemiamus požymius.

Kertinių miško buveinių plotas nėra ribojamas; *jos tik pažymi, kad tam tikra miško buveinė yra biologiškai vertinga*. Kertinė miško buveinė gali būti tiek pavienis labai stambus medis (pavyzdžiui, ąžuolas), tiek miško sklypas, užimantis daugelį hektarų.

Teritorija, kuri greitai (kelių dešimtmečių bėgyje) turėtų tapti kertine miško buveine, jeigu joje bus ūkininkaujama palaikant esančias biologinės įvairovės vertybes, vadinama *Potencialia kertine miško buveine* (PKMB).

Kas nėra kertinė miško buveinė?

Pasitaiko teritorijų, kuriose aptinkami saugomų rūšių organizmai, tačiau tai nėra buveinių specializuotosios rūšys, jos nepriklauso nuo ypatingų miško savybių ar nuo jo raidos ypatumų, o tik atsitiktinai gyvena toje vietoje. Tokia teritorija neturėtų būti laikoma kertine miško buveine. Tokie atvejai dažni, kai susiduriama su kai kurių saugomų rūšių induočiais augalais arba netoli rūšies arealo ribos esančiomis populiacijomis.

Išskiriant kertines miško buveines, negalima remtis nykstančiomis rūšimis, susijusiomis su miškuose išsibarsčiusiais elementais, tačiau nepriklausomomis nuo konkrečių vientisų teritorijų arba buveinių. Pavyzdžiui, baltnugariams geniams (*Dendrocopus leucotus*) maitintis reikalingas pakankamas džiūstančių ar negyvų lapuočių medžių kiekis jų teritorijos ribose. Lapuočiai nebūtinai turi telktis vienoje vietoje (kertinėje miško buveinėje), bet gali būti išsisklaidę visoje miško teritorijoje. Gyvenantys baltnugariai geniai dažniausiai rodo, kad kai kurie miško sklypai jų gyvenamosios teritorijos ribose pasižymi kertinių miško buveinių savybėmis, bet apskritai paliekant miške pakankamą džiūstančių lapuočių medžių ir negyvos medienos kiekį. Šiai kategorijai priskiriama daugelio rūšių gyvūnai, turintys dideles gyvenamąsias teritorijas.

Ekosistemų stabilumas ir ekologinis pastovumas

Ekosistemų stabilumas ir ekologinis pastovumas gali būti nagrinėjamas tiek laiko, tiek teritorijos atžvilgiu. Vienas iš ekosistemų pastovumo laike pavyzdžių gali būti ekosistemų migracija, nulemta besiplečiančių kontinentinių ledynų. Šiuo atveju klimato sąlygų kaita yra gana lėta, lyginant su rūšių kartų kaita, todėl buveinių specializuotosios rūšys migruoja kartu su savo gyvenamąja aplinka. Pavyzdžiui, šlapiesiems eglynams būdingas toks ekologinis pastovumas laike, nors ledynmečiu jie augo Vidurio Europoje, o tarp ledynmetyje – Šiaurės Europoje. Teritorinis šlapiųjų eglynų pastovumas suprantamas kaip bendrijos stabilumas tiek toje pačioje buveinėje, tiek geografinėje teritorijoje. Kitaip tariant, kertinės miško buveinės erdvinis pastovumas dažniausiai suprantamas kaip ekosistemų stabilumas tam tikrose buveinėse. Ilgalaikis tam tikros buveinės išlikimas vienoje vietoje užtikrina pastovias gyvenimo sąlygas buveinių specializuotosioms rūšims.

Kertinėms miško buveinėms atpažinti naudojama keletas kertinių kraštovaizdžio ir biologinių elementų bei rūšys indikatorės. Tai, kad teritorijoje aptinkama pavienė rūšis indikatorė, dar nereiškia, kad ši teritorija yra kertinė miško buveinė – tam nustatyti reikalingas kompleksinis keleto veiksnių įvertinimas. Pavyzdžiui, sausuose pušynuose aptinkama tik kelių

tinkamų rūšių indikatorių organizmų. Tuo pat metu šiuose miškuose tarpsta daugybė specializuotųjų rūšių, daugiausia vabalų ir grybų. Šiuos organizmus sunku aptikti ir dažnai jie lieka nepastebėti, tiriant netinkamu laiku, todėl daugeliu atvejų tenka pasikliauti kertiniais elementais, kurie rodo, kad teritorija tinkama įsikurti specializuotosioms rūšims.

Kodėl svarbu surasti ir išsaugoti kertines miško buveines?

Kertinės miško buveinės aptinkamos neatsitiktinai: visuomet yra priežasčių, sąlygojančių tai, kad KMB yra įsikūrusi tam tikroje konkrečioje vietovėje. Šios priežastys daugeliu atvejų susijusios su kraštovaizdžio elementais, teritorijos raida, kai kada su specifinėmis gyvenamosios vietos sąlygomis. Dažnai keleto nykstančių rūšių organizmai gali būti paplitę vienoje KMB, tačiau neaptinkami aplinkiniuose miškuose. Kertinė miško buveinė dažniausiai jautriai reaguoja į staigius aplinkos tvarkymo sąlygų pokyčius arba į nutrūkusią veiklą, lėmusią kertinės miško buveinės susiformavimą. Sunaikintai KMB atsistatyti dažniausiai reikia labai daug laiko. Plynas miško kirtimas gali ilgai toje pačioje vietoje augančiame šlapiame eglyne greičiausiai taptų negrįžtamu žingsniu, matuojant subjektyviais žmogaus laiko suvokimo matais. Dėl šių priežasčių KMB ypač svarbios miškų biologinės įvairovės apsaugai. Siekiant išvengti skaudžių klaidų ir išsaugoti biologinę įvairovę ekonomiškai efektyviausiomis priemonėmis, svarbu žinoti, kur yra įsikūrusios kertinės miško buveinės.

PAGRINDINIAI KERTINIŲ MIŠKO BUVEINIŲ TIPAI

- **A. Sausi ir vidutinio drėkinimo spygliuočių ir mišrūs miškai**
  - A.1. Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis
  - A.2. Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis
- **B. Sausi ir vidutinio drėkinimo lapuočių miškai**
  - B.1. Plačialapių miškai
  - B.2. Kiti lapuočių miškai
- **C. Šlapieji miškai**
  - C.1. Šlapieji juodalksnynai ir beržynai
  - C.2. Šlapieji eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis
  - C.3. Pelkiniai pušynai ir beržynai
  - C.4. Šlapieji plačialapių miškai

KERTINĖS MIŠKO BUVEINĖS, SUSIJUSIOS SU KRAŠTOVAIZDŽIO ELEMENTAIS

- **D. Vandens telkinių pakrančių šlaitai**
  - D.1. Upės šlaitas
  - D.2. Ežero arba šlapynės šlaitas
  - D.3. Upelio šlaitas
- **E. Lėkšti vandens telkinių krantai (užliejami miškai)**
  - E.1. Upės salpa
  - E.2. Upelio salpa
  - E.3. Ežero krantas
- **F. Kitos vandens veikiamos kertinės miško buveinės**
  - F.1. Išdžiūstančio vandens telkinio krantas
  - F.2. Šaltiniuota vieta
  - F.3. Karbonatingos žemapelkės arba drėgnos pievos pakraštys
  - F.4. Bebravietė

KERTINĖS MIŠKO BUVEINĖS, SUSIJUSIOS SU PAŽAIDOMIS IR MIŠKO SUKCESIJA

- **I. Gaisravietės**
- **J. Medžiais apaugusios naudojamos arba apleistos pievos ir ganyklos**
  - J.1. Seniai užžėlusi medžiai apaugusi pieva arba ganykla
  - J.2. Neseniai užžėlusi medžiais apaugusi pieva arba ganykla
  - J.3. Tebešienaujama
  - J.4. Tebeganoma medžiais apaugusi ganykla
- **K. Medžiai milžinai**
  - K.1. Pavienis medis milžinas
  - K.2. Medžių milžinų grupė
- **L. Senas parkas**
- **M. Miško sala dirbamuose laukuose**

KMB tvarkymo ir apsaugos priemonės bei apsaugos statusas

KMB tipas	KMB potipis	Tvarkymo/apsaugos priemonės	Reikalingas apsaugos statusas
A	A1	Jokių ūkinių priemonių arba atrankiniai kirtimai (LP, E)	Pastovus
	A2	Jokių ūkinių priemonių arba atrankiniai kirtimai (E)	Pastovus
B	B1	Jokių ūkinių priemonių arba atrankiniai kirtimai (E)	Pastovus
	B2	Jokių ūkinių priemonių arba atrankiniai kirtimai (E)	Pastovus
C	C1	Jokių ūkinių priemonių arba atrankiniai kirtimai (E)	Pastovus
	C2	Jokių ūkinių priemonių	Pastovus
	C3	Jokių ūkinių priemonių	Pastovus
	C4	Jokių ūkinių priemonių arba atrankiniai kirtimai (E)	Pastovus
D	D1	Jokių ūkinių priemonių	Pastovus
	D2	Jokių ūkinių priemonių	Pastovus
E	E1	Jokių ūkinių priemonių arba atrankiniai kirtimai (E)	Pastovus
	E2	Jokių ūkinių priemonių arba atrankiniai kirtimai (E)	Pastovus
	E3	Jokių ūkinių priemonių arba atrankiniai kirtimai (E)	Pastovus
F	F1	Jokių ūkinių priemonių	Pastovus
	F2	Jokių ūkinių priemonių	Pastovus
	F3	Atrankiniai kirtimai (medžiai, krūmai), ganiava, šienavimas	Pastovus
	F4	Jokių ūkinių priemonių	Pastovus/laikinas
G		Jokių ūkinių priemonių	Pastovus
H	H1	Jokių ūkinių priemonių	Pastovus
	H2	Jokių ūkinių priemonių	Pastovus
I		Jokių ūkinių priemonių	Pastovus/laikinas
J	J1	Atrankiniai kirtimai (E, LP, krūmai), ganiava, šienavimas, mozaikiškumo palaikymas	Pastovus
	J2	Atrankiniai kirtimai (E, LP, krūmai), ganiava, šienavimas, mozaikiškumo palaikymas, pievų atkūrimas	Pastovus
	J3	Atrankiniai kirtimai (E, LP, krūmai), šienavimas, mozaikiškumo palaikymas	Pastovus
	J4	Atrankiniai kirtimai (E, LP, krūmai), ganiava, mozaikiškumo palaikymas	Pastovus
K	K1	Medžių ir krūmų kirtimas 2-5 m atstumu nuo lajos perimetro	Pastovus/laikinas
	K2	Medžių ir krūmų kirtimas 2-5 m atstumu nuo lajos perimetro	Pastovus/laikinas
L		Medžių ir krūmų kirtimas, ganiava, šienavimas arba, parko atkūrimo atveju, tvarkymas pagal parko tvarkymo planą	Pastovus/laikinas
M		Atrankiniai kirtimai, ganiava, šienavimas, mozaikiškumo palaikymas	Pastovus/laikinas

TINKAMIAUSIOS PRIEMONĖS BIOLOGINĖS ĮVAIROVĖS VERTYBĖMS IŠSAUGOTI

(pagal „KMB inventorizavimo metodiką“, 2002)

PAGRINDINIAI KERTINIŲ MIŠKO BUVEINIŲ TIPAI

A. SAUSI IR VIDUTINIO DRĖKINIMO SPYGLIUOČIŲ IR MIŠRŪS MIŠKAI

A.1. Eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis

Miškuose, kuriuose dauguma biologinės įvairovės vertybių susijusios su eglėmis, geriausias tvarkymo metodas – jokių ūkinių priemonių. Tuo atveju, kai pusiau natūralūs eglynai vystosi į pirmykščius miškus, galima iškirsti dalį jaunesnių beržų, siekiant suformuoti retmes. Miškuose, kuriuose dauguma biologinės įvairovės vertybių susijusios su lapuočiais, ir yra pavojus, kad eglių įsigalėjimas pradės neigiamai veikti šias vertybes, geriausia būtų iškirsti dalį eglių pomiškio ir/arba jaunesnių medžių, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas lapuočiams.

A.2. Pušynai ir mišrūs miškai su pušimis

Geriausias tvarkymo metodas – jokios ūkinės veiklos. Miškuose, kuriuose dauguma biologinės įvairovės vertybių susijusios su pušimis ir/arba lapuočiais medžiais, ir yra pavojus, kad eglių įsigalėjimas pradės kenkti šioms vertybėms, geriausia būtų iškirsti dalį eglių, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas pušims ir lapuočiams. Kai kurios pažaidos (pavyzdžiui, gaisrai) biologinėms vertybėms nekenkia. Kai kada gali būti reikalingi valdomi miško gaisrai. Sausuoliai ir medienos nuokritos turi būti paliekami buveinėje.

B. SAUSI IR VIDUTINIO DRĖKINIMO LAPUOČIŲ MIŠKAI

B.1. Plačialapių miškai

B.2. Kiti lapuočių miškai

Daugeliu atvejų geriausias tvarkymo metodas – jokių ūkinių priemonių, Tuo atveju, kai miškai kilę iš senovinio kultūrinio kraštovaizdžio, juose dažnai plinta eglės. Jeigu tai kelia pavojų su plačialapiais medžiais susijusioms biologinės įvairovės vertybėms, egles reikėtų iškirsti. Džiūstantys medžiai arba medienos liekanos neturėtų būti šalinamos, nebent tai reikalinga gyvulių ganymui.

C. ŠLAPIEJI MIŠKAI

C.1. Šlapieji juodalksnynai ir beržynai

Daugeliu atvejų geriausias tvarkymo metodas – jokių ūkinių priemonių. Siekiant išlaikyti šiose KMB drėgną mikroklimatą, būtina palikti 20–40 m apsauginę juostą, jeigu šalia plynai kertamas miškas. Jeigu prieš kurį laiką nusausintose buveinėse plinta eglės, ir tai kelia pavojų esančioms biologinėms vertybėms, geriausia būtų dalį eglių iškirsti. Šiuo atveju buveinėse turi būti nedaug su eglėmis susijusių biologinės įvairovės vertybių; taip pat būtina įsitikinti, kad taikomos tvarkymo priemonės ateityje bus palankios esančioms vertybėms. Džiūstantys medžiai ir medienos liekanos neturėtų būti pašalinamos iš buveinių. Kertinių miško buveinių sausinimas pražūtingas jų biologinės įvairovės vertybėms.

C.2. Šlapieji eglynai ir mišrūs miškai su eglėmis

Daugeliu atvejų geriausias tvarkymo būdas – jokių ūkinių priemonių. Jeigu šalia yra plynai kertamas miškas, reikėtų palikti 20–40 m apsaugos juostą, siekiant išlaikyti šiose KMB drėgną mikroklimatą. Džiūstantys medžiai ir medienos liekanos neturėtų būti pašalinamos iš buveinių. Kertinių miško buveinių sausinimas pražūtingas jų biologinės įvairovės vertybėms.

C.3. Pelkiniai pušynai ir beržynai

Daugeliu atvejų geriausias tvarkymo būdas – jokių ūkinių priemonių. Čia gana dažnai pasireiškia natūralūs pažeidžiantys veiksniai (gaisrai); jie šio tipo kertinėms miško buveinėms grėsmės nekelia. Kai kada tvarkant buveines gali būti reikalingi kontroliuojami miško gaisrai. Džiūstantys medžiai ir medienos liekanos neturėtų būti pašalinamos iš buveinių;

C.4. Šlapieji plačialapių miškai

Daugeliu atvejų geriausias tvarkymo būdas – jokių ūkinių priemonių. Siekiant išlaikyti šiose kertinėse miško buveinėse drėgną mikroklimatą, būtina palikti 20–40 m apsaugos juostą, jeigu šalia plynai kertamas miškas. Jeigu dėl ankstesnio nusausinimo buveinėse plinta eglės, ir tai kelia pavojų esančioms biologinėms vertybėms, geriausia būtų žiemą dalį eglių iškirsti. Šiuo atveju buveinėse turi būti nedaug su eglėmis susijusių biologinės įvairovės vertybių; taip pat būtina įsitikinti, kad tvarkomos priemonės ateityje bus palankios esančioms vertybėms. Džiūstantys medžiai ir medienos liekanos neturėtų būti pašalinamos iš buveinių.

KERTINĖS MIŠKO BUVEINĖS, SUSIJUSIOS SU KRAŠTOVAIZDŽIO ELEMENTAIS

D. VANDENS TELKINIŲ PAKRANČIŲ ŠLAITAI

D.1. Upės šlaitas

D.2. Ežero arba šlapynės šlaitas

D.3. Upelio šlaitas

Palankiausias tvarkymo būdas – jokios ūkinės veiklos. Siekiant išlaikyti drėgną mikroklimatą, aplink kertinę miško buveinę turėtų būti paliekama 20–40 m apsaugos zona, bent jau pietinėje plyno kirtimo pusėje.

E. LĖKŠTI VANDENS TELKINIŲ KRANTAI (UŽLIEJAMI MIŠKAI)

E.1. Upės salpa

E.2. Upelio salpa

E.3. Ežero krantas

Palankiausias tvarkymo būdas – jokios ūkinės veiklos. Sausinimas arba tėkmės reguliavimas neigiamai veikia ekosistemą. Jei dėl hidrologinio režimo reguliavimo buveinėse plinta eglės, ir tai kelia pavojų biologinės įvairovės vertybėms, geriausia būtų egles iškirsti. Šiuo atveju buveinėse turi būti nedaug su eglėmis susijusių biologinės įvairovės vertybių; taip pat būtina įsitikinti, kad taikomos tvarkymo priemonės ateityje bus palankios esančioms vertybėms. Be to, išlieka pavojus pažeisti kitų rūšių medžius ir dirvožemį. Nuolat čia augusių rūšių medžiai gali išlikti netgi nusausintose buveinėse, jeigu šio veiksnio poveikis nėra didelis, tačiau rūšių santykis gali pakisti. Siekiant išlaikyti drėgną mikroklimatą, aplink kertinę miško buveinę turėtų būti paliekama 20–40 m apsaugos zona, bent jau pietinėje plyno kirtimo pusėje.

F. KITOS VANDENS VEIKIAMOS KERTINĖS MIŠKO BUVEINĖS

F.1. Išdžiūstančio vandens telkinio krantas

F.2. Šaltiniuota vieta

Palankiausias tvarkymo būdas – jokios ūkinės veiklos. Siekiant išlaikyti drėgną mikroklimatą, aplink šio tipo kertines miško buveines turėtų būti paliekama 20–40 m apsaugos zona, jeigu šalia vykdomi plyni kirtimai. Netgi už kelių kilometrų nuo šaltiniuotos vietovės vykdoma sausinamoji melioracija gali būti pražūtinga biologinėms vertybėms. Jeigu šaltiniuota vieta vaizdinga arba yra kitaip naudojama, būtina įrengti medinį lieptelį, siekiant išvengti dirvožemio suardymo.

F.3. Karbonatingos žemapelkės arba drėgnos pievos pakraštys

Jeigu medžiai ir krūmai pradeda gožti buveines, juos galima pasirinktinai praretinti. Kad šlapiose karbonatingose pievose neįsiveistų krūmai, joms reikalingas vidutinio intensyvumo ganymas, taip pat labai padedantis atsigauti konkurencijai neatsparioms rūšims. Sausinimas pražūtingas šių buveinių biologinei įvairovei, todėl draudžiamas. Jeigu šalia vykdomi plynieji miško kirtimai – turėtų būti paliekama bent 20 m pločio apsaugos zona, siekiant išvengti hidrologinio režimo sutrikdymo.

F.4. Bebravietė

Geriausias tvarkymo būdas – nevykdyti jokios ūkinės veiklos. Bebrų užtvankos šiose KMB neturėtų būti ardomos.

G. NEDIDELĖS SALOS IR PUSIASALIAI VANDENS TELKINIUOSE BEI ŠLAPŽEMĖSE

Geriausias tvarkymo būdas – nevykdyti jokios veiklos. Šiose buveinėse nuolat pasireiškia gamtiniai pažeidžiantys veiksniai (gaisrai, vėjavartos ir kt.), gausu pereinamųjų zonų tarp skirtingų ekosistemų, todėl siekiant išsaugoti biologinę įvairovę, šių veiksnių įtaka turi išlikti nepakitusi.

H. STATŪS ŠLAITAI

H.1. Šlaitas

H.2. Raguva

Geriausias tvarkymo būdas – nevykdyti jokios ūkinės veiklos. Jeigu šiaurės ekspozicijos šlaito papėdėje plynai kertamas miškas, siekiant išlaikyti drėgną mikroklimatą aplink KMB turėtų būti paliekama 20–40 m pločio apsaugos zona.

KERTINĖS MIŠKO BUVEINĖS, SUSIJUSIOS SU PAŽAIDOMISIR MIŠKO SUKCESIJA

I. GAISRAVIETĖ

Tinkamiausia priemonė – nevykdyti jokios ūkinės veiklos. Bent iš dalies reikia leisti miškui atželti natūraliai, negalima šalinti džiūstančių medžių ar medžių liekanų. Kai kuriais atvejais šio tipo KMB gali natūraliai išnykti, galutinai suirus apdegusių medžių liekanoms.

J. MEDŽIAIS APAUGUSIOS NAUDOJAMOS ARBA APLEISTOS PIEVOS IR GANYKLOS

J.1. Seniai užžėlusi medžiais apaugusi pieva arba ganykla

J.2. Neseniai užžėlusi medžiais apaugusi pieva arba ganykla

J.3. Tebešienaujama medžiais apaugusi pieva

J.4. Tebeganoma medžiais apaugusi ganykla

Kadangi šios KMB kilusios iš buvusio žemės ūkio kraštovaizdžio, joms išlaikyti paprastai reikalinga ūkinė veikla. Norint išlaikyti šių KMB bioįvairovę reikia:

- šalinti plintančias eglės ir kai kuriuose lapuočius medžius;
- išlaikyti esamą medžių ir krūmų mozaiką; palaikyti neužžėlusias atviras vietas ir medžiais apaugusių pievų pakraščius;
- išsaugoti senus medžius ir senus krūmus;
- nešalinti iš buveinių džiūstančių medžių ir medžių liekanų;
- išlaikyti ganiavą ir šienavimą, kurie teigiamai veikia bioįvairovės išsaugojimą. Jei tebėra išlikusios rūšys, rodančios ilgą žolių dangos pastovumą, reikėtų įvertinti mišku apaugusios pievos atstatymo galimybes;
- atstatant pievą, nevartoti trąšų ir pesticidų.

K. MEDŽIAI MILŽINAI

K.1. Pavienis medis milžinas

K.2. Medžių milžinų grupė

Pavienis medis milžinas dažnai būna išaugęs atviroje vietoje, ir tiek pats medis, tiek ant jo gyvenančios specializuotosios rūšys reikalauja saulės atokaitos. Norint išsaugoti biologinę įvairovę, reikia aplink iškirsti kitus medžius ir krūmus, paliekant bent 2 m pločio tarpą nuo toliausiai iš medžio lajos išsišovusių šakų iki arčiausiai stovinčio medžio. Jei medžiai milžinai pradėjo augti tankiame miške, jį supančios aplinkos nereikėtų keisti. Netgi nuo žemės nereikėtų rinkti nukritusių šakų, išskyrus atvejus, kai medis auga prie kelio ar kai jos trukdo žemėnaudai. Tai netaikytina, jei pavieniai biologiškai seni medžiai auga tankiuose medynuose, kuriuose dominuoja eglė. Tokiuose medynuose būtina šalinti aplink ąžuolus augančias egles. Tai padės prailginti medžių gyvavimo trukmę.

L. SENAS PARKAS

Kadangi šio tipo buveinės sukurtos žmogaus, reikalingas šioks toks ūkinis įsikišimas. Senus medžius su plačiomis lajomis reikia saugoti nuo jaunų juos gožiančių medžių. Galimas saikingas ganymas ir šienavimas. Priešingai negu kitaip tvarkomuose parkuose, šio tipo buveinėse turi būti paliekama visa negyva mediena.

M. MIŠKO SALA DIRBAMUOSE LAUKUOSE

Tai dažniausiai išsibarstę nedideli miškeliai, kuriuose vyrauja įvairių rūšių medžiai, dažniausiai beržai arba pušys. Daugeliui tokių miškų būdingas pamiškės efektas, sukuriantis papildomas ekologines nišas įvairiems organizmams, daugiausiai vabzdžiams ir paukščiams. Šiuose miškuose dažnai buvo ar tebeganoma, taip pat pasirinktinai kertami medžiai. Kai kada šiose buveinėse nebuvo vykdoma jokia ūkinė veikla, todėl jose gali išlikti biologinės įvairovės vertybių, susijusių su senais medžiais, negyva mediena arba pamiškėmis.

7 PRIEDAS

Saugotinų nuo apaugimo sumedėjusia augalija miško pelkių žiniaraštis

Saugotinų nuo apaugimo sumedėjusia augalija miško pelkių žiniaraštis

Kv.	Skl. Nr.	Plo-tas, ha	Ard.	Rūšinė sudėtis	Kil-mė	Am-žius	Auk-štis, m	Skers-muo, cm	Skal-su-mas	Au-ga-vietė	Boni-te-tas	Tūris, m3/ha	Projektuojama ūkinė priemonė / 50 maketas
Pakruojo regioninis padalinys													
04 Gedžiūnų girininkija													
79													
	22	0,8		Pelkė						Pc			Saug.nuo apaug
155													
	7	0,5		Pelkė						Pd			Saug.nuo apaug
171													
	10	2,8		Pelkė						Pd			Saug.nuo apaug
	14	0,7		Pelkė						Pd			Saug.nuo apaug
	16	26,8		Pelkė						Pd			Saug.nuo apaug
	24	3,1		Pelkė						Pd			Saug.nuo apaug
172													
	12	0,3		Pelkė						Pd			Saug.nuo apaug
	13	2,1		Pelkė						Pd			Saug.nuo apaug
	19	0,6		Pelkė						Pd			Saug.nuo apaug
	24	0,7		Pelkė						Pd			Saug.nuo apaug
	32	11,6		Pelkė						Pd			Saug.nuo apaug
	36	1,2		Pelkė						Pd			Saug.nuo apaug
07 Rozalimo girininkija													
16													
	4	0,4		Pelkė						Pc			Saug.nuo apaug
	5	0,1		Pelkė						Pc			Saug.nuo apaug
	6	0,4		Pelkė						Pc			Saug.nuo apaug
	7	0,8		Pelkė						Pc			Saug.nuo apaug
	8	0,2		Pelkė						Pc			Saug.nuo apaug
	22	0,1		Pelkė						Pc			Saug.nuo apaug
Plotas iš viso: 53,2													

8 PRIEDAS

Saugotinų nuo apaugimo sumedėjusia augalija miško laukymių žiniaraštis

Saugotinų nuo apaugimo sumedėjusia augalija miško laukymių žiniaraštis

Kv.	Skl. Nr.	Plo-tas, ha	Ard.	Rūšinė sudėtis	Kil-mė	Am-žius	Auk-štis, m	Skers-muo, cm	Skal-su-mas	Au-ga-vietė	Boni-te-tas	Tūris, m3/ha	Projektuojama ūkinė priemonė / Europos Bendrijos svarbos natūrali buveinė
Pakruojo regioninis padalinys													
02 Linkuvos girininkija													
109													
	32	0,4	9	Miško laukymė 5E3L2Ą		60	24	24		Lds		50	Saug.nuo apaug
149													
	15	0,4		Miško laukymė						Ncs			Saug.nuo apaug
151													
	28	1		Miško laukymė						Lds			Saug.nuo apaug
166													
	6	0,8	9	Miško laukymė 8B2Bt		20	12	12		Lcp		5	Saug.nuo apaug
	11	0,6		Miško laukymė						Ncp			Saug.nuo apaug
03 Sukmedžio girininkija													
68													
	4	1,4		Miško laukymė						Lds			Saug.nuo apaug
107													
	6	0,4		Miško laukymė						Lds			Saug.nuo apaug
111													
	2	2		Miško laukymė						Uds			Saug.nuo apaug
04 Gedžiūnų girininkija													
3													
	12	0,4		Miško laukymė						Nds			Saug.nuo apaug
22													
	13	1,5		Miško laukymė						Uds			Saug.nuo apaug
57													
	7	1,4	9	Miško laukymė 7E1Ą1U1J	K	35	14	16		Uds		20	Saug.nuo apaug / 6450 Aliuvinės pievos
	29	0,9	9	Miško laukymė 7E1Ą1U1J	K	35	14	16		Uds		20	Saug.nuo apaug / 6450 Aliuvinės pievos
65													
	12	0,4		Miško laukymė						Nds			Saug.nuo apaug
68													
	13	2,7		Miško laukymė						Nds			Saug.nuo apaug
82													
	6	1,9		Miško laukymė						Lds			Saug.nuo apaug
	8	0,5		Miško laukymė						Lds			Saug.nuo apaug
	9	3,8		Miško laukymė						Lds			Saug.nuo apaug
	10	6,8		Miško laukymė						Lds			Saug.nuo apaug
86													
	28	0,7		Miško laukymė						Lds			Saug.nuo apaug

Saugotinų nuo apaugimo sumedėjusia augalija miško laukymių žiniaraštis

Kv.	Skl. Nr.	Plo-tas, ha	Ard.	Rūšinė sudėtis	Kil-mė	Am-žius	Auk-štis, m	Skers-muo, cm	Skal-su-mas	Au-ga-vietė	Boni-te-tas	Tūris, m3/ha	Projektuojama ūkinė priemonė / Europos Bendrijos svarbos natūrali buveinė
05 Pakruojo girininkija													
39													
	17	1,6		Miško laukymė						Lds			Saug.nuo apaug
43													
	14	4	9	Miško laukymė 5B2J1B1Gl1Ą		40	16	16		Lds		10	Saug.nuo apaug
48													
	2	0,4	9	Miško laukymė 10P		120	26	40		Ncl		5	Saug.nuo apaug
Plotas iš viso: 34													

9 PRIEDAS

Miško sklypų su pavieniais ekologiškai vertingais medžiais (senmedžiais) žiniaraštis

Miško sklypų su pavieniais senmedžiais žiniaraštis

Kvartalas	Sklypas	Pavienio senmedžio rūšis (amžius metais)
Linkuvos girininkija		
14	15	Ą(150)
14	17	Ą(150)
15	1	Ą(180)
15	11	L(110)
16	14	Ą(130)
16	20	Ą(180)
40	1	U(100)
59	6	U(100)
64	5	U(110)
68	6	L(100); Ą(130)
68	11	Ą(130)
104	19	Ą(780)
108	18	U(110)
109	14	U(105)
117	2	U(100)
123	14	U(100)
124	6	Ą(200)
124	30	Ą(150)
124	32	Ą(200)
126	13	Ą(130)
126	14	Ą(160)
137	7	Ą(200)
137	14	Ą(130)
138	6	U(100)
138	8	U(100)
142	8	Ą(200)
143	8	Ą(150)
143	18	Ą(150)
150	3	Ą(150)
150	9	Ą(150)
150	16	Ą(150)
151	6	Ą(150)
165	12	U(100)
Iš viso:	***33***	
Sukmedžio girininkija		
16	4	Ą(130)
21	8	Ą(130)
29	10	Ą(130)
30	10	Ą(130)
31	9	Ą(130)
36	1	J(100)
36	3	Ą(180)
37	14	U(110)
45	15	Ą(130)
46	13	Ą(160)
51	10	Ą(130)
56	1	Ą(130)
61	3	U(100)
61	8	Ą(130)
72	26	Ą(130)
75	14	Ą(130)
77	11	Ą(170)
Iš viso:	***17***	
Gedžiūnų girininkija		
9	15	Ą(150)
9	19	Ą(150)

Kvartalas	Sklypas	Pavienio senmedžio rūšis (amžius metais)
16	2	U(100)
16	11	U(100)
16	17	K(100)
16	25	K(100)
20	10	U(100); K(100)
20	12	Ą(150)
21	3	U(120)
21	4	U(100)
21	13	U(120)
23	9	K(100)
25	1	Ą(150)
26	2	Ą(150)
28	4	Ą(140)
28	9	K(100)
29	5	Ą(140)
29	9	Ą(150)
29	11	K(100); U(100)
29	14	K(100)
29	17	Ą(150)
32	9	Ą(140)
33	3	Ą(150)
34	19	Ą(150)
34	21	Ą(150)
35	6	Ą(150)
36	4	K(100)
41	19	Ą(150)
41	29	U(100)
46	3	Ą(150)
47	6	Ą(150)
48	2	Ą(130)
48	4	Ą(140)
48	9	Ą(150)
49	2	Ą(140)
49	3	U(100); K(100)
57	3	Ą(150)
60	6	U(100)
61	2	Ą(150)
61	4	Ą(150)
61	7	K(100)
61	15	Ą(150)
62	8	Ą(150)
63	3	K(90)
63	13	Ą(140)
63	3	K(100)
65	15	Ą(180)
66	4	Ą(180)
67	11	Ą(200)
73	14	U(100)
74	9	U(100)
74	13	U(100)
Iš viso:	***52***	
Pakruojo girininkija		
1	12	Ą(130)
2	8	Ą(130)
3	2	Ą(130)
3	4	Ą(130)
3	12	Ą(130)
4	5	Ą(130)
4	8	Ą(140)

Kvartalas	Sklypas	Pavienio senmedžio rūšis (amžius metais)
5	8	U(100)
5	26	K(90)
5	30	Ą(150)
6	1	L(130)
7	5	Ą(130)
9	3	Ą(140)
10	3	Ą(140)
10	7	Ą(130)
13	6	Ą(140)
13	8	Ą(150)
14	1	Ą(160)
16	2	Ą(130)
16	6	Ą(130)
16	8	Ą(130)
16	14	Ą(160)
17	12	U(115)
18	10	Ą(150)
19	12	Ą(130)
19	15	U(100)
19	17	U(100)
19	23	Ą(130)
19	30	Ą(150)
19	33	U(105)
20	7	Ą(130)
20	8	Ą(130)
20	18	Ą(130)
22	2	Ą(130)
22	9	U(100)
22	10	Ą(130)
23	4	Ą(130)
23	18	Ą(160)
23	19	Ą(130)
23	28	U(100)
24	2	Ą(130)
29	25	Ą(140)
30	15	Ą(130)
32	11	U(120)
32	16	Ą(130)
32	19	Ą(130)
33	1	Ą(130)
35	15	Ą(140)
36	1	K(105)
36	6	U(100); K(100)
37	21	Ą(140)
41	5	Ą(130)
41	7	Ą(130)
43	11	Ą(140)
50	5	K(95)
55	2	Ą(130)
56	2	Ą(130)
63	4	Ą(130)
63	6	Ą(130)
67	3	Ą(130)
67	6	Ą(130)
76	5	Ą(130)
79	24	Ą(150)
80	12	Ą(130)
84	1	Ą(130)
86	8	K(90)

Kvartalas	Sklypas	Pavienio senmedžio rūšis (amžius metais)
86	9	U(105); K(105)
90	1	Ą(130)
91	3	Ą(130)
91	15	U(100); Ą(130)
93	5	Ą(140)
96	21	J(105)
97	14	Ą(130)
99	3	J(110)
99	11	Ą(130); U(100)
99	13	Ą(130)
100	2	U(100)
101	14	Ą(130)
102	16	Ą(130)
103	2	Ą(130)
103	3	Ą(130)
103	8	U(105); Ą(130)
103	9	Ą(130)
104	11	Ą(130)
104	12	Ą(130)
104	23	Ą(130)
104	25	Ą(130)
Iš viso:	***87***	
Klovainių girininkija		
44	20	Ą(150)
46	5	E(120)
48	18	U(105)
57	8	Ą(140)
80	3	Ą(150)
84	3	Ą(150)
92	3	Ą(150)
100	6	U(100)
103	16	Ą(140)
105	25	Ą(160)
106	22	E(130)
107	23	Ą(150)
107	27	Ą(180)
107	37	Ą(180)
110	11	U(110)
110	18	U(110)
113	6	Ą(140)
120	22	Ą(150)
121	4	Ą(140)
122	7	U(100)
138	3	U(100)
143	9	U(100)
143	25	E(130)
147	9	U(110)
148	2	Ą(130)
152	22	Ą(130)
153	6	Ą(130)
155	14	U(100); J(100)
Iš viso:	***28***	
Rozalimo girininkija		
3	4	U(110)
5	4	U(100)
7	1	Ą(130)
8	6	U(110)
9	2	Ą(130)
11	4	U(130)

Kvartalas	Sklypas	Pavienio senmedžio rūšis (amžius metais)
11	5	Ą(140)
11	8	U(100)
11	11	Ą(160)
11	12	U(120)
12	3	U(130)
12	8	K(110)
12	11	U(110)
12	15	U(100)
13	1	U(100)
13	11	U(110)
14	1	Ą(140)
14	3	Ą(140)
14	9	Ą(140)
14	10	Ą(130)
14	13	E(120)
15	3	U(120)
16	9	Ą(130)
16	10	Ą(130)
18	3	Ą(150)
18	4	U(150)
18	7	U(120)
18	8	K(140)
19	4	Ą(150)
19	9	U(100)
20	3	Ą(150)
20	4	Ą(150)
20	5	Ą(150)
21	1	Ą(150)
21	2	Ą(150)
21	4	U(100)
22	5	K(100)
22	9	U(100)
22	18	U(110); K(110)
23	4	K(90)
24	12	U(110)
24	13	E(120)
25	9	U(110); Ą(140)
25	15	Ą(140)
28	1	U(140)
28	12	Ą(140)
30	5	U(105)
30	8	P(200)
30	9	P(200); Ą(200)
30	13	U(105)
32	10	U(110)
32	12	U(130)
32	21	E(150)
33	10	Ą(150)
34	19	Ą(160)
35	2	U(130)
35	3	U(130)
35	12	Ą(160)
35	18	Ą(140); K(90)
36	2	U(100)
36	6	K(130)
36	7	U(100)
37	2	G(110)
37	6	J(100)
38	1	U(100)

Kvartalas	Sklypas	Pavienio senmedžio rūšis (amžius metais)
38	3	U(110)
38	17	Ą(160)
40	13	Ą(180)
40	15	Ą(180)
41	12	Ą(140)
42	3	Ą(160)
42	7	U(100)
42	15	U(100)
43	1	U(110)
44	4	U(100)
44	10	Ą(160)
44	19	U(150); Ą(150)
44	27	U(105)
45	1	U(110)
45	2	U(110)
45	9	U(100); K(100)
46	4	U(100)
46	10	U(100)
46	11	U(100)
46	16	Ą(140)
47	11	L(110)
48	1	U(100)
48	2	U(120)
48	10	U(110); Ą(130)
51	8	U(120)
52	4	U(110)
71	7	U(115)
74	3	U(110)
74	5	K(120)
74	17	K(120)
109	3	Ą(150)
110	2	U(110)
110	13	U(110)
110	16	Ą(160); U(110)
110	19	Ą(140)
112	7	Ą(130); U(100)
112	12	Ą(140)
112	14	U(100)
113	10	U(100)
114	7	U(130)
115	7	K(100)
115	11	U(110)
116	2	U(100)
116	4	Ą(130)
116	8	Ą(140); U(120)
116	11	U(100)
116	13	Ą(160); U(100)
117	1	U(100)
117	6	U(100)
117	11	U(100)
117	14	Ą(130)
118	2	P(150)
118	13	K(100)
118	22	K(90)
118	29	E(120)
121	26	U(110)
123	20	U(110)
125	2	K(95); Ą(140); U(120)
125	4	K(90)

Kvartalas	Sklypas	Pavienio senmedžio rūšis (amžius metais)
127	11	E(130)
130	14	U(130)
131	10	E(140); U(140)
132	4	Ą(160); P(160)
132	21	U(120); E(120)
135	5	E(140)
135	9	J(100)
135	12	P(150)
137	13	P(160)
138	1	U(100)
140	7	K(100)
221	3	U(110)
222	9	U(130)
222	16	K(130); L(100); E(130)
223	2	E(120)
223	16	J(100)
224	2	E(130)
225	16	U(100)
225	18	U(100)
226	2	U(100)
227	1	Ą(160)
227	4	U(110)
227	7	U(110)
228	18	U(100)
230	3	U(100)
230	4	Ą(130)
230	6	E(120); U(120)
230	7	E(130)
230	10	U(100)
231	2	U(110)
232	29	U(160)
232	39	Ą(150)
233	16	U(120)
234	5	Ą(140)
237	7	K(100)
237	12	U(100)
237	30	U(100)
Iš viso:	***161***	
IŠ VISO:	**378**	

10 PRIEDAS

Gedžiūnų miško biosferos poligone esančių mažųjų erelių rėksnių lizdaviečių ir jų apsaugos zonų išdėstymo schemos regioninio padalinio administruojamuose valstybinės reikšmės miškuose

GEDŽIŪNŲ GIRININKIJA

GEDŽIŪNŲ MIŠKO BIOSFEROS POLIGONE ESANČIŲ MAŽOJO ERELIO RĖKSNIO LIZDAVIEČIŲ IR JŲ APSAUGOS ZONŲ LOKALIZACIJA

M 1 : 25 000

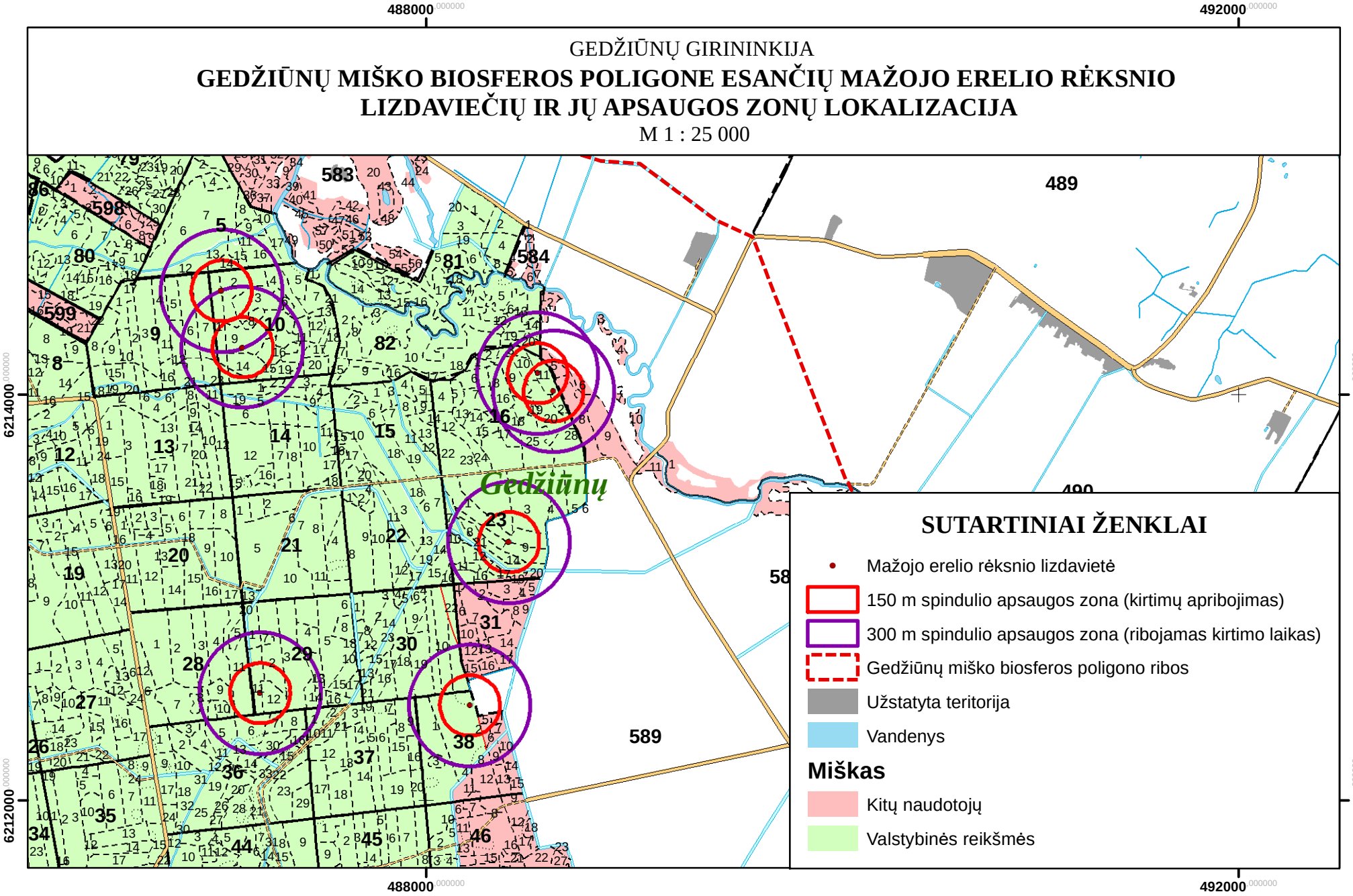

GEDŽIŪNŲ GIRININKIJA

GEDŽIŪNŲ MIŠKO BIOSFEROS POLIGONE ESANČIŲ MAŽOJO ERELIO RĖKSNIO LIZDAVIEČIŲ IR JŲ APSAUGOS ZONŲ LOKALIZACIJA

M 1 : 25 000

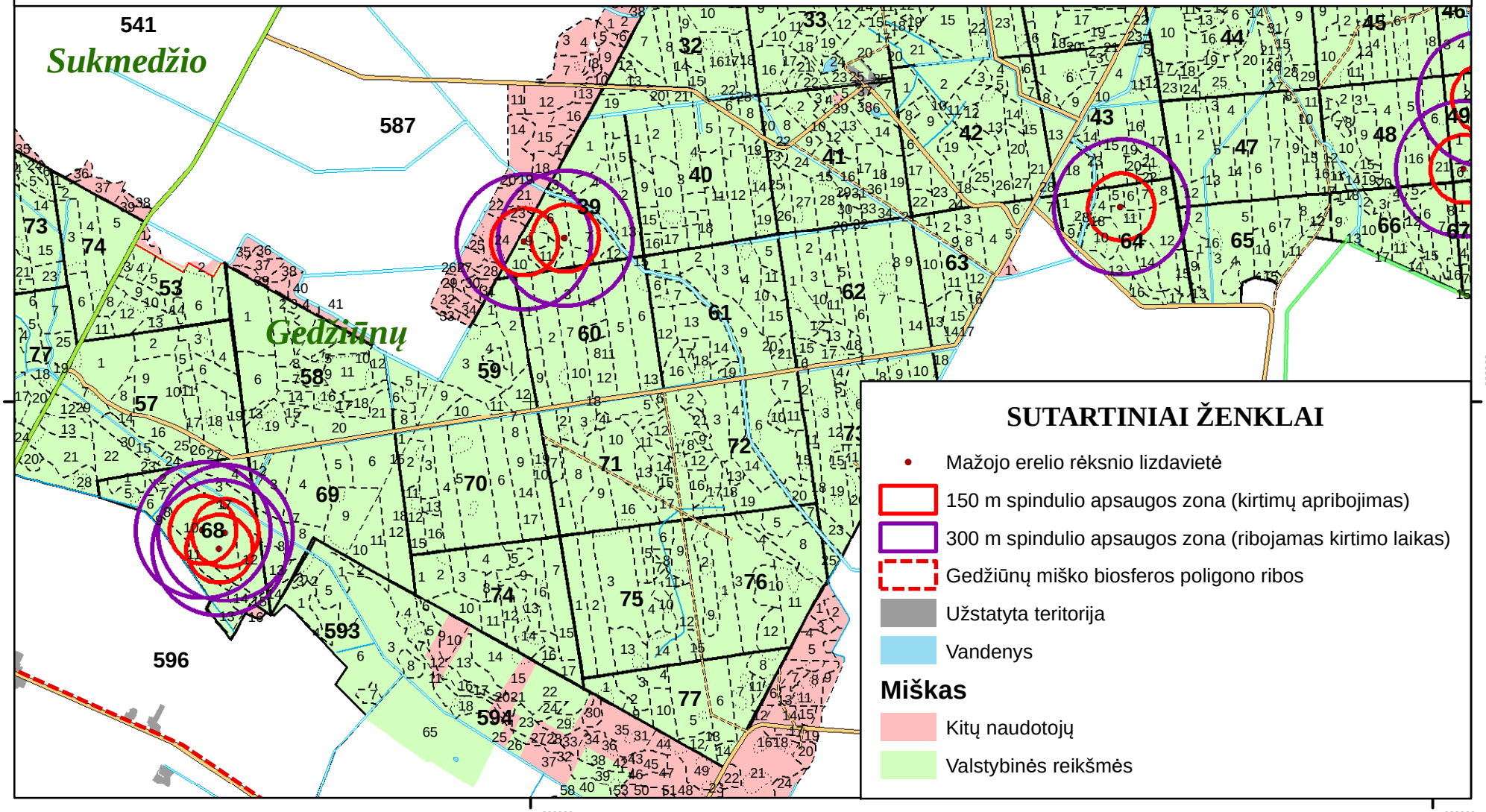

PAKRUOJO - GEDŽIŪNŲ GIRININKIJA

GEDŽIŪNŲ MIŠKO BIOSFEROS POLIGONE ESANČIŲ MAŽOJO ERELIO RĖKSNIO LIZDAVIEČIŲ IR JŲ APSAUGOS ZONŲ LOKALIZACIJA

M 1 : 25 000

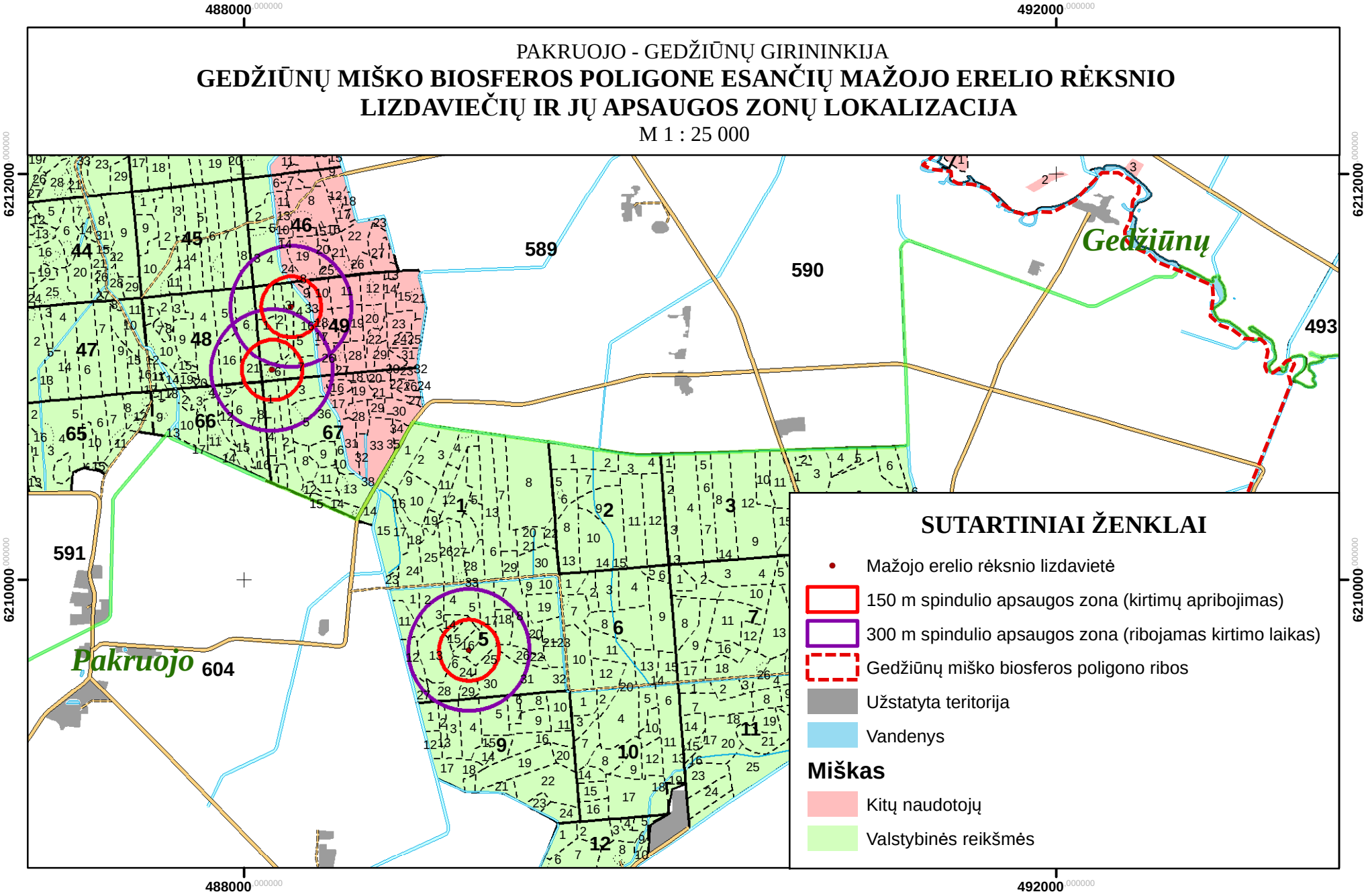

PAKRUOJO GIRININKIJA

GEDŽIŪNŲ MIŠKO BIOSFEROS POLIGONE ESANČIŲ MAŽOJO ERELIO RĖKSNIO LIZDAVIEČIŲ IR JŲ APSAUGOS ZONŲ LOKALIZACIJA

M 1 : 25 000

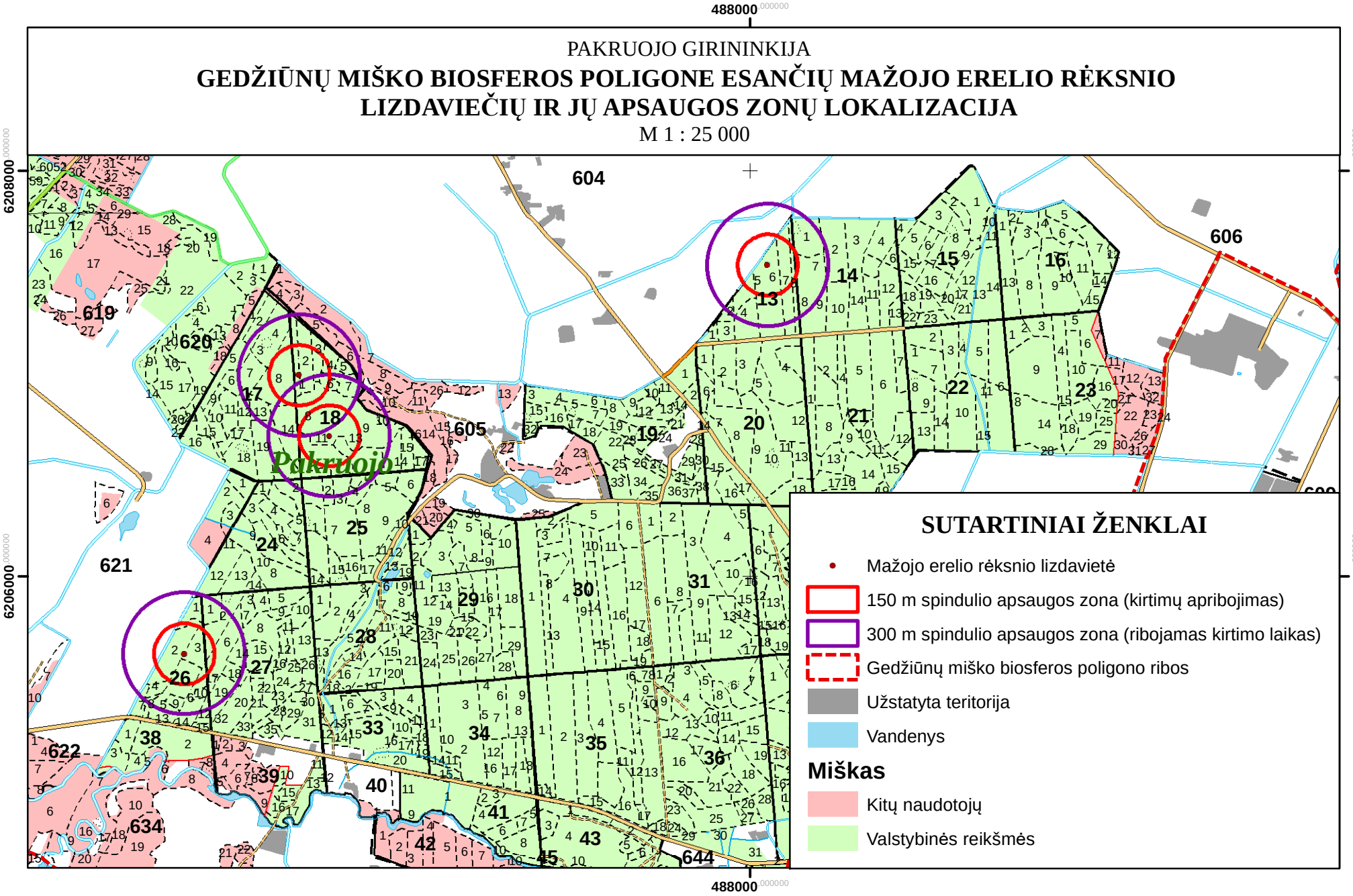

SUKMEDŽIO GIRININKIJA

GEDŽIŪNŲ MIŠKO BIOSFEROS POLIGONE ESANČIŲ MAŽOJO ERELIO RĖKSNIO LIZDAVIEČIŲ IR JŲ APSAUGOS ZONŲ LOKALIZACIJA

M 1 : 25 000

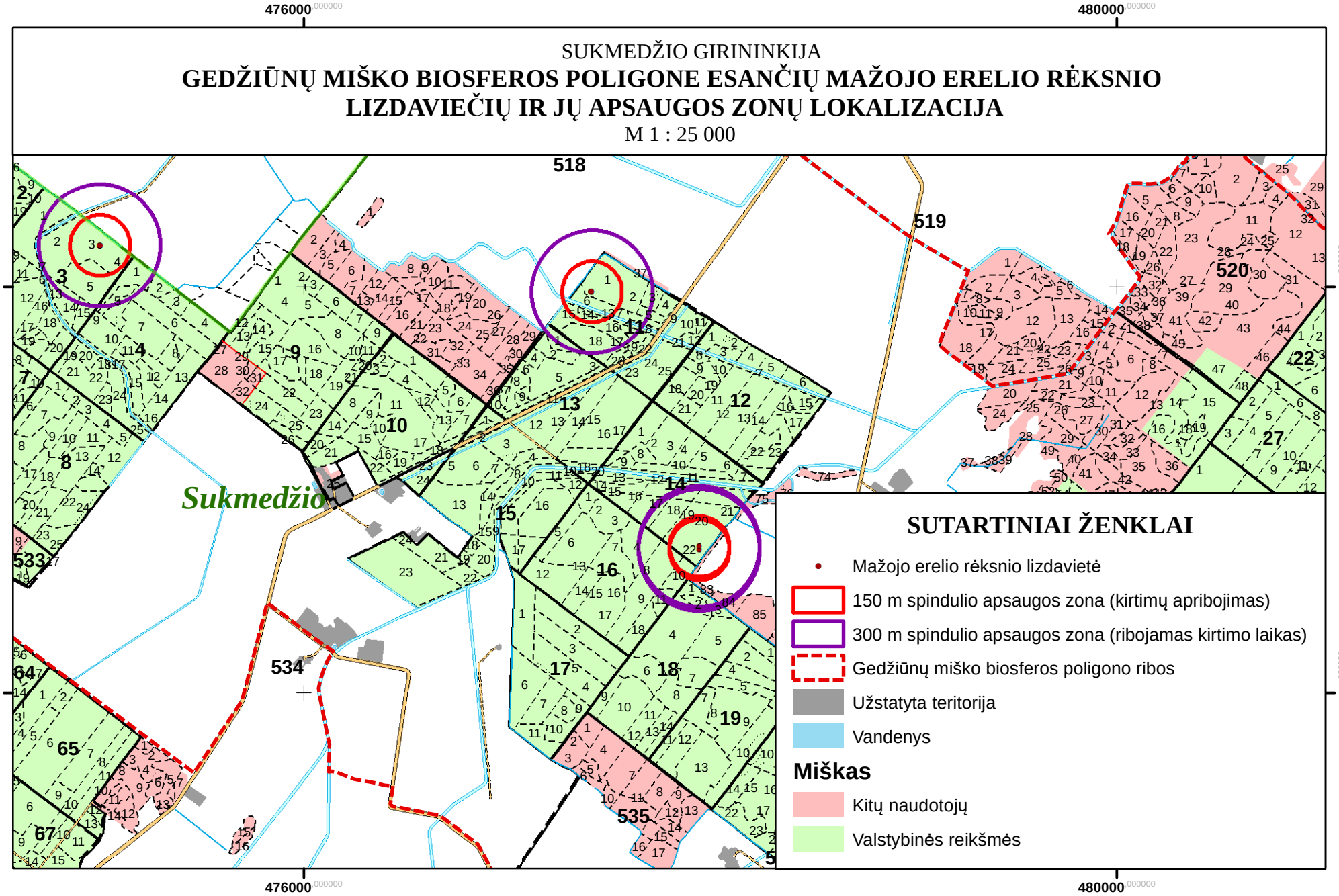

SUKMEDŽIO GIRININKIJA

GEDŽIŪNŲ MIŠKO BIOSFEROS POLIGONE ESANČIŲ MAŽOJO ERELIO RĖKSNIO LIZDAVIEČIŲ IR JŲ APSAUGOS ZONŲ LOKALIZACIJA

M 1 : 25 000

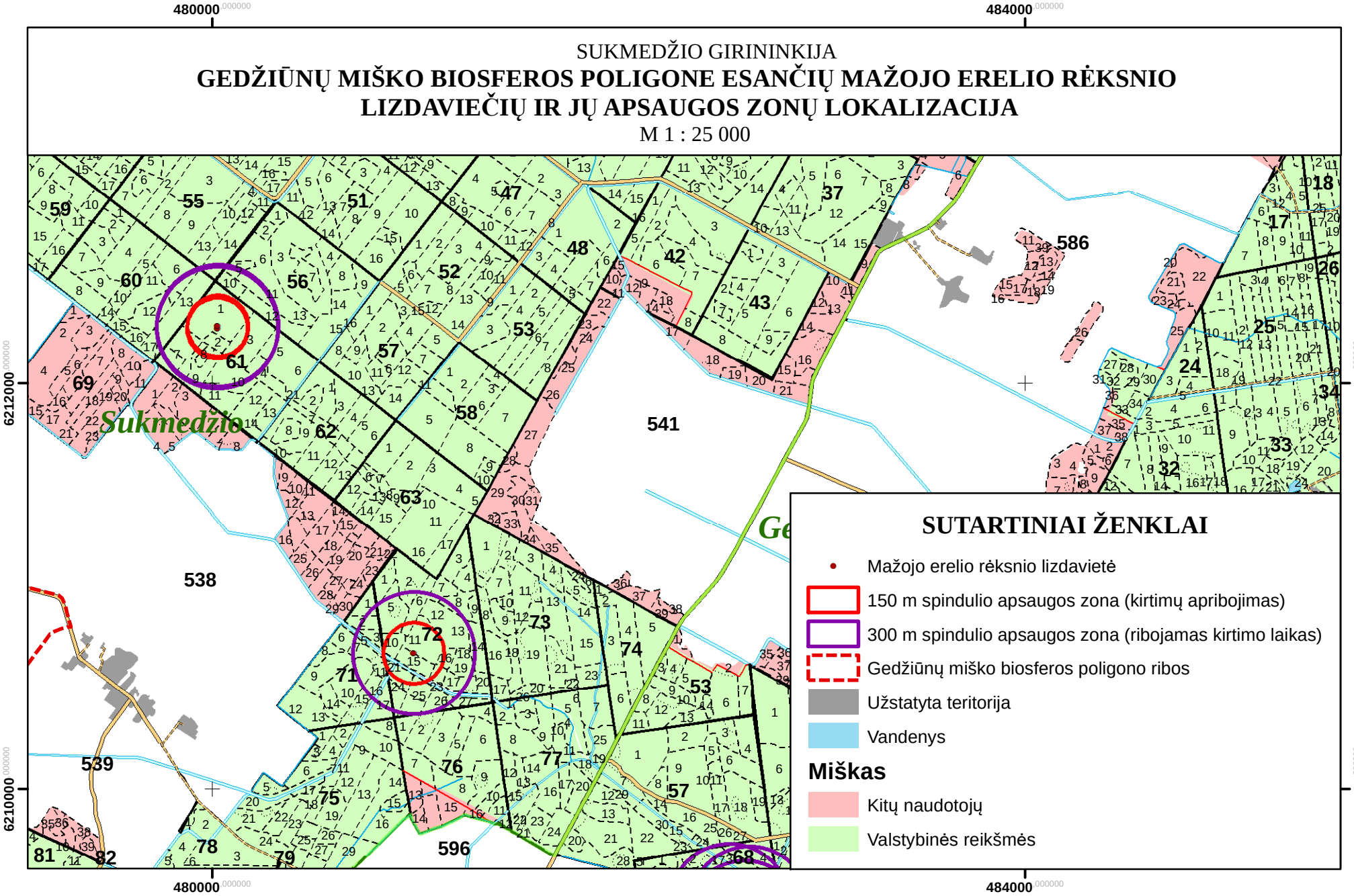

SUKMEDŽIO - GEDŽIŪNŲ GIRININKIJA

GEDŽIŪNŲ MIŠKO BIOSFEROS POLIGONE ESANČIŲ MAŽOJO ERELIO RĖKSNIO LIZDAVIEČIŲ IR JŲ APSAUGOS ZONŲ LOKALIZACIJA

M 1 : 25 000

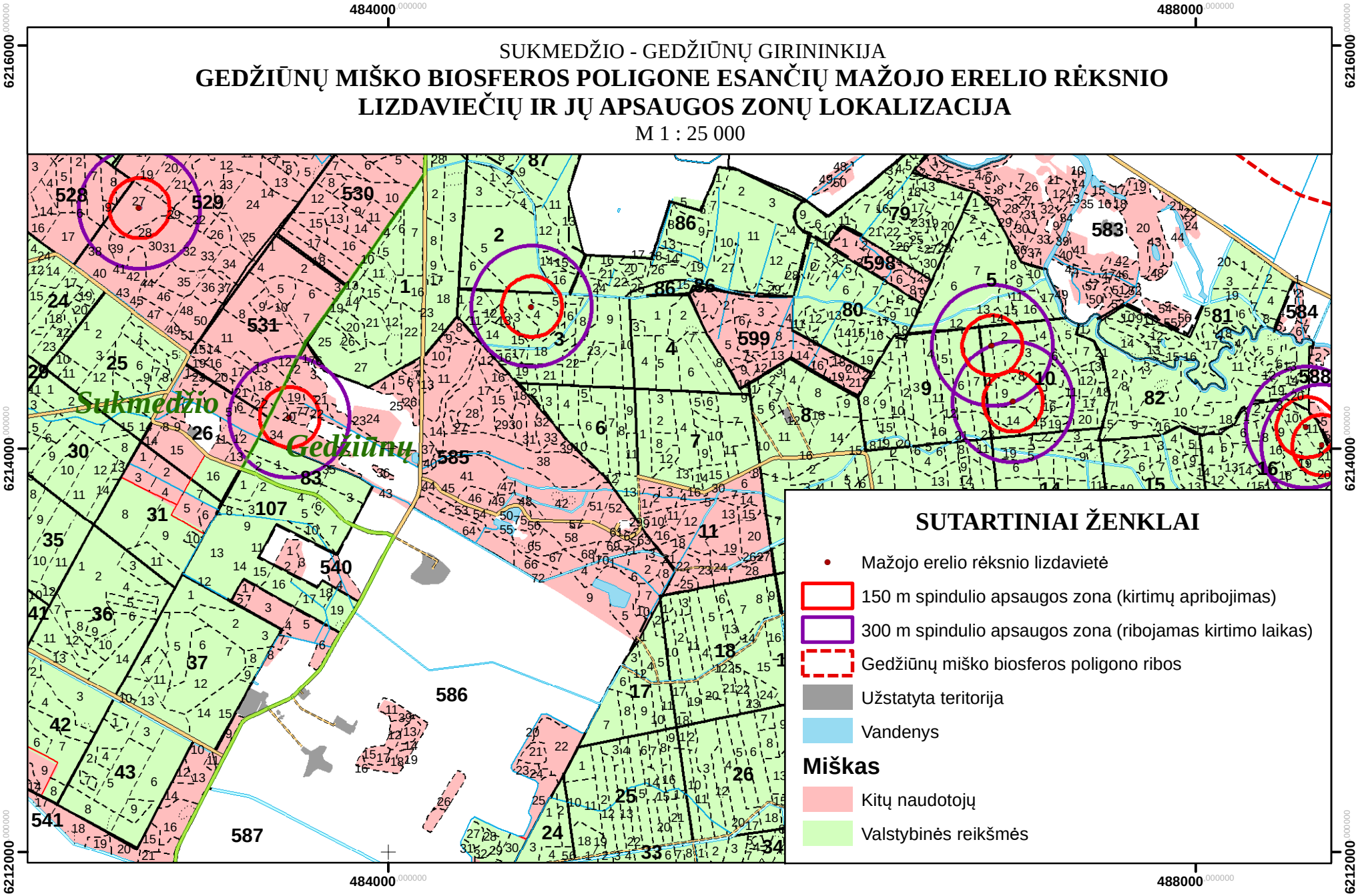

11 PRIEDAS

Gamtotvarkos plane numatytų tvarkymo plotų lokalizacija regioninio padalinio administruojamuose valstybinės reikšmės miškuose

GEDŽIŪNŲ GIRININKIJA

ŪKINIŲ PRIEMONIŲ PLANAS GEDŽIŪNŲ MIŠKO BIOSFEROS POLIGONE

M 1 : 10 000

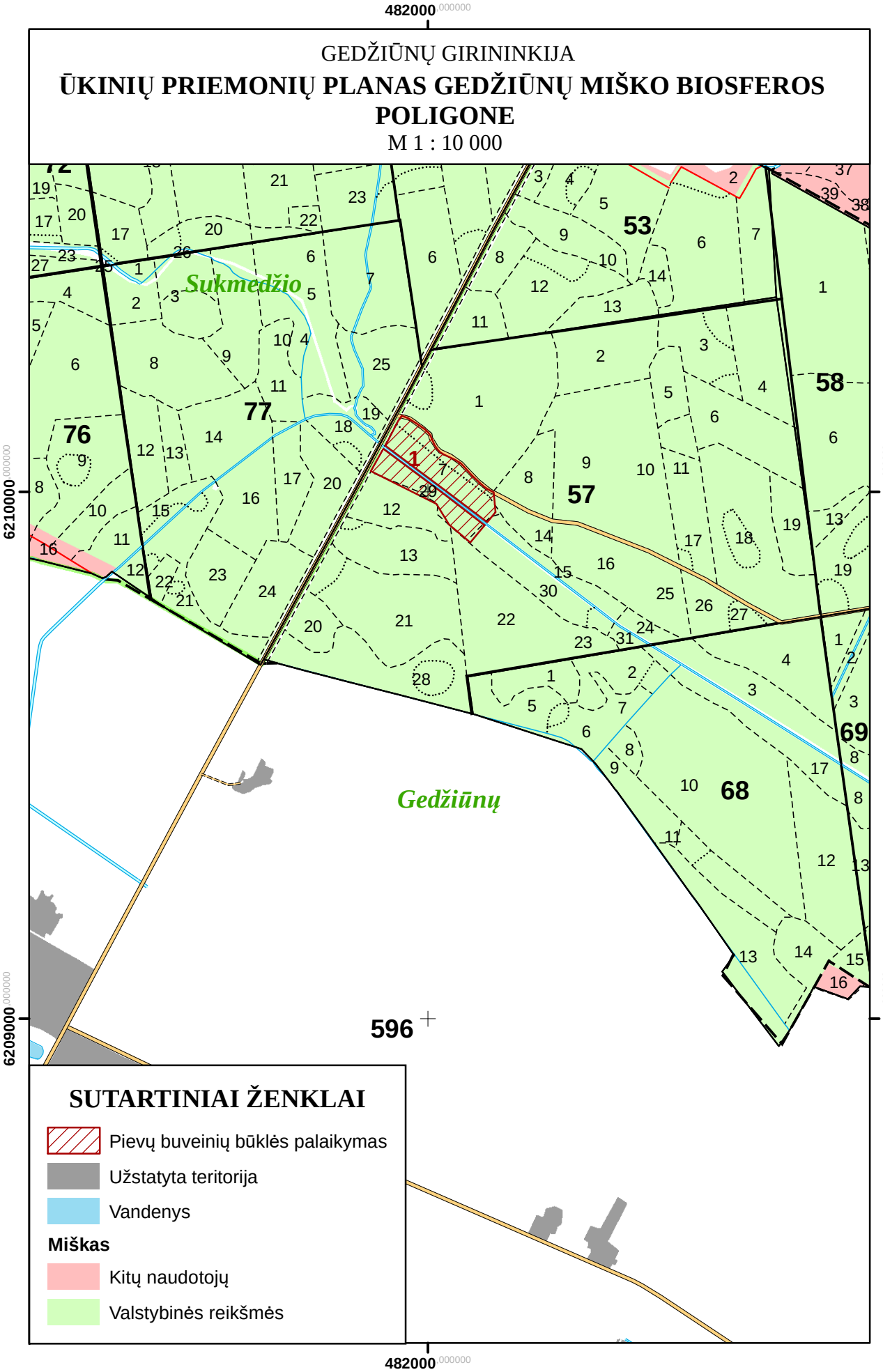

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Pievų buveinių būklės palaikymas
- Užstatyta teritorija
- Vandenys

Miškas

- Kitų naudotojų
- Valstybinės reikšmės

PAKRUOJO GIRININKIJA

ŪKINIŲ PRIEMONIŲ PLANAS GEDŽIŪNŲ MIŠKO BIOSFEROS POLIGONE

M 1 : 10 000

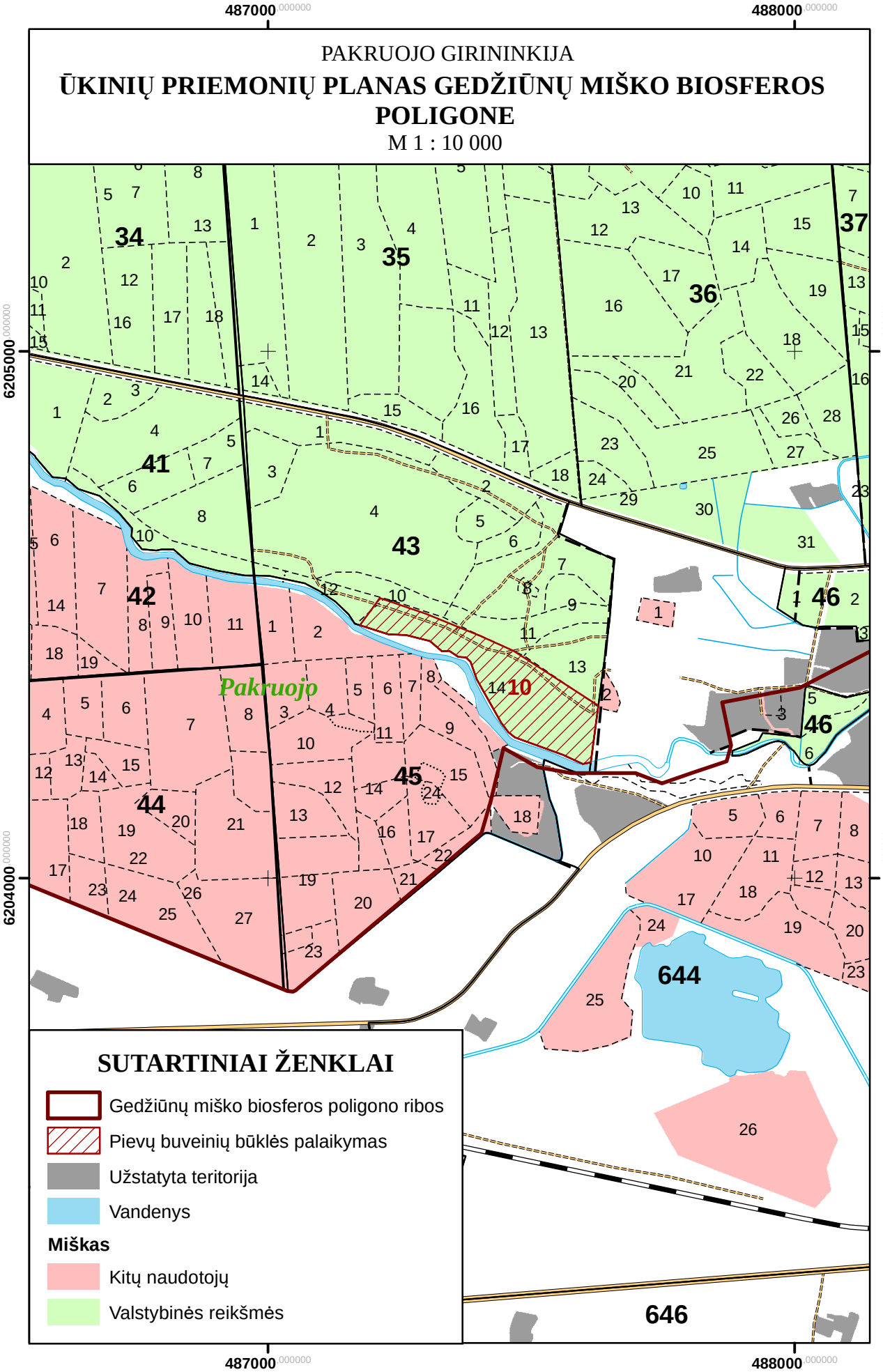

PAKRUOJO GIRININKIJA

INFORMACINIO STENDO ĮRENGIMO VIETA GEDŽIŪNŲ MIŠKO BIOSFEROS POLIGONO VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE

M 1 : 10 000

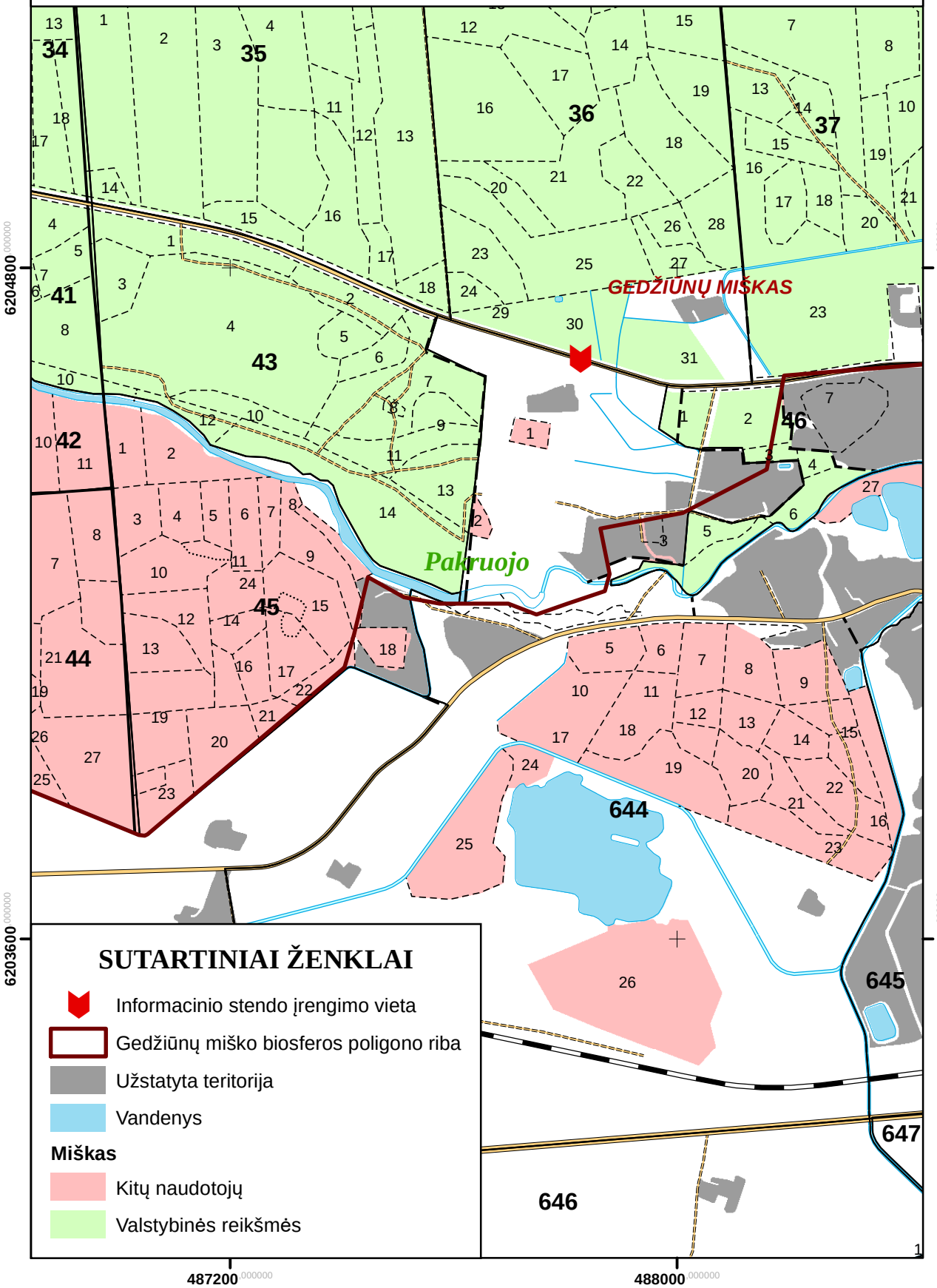

SUKMEDŽIO GIRININKIJA

INFORMACINIO STENDO ĮRENGIMO VIETA GEDŽIŪNŲ MIŠKO BIOSFEROS POLIGONO VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKUOSE

M 1 : 10 000

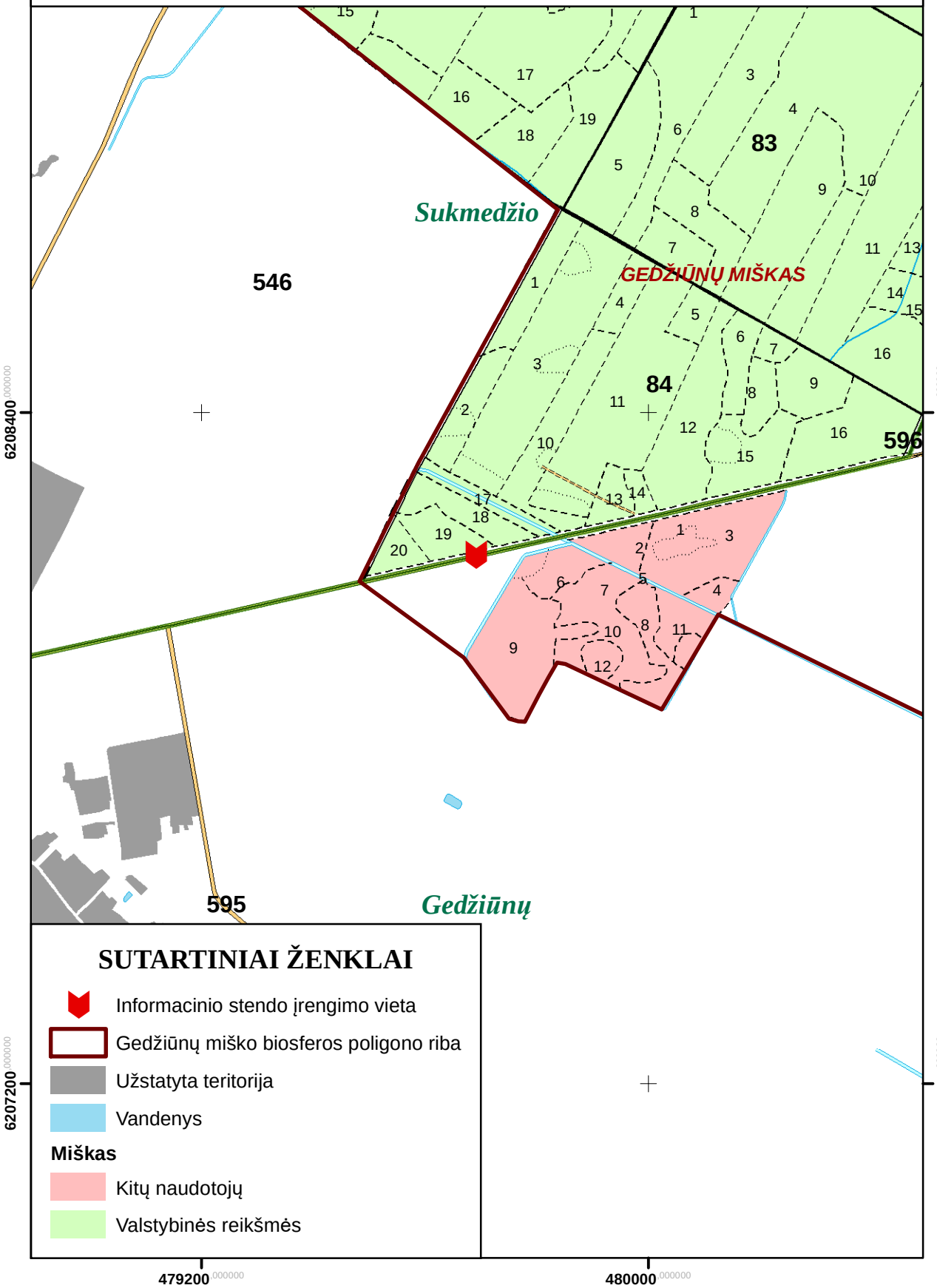

12 PRIEDAS

„NATURA 2000“ tinklo teritorijų, kurioms yra parengtas gamtotvarkos planas, Europinės svarbos gamtinių buveinių lokalizacija regioninio padalinio administruojamuose valstybinės reikšmės miškuose

GEDŽIŪNŲ - PAKRUOJO GIRININKIJA

GEDŽIŪNŲ MIŠKO BIOSFEROS POLIGONE ESANČIŲ EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA

M 1 : 30 000

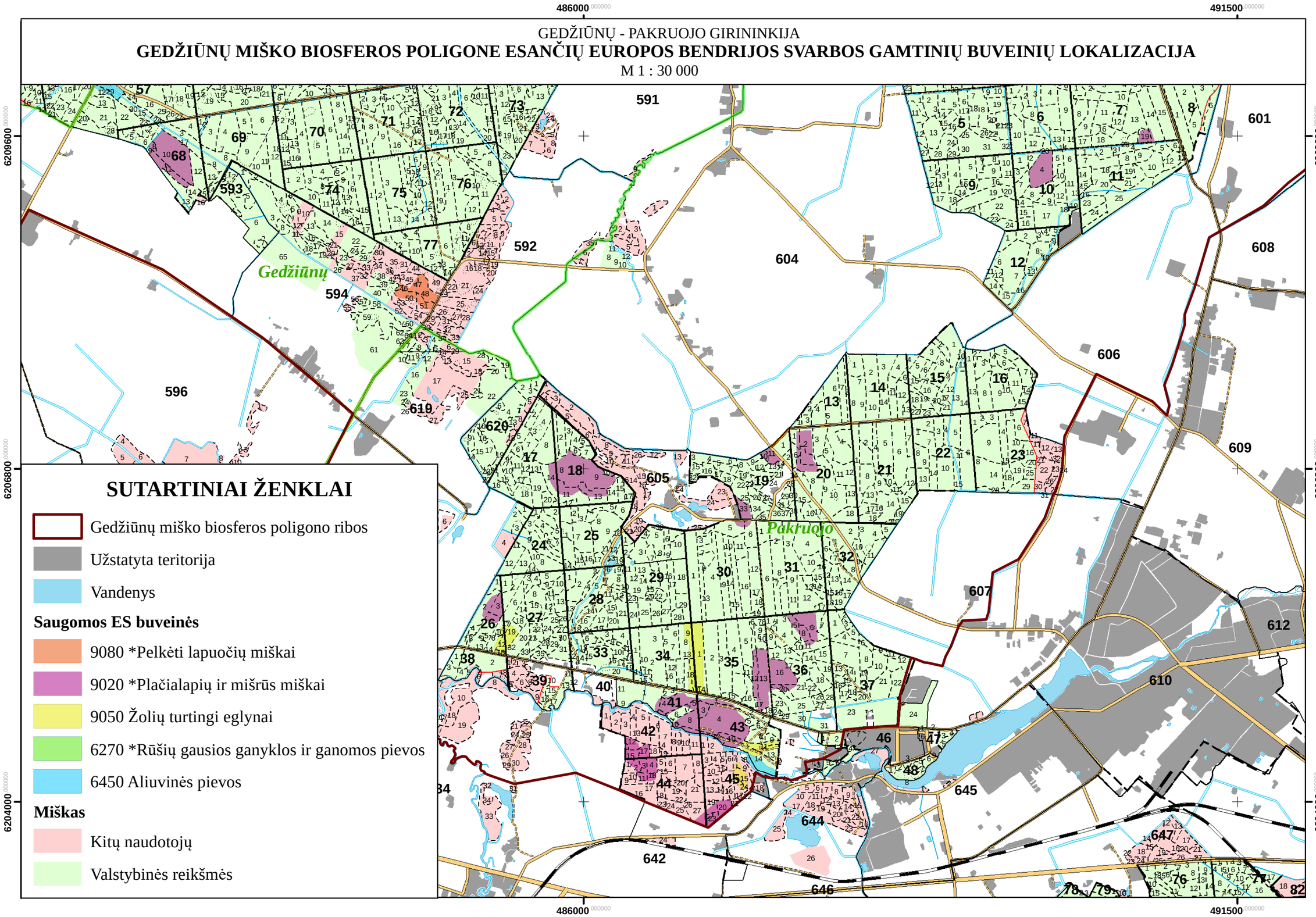

SUKMEDŽIO GIRININKIJA

GEDŽIŪNŲ MIŠKO BIOSFEROS POLIGONE ESANČIŲ EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA

M 1 : 30 000

475000 480500

6215200 6212400

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Gedžiūnų miško biosferos poligono ribos
- Užstatyta teritorija
- Vandenys

Saugomos ES buveinės

- 9080 *Pelkėti lapuočių miškai
- 9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai
- 9050 Žolių turtingi eglynai
- 6270 *Rūšių gausios ganyklos ir ganomos pievos
- 6450 Aliuvinės pievos

Miškas

- Kitų naudotojų
- Valstybinės reikšmės

Sukmedžio

Gedžiūnų

SUKMEDŽIO - GEDŽIŪNŲ GIRININKIJA

GEDŽIŪNŲ MIŠKO BIOSFEROS POLIGONE ESANČIŲ EUROPOS BENDRIJOS SVARBOS GAMTINIŲ BUVEINIŲ LOKALIZACIJA

M 1 : 30 000

480500 000000

486000 000000

6212400 000000

6209600 000000

Sukmedžio

Gedžiūnų

Pakruojo

SUTARTINIAI ŽENKLAI

- Gedžiūnų miško biosferos poligono ribos
- Užstatyta teritorija
- Vandenys

Saugomos ES buveinės

- 9080 *Pelkėti lapuočių miškai
- 9020 *Plačialapių ir mišrūs miškai
- 9050 Žolių turtingi eglynai
- 6270 *Rūšių gausios ganyklos ir ganomos pievos
- 6450 Aliuvinės pievos

Miškas

- Kitų naudotojų
- Valstybinės reikšmės

13 PRIEDAS
EB svarbos natūralių buveinių lokalizacija regioninio padalinio administruojamuose valstybinės reikšmės miškuose
(*Buveinių apsaugai svarbių teritorijų valstybinės reikšmės miškuose*)

Linkuvos girininkija

M 1 : 20 000

